

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาลวดลายสีเพื่อใช้ประกอบการจำแนกชนิดกิ้งกั๊กเตนที่ได้จากเรือประมงอวนลากในบริเวณอ่าวไทย พบกิ้งกั๊กเตนที่อยู่ในอันดับ Stomatopoda ทั้งหมดมี 3 Superfamily 4 ครอบครัว จำนวน 10 สกุล 23 ชนิด

4.1 ผลการทดลองในห้องปฏิบัติการ

4.1.1 ผลการทดลองหลังจากเลี้ยงกิ้งกั๊กเตนบนพื้นที่เป็นทราย, เป็นโคลน และพื้นเรียบ สีขาวแล้ว 6 สัปดาห์

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดลองเกี่ยวกับพื้นรองรับ

กลุ่มการทดลองที่	พื้นที่รองรับ	อ่างที่	ชนิดของกิ้งกั๊กเตน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
1	เป็นทราย	1	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 26 รูปที่ 2)
		2	<u>O.nepa</u>	กิ้งกั๊กเตนที่มีขนาดใหญ่ พบว่ามีชิ้นสีดำบนส่วนท้องปล้องที่ 2 มีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าวันเริ่มทำการทดลองเล็กน้อย แต่ตัวอย่างที่มีขนาดเล็กกว่าไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี และ ตามลำตัวเกิดโรคที่เปลือกทั่วไปจะเป็นจุดสีน้ำตาล (แผ่นภาพที่ 27 รูปที่ 2)
		3	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 28 รูปที่ 2)
		1	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 29 รูปที่ 2)
		2	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 30 รูปที่ 2)
		3	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 31 รูปที่ 2)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่มการทดลองที่	พื้นที่รองรับ	อ่างที่	ชนิดของกิ้งดักแตน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
2	เป็นโคลน	1	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี แต่กิ้งดักแตนทั้ง 2 ตัวเกิดโรคที่เปลือกหุ้มลำตัวโดยทั่วไป เห็นเป็นจุดสีน้ำตาล (แผ่นภาพที่ 32 รูปที่ 2)
		2	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี แต่กิ้งดักแตนทั้ง 2 ตัวเกิดโรคที่เปลือกหุ้มลำตัวโดยทั่วไป เห็นเป็นจุดสีน้ำตาล (แผ่นภาพที่ 33 รูปที่ 2)
		3	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี แต่กิ้งดักแตนทั้ง 2 ตัวเกิดโรคที่เปลือกหุ้มลำตัวโดยทั่วไป เห็นเป็นจุดสีน้ำตาล (แผ่นภาพที่ 34 รูปที่ 2)
		1	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 35 รูปที่ 2)
		2	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 36 รูปที่ 2)
		3	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 37 รูปที่ 2)
3	พื้นเรียบสีขาว	1	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 38 รูปที่ 2)
		2	<u>O.nepa</u>	กิ้งดักแตนที่มีขนาดใหญ่หลังจาก 10 สัปดาห์ปรากฏขึ้นสีดำบนส่วนท้องปล้องที่ 2, 5 ชัดเจนกว่าก่อนเริ่มทำการทดลอง ส่วนกิ้งดักแตนที่มีขนาดเล็กกว่าไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 39 รูปที่ 2)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่มการทดลองที่	พื้นที่รองรับ	อ่างที่	ชนิดของกิ้งดักแตน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
3	พื้นเรียบสีขาว	3	<u>O.nepa</u>	กิ้งดักแตนทั้ง 2 ตัว หลังจาก 12 สัปดาห์พบว่าขึ้นสีดำนล่วนท้องปล้องที่ 2, 5 ชัดเจนกว่าก่อนเริ่มทำการทดลองและตามลำตัวเกิดโรคที่เปลือกหุ้มลำตัว (แผ่นภาพที่ 40 รูปที่ 2)
		1	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 41 รูปที่ 2)
		2	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 42 รูปที่ 2)
		3	<u>H.harpace</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี* (แผ่นภาพที่ 43 รูปที่ 2)

*ได้เปลี่ยนกิ้งดักแตนตัวที่มีขนาดเล็กเนื่องจากตายหลังจากทำการทดลองได้ 2 สัปดาห์

4.1.2 ผลการทดลองหลังจากได้เลี้ยงกิ้งดักแตนด้วยอาหารที่เป็นพวกเนื้อหอยแมลงภู๋, กุ้งทะเลตัวเล็ก ๆ และหมึกแล้ว 6 สัปดาห์

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดลองเกี่ยวกับอาหาร

กลุ่มการทดลองที่	อาหารที่ให้	อ่างที่	ชนิดของกิ้งดักแตน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
1	เนื้อหอย-แมลงภู๋	1	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 44 รูปที่ 2)
		2	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 45 รูปที่ 2)
		3	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 46 รูปที่ 2)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กลุ่มการทดลองที่	อาหารที่ให้	อ่างที่	ชนิดของกิ้งกักแทน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
1	เนื้อหอยแมลงภู	1	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 47 รูปที่ 2)
		2	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 48 รูปที่ 2)
		3	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 49 รูปที่ 2)
2	กุ้งพวก penaeid shrimp	1	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 50 รูปที่ 2)
		2	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 51 รูปที่ 2)
		3	<u>O.nepa</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 52 รูปที่ 2)
		1	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 53 รูปที่ 2)
		2	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 54 รูปที่ 2)
		3	<u>H.harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี* (แผ่นภาพที่ 55 รูปที่ 2)

*ได้เปลี่ยนกิ้งกักแทนที่มีขนาดเล็กเนื่องจากตายหลังจากทำการทดลองได้ 4 วัน

4.1.3 ผลการทดลองหลังจากกิ้งกักแทนได้รับแสง 24 ชั่วโมง, ไม่ได้รับแสง 24 ชั่วโมง และโต้แสงตามธรรมชาติแล้ว 6 สัปดาห์

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดลองเกี่ยวกับแสง

กลุ่มการทดลองที่	สภาวะของแสง	อ่างที่	ชนิดของกิ่งตึกแทน	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
1	ได้รับแสงตลอด 24 ชั่วโมง	1	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 56 รูปที่ 2)
		2	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 57 รูปที่ 2)
		3	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 58 รูปที่ 2)
		1	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 59 รูปที่ 2)
		2	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 60 รูปที่ 2)
		3	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 61 รูปที่ 2)
2	ไม่ได้รับแสงตลอด 24 ชั่วโมง	1	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 62 รูปที่ 2)
		2	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 63 รูปที่ 2)
		3	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 64 รูปที่ 2)
		1	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 65 รูปที่ 2)
		2	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 66 รูปที่ 2)
		3	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 67 รูปที่ 2)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กลุ่มการทดลองที่	สภาวะของแสง	อ่างที่	ชนิดของกิ้งกักแตง	ผลการทดลองหลังจากสัปดาห์ที่ 6
3	ได้รับแสงตามธรรมชาติ	1	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 68 รูปที่ 2)
		2	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 69 รูปที่ 2)
		3	<u>H. harpax</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 70 รูปที่ 2)
		1	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 71 รูปที่ 2)
		2	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 72 รูปที่ 2)
		3	<u>O. woodmasoni</u>	ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลวดลายสี (แผ่นภาพที่ 73 รูปที่ 2)

หมายเหตุ

1. การทดลองทั้ง 3 ไม่ได้เริ่มทำการทดลองในวันเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากตัวอย่างกิ้งกักแตงส่วนใหญ่ที่ติดอวนขึ้นมาเป็นตัวอย่างที่ตายแล้ว มีจำนวนน้อยมากที่เป็นตัวอย่างที่ยังมีชีวิต
2. ได้ใช้เวลาในการทดลองนานมากกว่า 6 สัปดาห์ ซึ่งบางการทดลองนานถึง 13 สัปดาห์ แต่จากการทดลองในระยะแรก ๆ พบว่าเกิดการตายขึ้นเรื่อย ๆ หลังจาก 8 สัปดาห์ เนื่องจากโรคที่เกิดกับเปลือกหุ้มลำตัว และโรคที่เกิดกับเหงือก นอกจากนั้นการนำตัวอย่างของกิ้งกักแตงมาถ่ายภาพทุกสัปดาห์เป็นสาเหตุที่ทำให้กิ้งกักแตงตายได้ง่าย จึงจำเป็นต้องทำการถ่ายภาพเพียง 2 ครั้ง คือก่อนทำการทดลองและหลังจากทดลองสัปดาห์ที่ 6 ซึ่งผลการทดลองนานถึงสัปดาห์ที่ 8 ไม่พบว่ามีารเปลี่ยนแปลงลวดลายสีทั้ง H. harpax, O. nepa และ O. woodmasoni

4.2 การศึกษารูปร่างลักษณะภายนอกและลวดลายสีของตัวด้กแตน

Superfamily Gonodactyloidea (Giesbrecht, 1910)

ลักษณะทั่วไป

Propodus ของ Maxilliped คู่ที่ 3, 4 และ 5 มีลักษณะยาวเรียวไม่มีปุ่มปมหรือสันอยู่ทางด้านล่าง median carina และ submedian teeth ของหางมีส่วนปลายที่สามารถเคลื่อนไหวได้ และ intermediate denticles มีจำนวนไม่มากไปกว่า 2 ซี่

กิ้งด้กแตนใน Superfamily นี้จะพบได้จากเรือวนลากในระดับน้ำลึกเป็นส่วนใหญ่ และพบเพียง 1 ครอบครัวเท่านั้น

Family Odontodactylidae Manning, 1980

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดปานกลางถึงขนาดใหญ่ ลำตัวกลมเรียว แผ่นกรีไม่มีหนามและไม่มีสันต่าง ๆ ที่เด่นชัด บริเวณที่เป็นข้อต่อระหว่าง ischium และ merus เกือบจะเป็นส่วนปลาย ส่วนฐานของ dactylus พองออกและขอบด้านในมีฟันแหลม ส่วนที่เป็นข้อต่อของแขนหางคู่แรกอยู่ใกล้ส่วนปลาย

กิ้งด้กแตนในครอบครัวนี้จำนวนออกเพียง 1 สกุล คือ สกุล Odontodactylus จากการสำรวจตามทำเทียบเรือประมงได้พบกิ้งด้กแตนในสกุลนี้ด้วย

Genus Odontodactylus Bigelow, 1893ลักษณะทั่วไป

ผิวของลำตัวเรียบ ตามีรูปร่างเกือบกลมตั้งเฉียงมากอยู่บนก้านตา แผ่นกรีไม่มีลักษณะเป็นหนามทางด้านหน้า ก้านหนวดคู่ที่ 2 ไม่มีปุ่มปม กระดองมีขอบด้านข้างส่วนหน้าและขอบด้านข้างส่วนท้ายเป็นมุมมนไม่เป็นมุมแหลม ผิวตัวบนไม่มีสันและร่องคอ แต่มีร่องกระเพาะ มี 5 epipod มี mandibular palp ก้ามหนีบมีขนาดสั้น dactylus มีส่วนฐานที่พองออกขอบด้านในมีฟันแหลม ส่วนโคนของ propodus ไม่มีหนามที่เคลื่อนไหวได้และที่ขอบด้านบนไม่มีฟันขนาดเล็กแต่ที่ส่วนปลายมีฟันเล็ยเล็ก ๆ ส่วนอกไม่มีสันที่แหลมคม ส่วนท้องมีลักษณะเกือบเรียว 5 ปล้องแรกไม่มีสันที่คม ปล้องที่ 6 มีสัน 6 สัน หรือมากกว่า 6 แต่มีเพียง 6 สันเท่านั้น ที่ส่วนปลายเป็นหนาม ส่วนหางมี median carina ที่คมและที่ผิวตัวบนมีสันตามยาวเป็นจำนวน

มาก ที่ขอบด้านข้างมี teeth 3 คู่ submedian teeth มีส่วนปลายที่สามารถเคลื่อนไหวได้ submedian denticles มีจำนวนมาก intermediate denticles มีจำนวน 2 คู่ และ lateral denticle มีจำนวน 1 คู่ basal prolongation ของแพนหางมีหนามอันนอก ยาวกว่าหนามอันใน

Key : จำแนกชนิดกึ่งตึกแต่นในสกุล 'Odontodactylus โดยใช้ลวดลายสี

ลำตัวมีลวดลายของสีส้มอมชมพูหรือสีชมพู กำหมับมีสีขาว ประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนปลาย ของแผ่นหนวดมีสีม่วงหรือสีชมพู ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีม่วงอมชมพู

..... O.cultrifer

Odontodactylus cultrifer (White, 1850)

(แผ่นภาพที่ 7 รูปที่ 1 และ 2)

<u>Gonodactylus cultrifer</u>	Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):117.
<u>Gonodactylus carinifer</u>	Pocock, 1893. Ann.Mag.Nat.Hist., (6) 11: 478, pl. 20 B, figs. 4a-b.
<u>Gonodactylus cultrifer</u>	Lanchester, 1901. Proc.Zool.Soc.London, 11 : 555.
<u>Odontodactylus cultrifer</u>	Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4 : 138.
<u>Odontodactylus cultrifer</u>	Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 2 : 297.
<u>Odontodactylus cultrifer</u>	Hansen, 1926. Siboga Exped. Monogr., 35 : 23.
<u>Odontodactylus mindanaoensis</u>	Roxas and Estampador, 1930. Nat.App.Sci. Manila, 1 : 115, pl. 6.
<u>Odontodactylus cultrifer</u>	Stephenson, 1952. Zool.Pap.Univ.Queensland, 1(1) : 10.

- Odontodactylus cultrifer Stephenson and McNeill, 1955. Rec. Australian Mus., 23(5) : 248.
- Odontodactylus cultrifer Stephenson, 1962. Jour. Roy. Soc. W. Aust., 45(2) : 35.
- Odontodactylus cultrifer Manning, 1966. Rec. Australian Mus., 27(4) : 105.
- Odontodactylus cultrifer Manning, 1967. Proc. U.S. Nat. Mus., 123(3606) : 18, fig. 5.
- Odontodactylus cultrifer Naiyanetr, 1980 a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p.56.
- Odontodactylus cultrifer Naiyanetr, 1980 b. Stomatopoda of Thailand, p.31, pl. 32, figs. a-g

ลักษณะเด่น

แผ่นกรีเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู กระดองมีขอบด้านหน้าเว้าและมีร่องกระเพาะเห็น
 เลื่อน ๆ ขอบด้านข้างเว้าเข้าด้านใน ก้ามหนีบมี dactylus พองที่ส่วนฐาน ส่วนหางมี
 median carina ที่สูงเห็นได้ชัดเจน และ submedian teeth มีส่วนปลายเป็นหนามที่สามารถ
 เคลื่อนไหวได้

ลักษณะทั่วไป

ตาก่อนข้างกลมโต cornea มีความยาวมากกว่าความกว้างและมีขนาดใหญ่ ขยาย
 ถึงหรือพ้นส่วนปลายสุดปล้องที่ 2 ของหนวดคู่ที่ 1

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวกระดอง

แผ่นหนวด มีลักษณะเป็นแผ่นรูปรีขนาดใหญ่ ความยาวเท่ากับความยาวของกระดองและ
 ที่ขอบมีขนอยู่โดยรอบ

แผ่นกรี มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมคางหมู ส่วนหน้ามีขอบด้านข้างมน ตรงกลางมีร่องเลื่อน ๆ
 เห็นไม่ชัดเจน ขอบด้านข้างมีลักษณะเว้า

กระดอง มีลักษณะแคบทางส่วนหน้า ขอบด้านข้างทางส่วนหน้าโค้ง ขอบทาง
ส่วนหน้าและส่วนท้ายจะเว้าตรงกลาง

ก้ามหนีบมีขนาดเล็ก dactylus มีฟัน 3-5 ซี่ ส่วนฐานพองและมน ischium
ส่วนหน้าด้านล่างมีสันที่มนลู่ลง

ส่วนนอก ปล้องที่ 5 ไม่มีแฉ่งที่ยื่นออกมาทางด้านข้าง (lateral process) ปล้อง
ที่ 6 แฉ่งที่ยื่นออกไปทางด้านข้างมีลักษณะเป็นปลายตัด ด้านข้างของปล้องที่ 7 มีลักษณะมน ไม่
มีลักษณะยื่นออกเป็นพูทางส่วนท้าย สันที่อยู่ด้านล่างของปล้องที่ 8 (keel) เป็นสันที่ต่ำมองเห็น
ได้ไม่ชัดเจน

ส่วนท้อง 5 ปล้องแรกไม่มีสันเลย ด้านข้างส่วนหน้าของปล้องที่ 2-5 มีลักษณะเป็น
ปุ่มเล็ก ๆ ด้านข้างส่วนท้ายของปล้องที่ 5 มีทามเล็ก ๆ ปล้องที่ 6 มีสัน 3 คู่ ที่ส่วน
ขอบหนาม ส่วนหน้าของปล้องมีปุ่มปรากฏอยู่ระหว่าง intermediate carina และ
lateral carina และด้านข้างส่วนล่างของปล้องนี้ซึ่งเป็นส่วนหน้าของข้อต่อกับแพนหางไม่มี
หนาม

ส่วนหางเรียวยาวมีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย median carina แคบและ
ลู่ลง มีส่วนเว้าที่แข็งแรง ในตัวเมียมีความกว้าง 1 ใน 4 ของหาง ในตัวผู้มีความกว้างครึ่งหนึ่ง
ของหาง และที่ส่วนปลายเป็นหนามที่แข็งแรง นอกจากนั้นยังมีสันที่ยาวขนาน median carina
บน intermediate teeth มีสันสั้น ๆ สันด้านข้างเกือบจะขนานกันจะแยกจากสันที่ขอบด้วยช่อง
ว่างแคบ ๆ

แพนหางกว้าง ปล้องฐานมีหนามขนาดเล็ก ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีความยาว
มากกว่าปล้องโคน ซึ่งที่ขอบด้านนอกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงกัน 8-9 อัน หนามอันสุดท้ายจะ
ยาวไม่ถึงกึ่งกลางของปล้องปลาย แพนหางคู่ในมีลักษณะรีเป็น 2 พู และมีสันตามยาว

สี

ลำตัวไล่ มีลวดลายสีส้มอมชมพูหรือสีชมพู

หนวดคู่ที่ 1 และ คู่ที่ 2 ไม่มีสี แผ่นหนวดมีสีชมพูหรือสีม่วง

แผ่นกรรไกร

กระดอง ผิวบริเวณด้านข้างตั้งแต่ร่องกระเพาะถึงขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสีส้ม
ชมพู แต่พื้นที่ตามความยาวบริเวณตรงกลางระหว่างร่องกระเพาะไล่ไม่มีสี

ก้ามหนีบ มีสีขาวทุกปล้อง

ส่วนนอกและส่วนท้อง บริเวณตรงกลางของทุกปล้องจะใสไม่มีสีและบริเวณด้านข้าง ถัดออกมาถึงขอบทั้ง 2 ข้าง มีสีส้มอมชมพู ส่วนนอกปล้องที่ 2 มีจุดสีน้ำตาลที่ขอบด้านข้างส่วน หน้าของปล้องทั้ง 2 ข้าง เมื่อมองดูทั้งตัวจะเห็นว่าลำตัวมีสีส้มอมชมพู ยกเว้นบริเวณส่วนกลาง ตามความยาวของลำตัวใสไม่มีสี

ส่วนหาง median carina มีสีส้มเมื่อมองด้านข้าง บริเวณรอบฐานมีสีเขียวอ่อน ถัดจากบริเวณนี้ออกมามีสีขาวและถัดออกมาถึงขอบเป็นบริเวณที่มีสีม่วงคล้ำ ส่วนที่เป็น submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีน้ำตาล

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีม่วงอมชมพู บริเวณข้อต่อระหว่างปล้อง โคนและปล้องปลายมีสีฟ้าอ่อน ปล้องโคนมีสีเหลืองและหนามขนาดเล็กที่ขอบด้านนอกมีสีม่วงอม ชมพู basal prolongation ใสแต่ส่วนปลายที่เป็นหนามทั้ง 2 อัน มีสีชมพู และแพนหางคู่ ในมีสีเหลืองอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 5)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งดักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าแพ ส่งขลา มีความยาวตลอดลำตัว 58 มม. และความยาวของกระดอง 12 มม.

ตัวอย่าง

1♂ ท่าเทียบเรือประมงสัตว์หีบ ชลบุรี, 3♂ 1♀ ท่าแพ นครศรีธรรมราช,
3♂ 1♀ ท่าแพ ส่งขลา, 1♂ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น เวียดนาม อ่าวไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

Superfamily Squilloidea Latreille, 1803

ลักษณะทั่วไป

Propodus ของ Maxilliped คู่ที่ 3, 4 และ 5 มีลักษณะเรียวยาวไม่มีปุ่มปม หรือสันทางด้านล่าง ส่วนหางมี median carina และ submedian teeth ทั้ง 2 มีส่วน ปลายเป็นหนามที่เคลื่อนไหวได้ intermediate denticles มีจำนวน 4 หรือมากกว่านั้น

กิ้งดักแทนใน Superfamily นี้จะพบได้จากเรือประมงอวนลากในระดับน้ำตื้นถึง ระดับลึก พบเพียง 2 ครอบครัว

Family Harpiosquillidae Manning, 1980

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดใหญ่ถึงใหญ่มาก ลำตัวแบนและประกอบด้วยสันต่าง ๆ มุมส่วนท้ายด้านข้างของกระดองมีลักษณะเว้าลึก propodus ของก้ามหนีบมีหนามที่ตั้งตรงอยู่บนขอบด้านนอก กิ่งตักแทนในครอบครัวนี้จำแนกออกเพียง 1 สกุล คือ สกุล Harpiosquilla จากการสำรวจตามทำ เทียบเรือประมงพบกิ่งตักแทนในสกุลนี้ด้วย

Genus Harpiosquilla Holthius, 1964ลักษณะทั่วไป

ตาขนาดใหญ่ตั้งอยู่บนก้านตาในลักษณะรูปตัวที (T) cornea เป็น 2 พู และมีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตา เกล็ดตาแยกออกจากกัน กระดองมี median carina, intermediate carina, lateral carina และ marginal carina ที่ลดหายไป median carina ของกระดองจะไม่แยกเป็น 2 แฉกในส่วนหน้าและขอบด้านข้าง ส่วนท้ายทั้ง 2 ข้าง มีลักษณะเว้าลึก ขอบส่วนหน้าเว้าเล็กน้อย มี mandibular palp มี 5 epipod ก้ามหนีบมี dactylus ที่เป็นพินแหลม ในตัวผู้ที่โตเต็มวัยส่วนโคนที่ขอบด้านนอกของ dactylus มีลักษณะเป็นมมูนหรือเป็นพูน propodus ที่ขอบด้านตรงข้ามกับ dactylus มีพินที่ตั้งตรงขนาดใหญ่ สลับกับหนามขนาดเล็กกว่า ส่วนนอกปล้องที่ 5 มีแฉงที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็นพินที่เห็นไม่เด่นชัด บริเวณส่วนล่างทางด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีหนาม 1 คู่ ในปล้องที่ 6, 7 แฉงที่ยื่นออกไปทางด้านข้างไม่มีลักษณะเป็นพิน แต่มีลักษณะแหลมซึ่งส่วนปลายยื่นไปทางส่วนท้าย ส่วนท้องมีลักษณะกว้าง บนปล้องที่ 1-5 มีสันต่าง ๆ 8 คู่ มีเพียง 6 สัน บนปล้องที่ 6 และ submedian carina เป็นสันที่ไม่เห็นชัดเจนในบางชนิดจะหายไปเลย ส่วนหางไม่มีลวดลายที่ผิวด้านบน นอกจาก median carina และสันที่ขอบด้านข้างของ teeth ต่าง ๆ 3 คู่ submedian teeth มีส่วนปลายที่เคลื่อนไหวไม่ได้ มี prelateral lobe แพนหางมีหนามอันในของ basal prolongation ยาวกว่าหนามอันนอก และที่ขอบด้านในมีลักษณะเป็นพินเลื้อย

Key : จำแนกชนิดกิ่งตักแทนในสกุล Harpiosquilla โดยใช้ลวดลายสี

1. ส่วนโคนของ median carina ของหางมีจุดกลมสีน้ำตาลเข้มเกือบดำหรือสีเขียวเข้ม 1 จุด และปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีเหลืองตลอดทั้งปล้อง..... H.raphidea

- ส่วนโคนของ median carina ของหาง มีจุดสี 2 จุด ขนาบทั้ง 2 ข้าง.....2
- 2. จุดสีมีรูปร่างกลมรีสีน้ำตาลแดง ขอบสีขาวทั้ง 2 จุด ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสี
ดำ นอกจากความยาวตรงกลางมีสีเหลือง .....H.annandalei
- จุดสีมีรูปร่างเกือบกลมสีน้ำตาลทั้ง 2 จุด ปล้องปลายของแพนหางคู่นอก
มีสีเหลืองแต่ขอบด้านในมีสีด่างเล็กน้อย ..... H.harpax

Harpiosquilla raphidea (Fabricius, 1798)

(แผ่นภาพที่ 7 รูปที่ 3)

<u>Squilla raphidea</u>	Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):27.
<u>Squilla raphidea</u>	Sharp, 1893. Proc. Acad.Nat.Sci.Philad., p.108.
<u>Squilla raphidea</u>	Lanchester, 1901. Proc.Zool.Soc.London, 2:553.
<u>Squilla raphidea</u>	Nobili, 1903. Bull.Musei.Torino, 18(455):38.
<u>Squilla raphidea</u>	Tatlersall, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish., 5:166.
<u>Squilla raphidea</u>	Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4 : 88.
<u>Squilla raphidea</u>	Kemp, 1915 a. Philippine Jour. Sci., ser D., 10(3) : 172.
<u>Squilla raphidea</u>	Kemp, 1918. Mem.Asian Soc.Bangal, 6 : 297.
<u>Squilla raphidea</u>	Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 22(4):298.
<u>Squilla raphidea</u>	Roxas and Estampador, 1930. Nat.Appl.Sci.Bull., 1 : 101.
<u>Squilla raphidea</u>	Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36 : 27.
<u>Squilla raphidea</u>	Tweedie, 1934. Bull.Raffles Mus., 9 : 40
<u>Squilla raphidea</u>	Chopra, 1939. The John Murray Exped., Sci.Reps. 6(3) : 158.
<u>Squilla raphidea</u>	Foxon, 1939. The John Murray Exped., Sci.Reps. 6(6) : 259.
<u>Squilla raphidea</u>	Holthuis. 1941. Temminckia 6 : 256.

- Alima pyramidalis Gurney, 1946. Proc.Zool.Soc.London, 116(1): 159.
- Squilla raphidea Liu, 1949. Contr.Inst.Zool.Peiping, 5(1):43, pl. 6, figs. 15-17
- Squilla raphidea Barnard, 1950. Ann.S.African Mus., 38:851, figs. 1 c,g.
- Squilla raphidea Suvatti, 1950. Fauna of Thailand, p. 132.
- Squilla raphidea Tiwari and Biswas, 1951. Rec.Indian Mus., 49(3-4) : 356, figs. 3a, c, e.
- Squilla raphidea Stephenson, 1952. Zool.Pap. Univ.Queenland, 1(1) : 4.
- Squilla raphidea Stephenson, 1953. Mem.Queensland Mus., 13(1): 43.
- Squilla raphidea Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5):239.
- Squilla raphidea Chuang, 1961. On Malayan Shore, pp. 181, 206, pl. 81, fig. 4.
- Squilla raphidea Stephenson, 1962. Jour.Roy.Soc.W.Aust., 45(2): 34, pl. 7, fig. 77.
- Squilla raphidea Ingle, 1963. Bull. Sea Fish. Res.Sta. Haifa, no. 33:14.
- Squilla raphidea Holthuis, 1964. Crustaceana, 7(2):140.
- Harpiosquilla raphidea Chhapgar and Sane, 1968. Jour. Biol.Sci.Bombay, 9(1-2) : 45.
- Harpiosquilla raphidea Manning, 1968a. Proc. U.S. Nat.Mus., 124(3641): 14.
- Harpiosquilla raphidea Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat.Mus., 125(3666) : 31, fig. 12.

- Harpiosquilla raphidea Manning, 1969. Smith. Contr.Zool., 36:9, figs. 4-7.
- Harpiosquilla raphidea Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Harpiosquilla raphidea Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 16, pl. 6, figs. a-b.

ลักษณะเด่น

มีขนาดใหญ่ dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 8 ซี่ แผ่นกรีมีความยาวมากกว่าความกว้าง และมีส่วนหน้าที่ยาว ส่วนอกปล้องที่ 5 มีขอบด้านข้างที่คม ส่วนท้อง 5 ปล้องแรกมี submedian carina ที่ส่วนปลายไม่เป็นหนาม intermediate carina ของส่วนอกทุกปล้องและส่วนท้องปล้องที่ 1 มีส่วนปลายเป็นหนาม

ลักษณะทั่วไป

ลำตัวมีขนาดใหญ่

กำหนดวัดอยู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวของกระดอง

แผ่นกรี มีความยาวมากกว่าความกว้าง และส่วนหน้ามีลักษณะเรียวยาว

กระดอง มี median carina แต่ส่วนหน้าไม่แยกเป็น 2 แฉก

ก้ามหนีบ propodus มีด้านที่ตรงข้ามกับ dactylus เป็นหนามขนาดใหญ่ที่แหลมคม ขึ้นสลับกับหนามขนาดเล็ก ทั้งหมดเป็นหนามที่ตั้งฉากกับ propodus dactylus มีฟัน 8 ซี่ และที่ส่วนโคนขอบด้านนอกจะมีลักษณะนูนสูงเป็นเหลี่ยมในตัวผู้ที่โตเต็มวัย

ส่วนอก ปล้องที่ 5 มีด้านข้างทั้ง 2 ข้างเป็นหนามคม ปล้องที่ 6, 7, 8 มี submedian carina และ intermediate carina แต่ intermediate carina มีส่วนปลายที่เป็นหนาม สันด้านล่างของปล้องที่ 8 (keel) มีส่วนปลายมน

ส่วนท้องทั้ง 6 ปล้องมี submedian carina สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนาม มีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 6 intermediate carina ในปล้องที่ 1-6 lateral carina ในปล้องที่ 1-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง denticles ต่าง ๆ มีลักษณะมนและมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 4-5 ซี่ intermediate denticles มี 8 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่ สันด้านล่าง (postanal carina) จะยาวไปถึงครึ่งหนึ่งระหว่างทวารและขอบส่วนท้าย

แพนหาง แพนหางคู่ นอกประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนของปล้องปลายมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่น ขอบด้านนอกของปล้องโคนมีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 8 อัน และบริเวณข้อต่อระหว่างปล้องฐานและปล้องโคนมีหนาม 1 อัน

๒๕

ลำตัวมีสีเขียวคล้ำ

กำหนดคู่ที่ 1 และคู่ที่ 2 มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่โดยทั่วไป

แผ่นกรรไกร

กระดอง มี median carina, intermediate carina, lateral carina

สีเขียวเข้ม

ก้ามหนีบ ผิวด้านนอกของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ ส่วนของ meral spot มีสีเหลืองขอบโดยรอบมีสีเขียว บริเวณข้อต่อของ propodus และ dactylus มีสีเหลืองปนเขียว ๕-พื้นของ dactylus มีสีเหลือง ขาเดินมีสีเหลือง

ส่วนอก ปล้องที่ 6, 7, 8 มี submedian carina, intermediate carina, lateral carina และ marginal carina สีเขียวเข้ม ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ

ส่วนท้องปล้องที่ 1-6 submedian carina, intermediate carina, lateral carina และ marginal carina มีสีเขียวเข้ม โดยเฉพาะ submedian carina ในปล้องที่ 6 เป็นเส้นที่มีขนาดใหญ่สังเกตเห็นเป็นเส้นที่มีสีเขียวเข้มมาก ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ ปล้องที่ 2-5 บริเวณกลางปล้องมีรอยปุ่มเล็ก ๆ 1 รอย มีสีเขียว

ส่วนหาง ผิวด้านบนมีรอยปุ่มดื่น ๆ เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวมีสีขาว median carina มีสีเขียวเข้ม และที่ส่วนโคนของ median carina มีจุดกลมขนาดใหญ่สีน้ำตาลหรือสีเขียวเข้ม 1 จุด submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีเขียวเข้ม แต่ส่วนปลายที่เป็นหนามมีสีที่จางกว่า submedian denticles ; intermediate denticles และ lateral denticle มีสีเขียว

แพนหาง ปล้องโคนและปล้องปลายของแพนหางคู่ นอกมีสีเหลืองแต่บริเวณส่วนปลายของปล้องโคนมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่ และหนามเล็ก ๆ ที่ขอบด้านนอกมีสีเหลือง ส่วนและส่วนปลายของ basal prolongation ไม่มีสีเหลือง แพนหางคู่ในมีสีเหลืองแต่ส่วนปลายมีสีดำเล็กน้อย

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 12)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวเต็มตัวผู้ได้จากท่าแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความยาวตลอดลำตัว 276 มม. ความยาวของกระดอง 52 มม.

ตัวอย่าง

20 ทำเทียบเรือประมงขลุ้ง จันทบุรี, 20 ตลาดสดตำบลอ่างศิลา ชลบุรี, 10 ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 20 ท่าแพ นครศรีธรรมราช

การกระจาย

อ่าวเปอร์เซีย ทะเลอารเบียน อินเดีย พม่า ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บอร์เนียว ญี่ปุ่น จีน และชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Harpiosquilla annandalei (Kemp, 1911)

(แผ่นภาพที่ 8 รูปที่ 1)

<u>Squilla annandalei</u>	Kemp, 1911. Rec.Indian Mus., 6(2) : 99.
<u>Squilla annandalei</u>	Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:92, pl. 7, figs. 78-80.
<u>Squilla annandalei</u>	Sunier, 1918. Contr.Fauna Indes Neerls., 1(4):71.
<u>Squilla annandalei</u>	Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 22(4) : 298.
<u>Squilla annandalei</u>	Chopra, 1939. The John Murray Exped.Sci.Reps. 6(3) : 159, fig. 7.
<u>Squilla annandalei</u>	Foxon, 1939. The John Murray Exped.Sci.Reps. 6(6) : 259.
<u>Squilla annandalei</u>	Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5) : 255.
<u>Squilla annandalei</u>	Holthuis, 1964. Crustaceana, 7(2) : 140.
<u>Harpiosquilla annandalei</u>	Manning, 1965: Crustaceana, 9(3):250, pl.11a.

- Harpiosquilla annandalei Lee and Wu, 1966. Bull.Inst.Zool.Academia Sinica, 5:51, figs. 6A-B.
- Harpiosquilla annandalei Manning, 1968b. Proc. U.S. Nat.Mus., 124 (3641) : 14.
- Harpiosquilla annandalei Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat. Mus., 125 (3666) : 31.
- Harpiosquilla annandalei Manning, 1969. Smith. Contr.Zool. 36:6-9, figs. 2-3.
- Harpiosquilla annandalei Naiyanetr, 1980a, Crustacea Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Harpiosquilla annandalei Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 16, pl. 8.

ลักษณะเด่น

แผ่นกรมีมีความกว้างเท่ากับความยาว dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 8 ซี่ ขอบด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 คม สัน (keel) ด้านล่างของส่วนนอกปล้องที่ 8 คม ส่วนนอกปล้องที่ 5 มี submedian carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม ปล้องปลายของแพนหางคู่บนอกมีสีน้ำตาลและมีความยาวตรงกลางสีเหลือง

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดปานกลาง

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวมากกว่าความยาวของกระดองและแผ่นกรรวมกัน หรือมีความยาวเกือบเท่ากัน

แผ่นกร มีความยาวเท่ากับความกว้างหรือมีความกว้างมากกว่า ส่วนปลายมนหรือทู่ไม่แหลม ส่วนหน้าไม่มีลักษณะเรียวยาวเหมือน Harpiosquilla raphidea

กระดอง มี median carina

ก้ามหนีบ ขอบด้านตรงข้ามกับ dactylus ของ propodus มีหนามแหลมใหญ่เรียงสลับกับหนามขนาดเล็ก ซึ่งทั้งหมดจะตั้งฉากกับ propodus และ dactylus มีฟัน 8 ซี่ ในตัวผู้ที่โตเต็มวัย มุมที่ขอบด้านนอกไม่เป็นมุมที่ขุ่นลู่ขึ้น

ส่วนนอก ปล้องที่ 5 ด้านข้างเป็นมุมที่คมหรือเป็นหนาม ส่วนปล้องที่ 6,7 และ 8 มี submedian carina และ intermediate carina ซึ่งส่วนปลายของ intermediate carina เป็นหนาม สัน (keel) ด้านล่างของปล้องที่ 8 มีลักษณะคม

ส่วนท้อง ทั้ง 6 ปล้องมี submedian carina สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนาม มีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 5 และ 6 intermediate carina ในปล้องที่ 1-6, lateral carina ในปล้องที่ 1-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง denticles ต่าง ๆ ของหางมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 5-7 คู่, intermediate denticles มี 10 - 11 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ (เพียงด้านเดียว) submedian denticle อันในมีขนาดใหญ่ที่สุดและส่วนปลายจะมน แต่อันอื่นจะมีขนาดเล็กและมีลักษณะเป็นหนาม สันที่ขอบด้านข้างมีความยาวน้อยกว่า 2 เท่า ของความยาวของสัน lateral teeth สันด้านล่าง (postanal carina) สันจะยาวไม่ถึงกึ่งกลางระหว่างทวารและขอบส่วนท้าย

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางอ่อนอกมีสีดำ แต่ความยาวตรงกลางมีสีเหลือง

สี

ลำตัวไล่

กำหนดจุดที่ 1 และจุดที่ 2 มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่ทั่วไป แต่จะหนาแน่นเป็นช่วงห่าง ๆ 1 เมื่อมองดูกำหนดคล้ายกับมีลวดลายขาวสลับดำ

แผ่นกรรไกร ที่ขอบของแผ่นกรรไรมีเส้นสีดำ เส้นสีดำนี้จะอยู่ถัดเข้ามา เล็กน้อยจะไม่อยู่ชิดขอบทีเดียว

กระดอง ในตำแหน่งของร่องกระเพาะมีเส้นสีดำยาวตลอดตั้งแต่ส่วนท้ายของกระดอง ถึงส่วนหน้าจดกับเส้นขอบของแผ่นกรรไกรทั้ง 2 ข้าง lateral carina ทั้ง 2 ข้างมีสีดำ และที่ส่วนท้ายของกระดองมีเส้นขอบสีดำอยู่ในช่วงระหว่างร่องกระเพาะทั้ง 2 ข้าง

ส่วนนอกและส่วนท้อง ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ ด้านข้างของทุกปล้อง ทั้ง 2 ข้างในช่วงระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ สันต่าง ๆ ไม่มีสีที่เด่นชัด

ส่วนหาง บริเวณส่วนโคนของ median carina มีจุดรูปรีขนาดใหญ่สีน้ำตาลแดงขอบสีขาว 2 จุด ขนาบอยู่ทั้ง 2 ข้าง median carina ไม่มีสีที่เด่นชัด ส่วนของ lateral teeth,

intermediate teeth และ submedian teeth มีสีเหลืองจาง ๆ แต่ส่วนปลายที่เป็นหนาม มีสีชมพู lateral denticle, intermediate denticles และ submedian denticles ไล่ ไม่มีสี

แพนหาง ปล้องฐานไล่ ส่วนที่อยู่บนปล้องนี้มีสีดำนและบริเวณฐานของสันจะมีสีเหลือง ปล้องปลายของแพนหางคู่แรกมีสีเหลือง เป็นแถบตามยาวตรงกลางซึ่งขนานด้วยสีดำทั้ง 2 ข้าง basal prolongation ไล่ ส่วนปลายที่เป็นหนามทั้ง 2 มีสีชมพูเรื่อ ๆ บริเวณถัดขึ้นมาสีเหลือง และถัดขึ้นมาที่ส่วนโคนมีสีเทาเล็กน้อย แพนหางคู่ในมีสีดำแต่ส่วนปลายสุดมีแต้มสีเหลือง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 18)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นหิ่งห้อยตัวเมียที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงอำเภอสัตหีบ ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 106 มม. ความยาวของกระดอง 20 มม.

ตัวอย่าง

1 ♀ ท่าเทียบเรือประมงอำเภอสัตหีบ ชลบุรี

Harpiosquilla harpax (de Haan, 1844)

(แผ่นภาพที่ 8 รูปที่ 2)

<u>Squilla raphidea</u>	Mier, 1880. Ann.Mag.nat. Hist., 5(5):27.
<u>Squilla raphidea</u>	Tatlersall, 1906. Rept. Pearl Oyster Fish., 5: 166.
<u>Squilla raphidea</u>	Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:88, pl.7, fig. 77.
<u>Squilla raphidea</u>	Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:27.
<u>Squilla raphidea</u>	Chopra, 1939. The John Murray Exped.Sci.Reps., 6(6) : 259.
<u>Squilla raphidoea</u>	Serene, 1939. Bull.Soc.Zool.France, 64:349.
<u>Squilla raphidea</u>	Holthuis, 1941. Temminckia, 6:256.
<u>Squilla raphidea</u>	Liu, 1949. Contr.Inst.Zool., 5(1):43, pl.6, figs. 15-17.

- Squilla raphidea Barnard, 1950. Ann.S. African Mus., 38:851, figs.1c-g.
- Squilla raphidea Suvatti, 1950. Fauna of Thailand, p. 132.
- Squilla harpax Tiwari and Biswas, 1951. Rec.Indian Mus., 49 (3-4) : 358, figs.3b, d, f.
- Squilla raphidea Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5) : 239, 255.
- Squilla raphidea Stephenson, 1962. Jour.Roy. Soc.W.Aust., 45(2):34.
- Squilla harpax Ingle, 1963. Bull.Sea Fish.Res.Sta., Haifa, no. 33:14,18, figs. 9, 59.
- Squilla harpax Holthuis, 1964. Crustaceana, 7(2) : 140
- Harpiosquilla harpax Lee and Wu, 1966. Bull.Inst.Zool., Academia Sinica, 5:51, figs. 7A-F.
- Harpiosquilla harpax Manning, 1966. Rec.Australian Mus., 27(4):87, fig. 1.
- Harpiosquilla harpax Hothuis, 1967. Israel Jour. Zool., 16:14,40.
- Harpiosquilla harpax Manning, 1967. Crustaceana, 12(1): 103.
- Harpiosquilla harpax Chhapgar and Sane, 1968. Jour.Biol.Sci., 9(1-2) :45.
- Squilla harpax Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):121.
- Harpiosquilla harpax Manning, 1968b. Proc. U.S. Nat.Mus., 124(3641) : 14, fig. 4.
- Harpiosquilla harpax Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat.Mus., 125(3666) : 33, fig. 13.
- Harpiosquilla harpax Manning, 1969a. Smith.Contr.Zool., 1:7.
- Harpiosquilla harpax Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Harpiosquilla harpax Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p.16, pl. 7.

ลักษณะเด่น

แผ่นกรี มีความยาวมากกว่าความกว้างและมีส่วนหน้าที่เรียวยาว กระจกมี median carina dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 8 ซี่ submedian carina ของส่วนนอกและส่วนท้อง ปล้องที่ 1-5 ไม่เห็นเด่นชัด ขอบด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 ไม่เป็นหนาม ส่วนท้องปล้องที่ 2 มี intermediate carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดปานกลางถึงขนาดใหญ่

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวน้อยกว่าความยาวของกระจกเสมอ

แผ่นกรี มีความยาวมากกว่าความกว้างและมีส่วนหน้าที่เรียวยาว

กระจก มี median carina และส่วนหน้าไม่แยกเป็น 2 แฉก

ก้ามหนีบ ขอบด้านตรงข้ามกับ dactylus ของ propodus มีหนามแหลมขนาดใหญ่ ขึ้นลึกลับกับหนามขนาดเล็ก ซึ่งทั้งหมดเป็นหนามที่ตั้งฉากกับ propodus dactylus มีฟัน 8 ซี่ และที่ส่วนโคนของขอบด้านนอกมีลักษณะนูนสูง เป็นเหลี่ยมในตัวผู้ที่โตเต็มวัย

ส่วนนอก ปล้องที่ 5 มีขอบด้านข้างมน ปล้องที่ 6, 7, 8 มี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนปลายไม่เป็นหนาม สัน (keel) ด้านล่างของปล้องที่ 8 ส่วนปลายมีลักษณะมน

ส่วนท้อง ทุกปล้องมี submedian carina แต่ไม่เด่นชัด ยกเว้นในปล้องที่ 6 เห็นได้ชัดเจน สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ (1) 2-6, lateral carina ในปล้องที่ 1-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง denticles ต่าง ๆ ของหางมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 4-6 ซี่, intermediate denticles มี 10-12(11) ซี่ และ lateral denticle มี 1 (เพียงข้างเดียว) ไม่มี prelateral lobe สันที่ขอบด้านข้างของหางมีความยาวมากกว่า 2 เท่าของความยาวของสัน lateral teeth สันด้านล่าง (postanal carina) ยาวถึงครึ่งหนึ่งระหว่างทวารและขอบส่วนท้าย

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่แรก ครึ่งหนึ่งทางด้านในมีสีดำ

ลำตัวใส

กำหนดจุดที่ 1 และจุดที่ 2 ไม่มีสีที่เด่นชัด

แผ่นกรรไกร

กระดอง median carina มีสีดำ ส่วนท้ายของกระดองมีเส้นขอบสีดำ

ก้ามหนีบ มี dactylus และ propodus ใส บริเวณข้อต่อระหว่าง dactylus และ propodus มีสีเหลือง ส่วนของ merus และ carpus มีสีชมพูเรื่อ ๆ บริเวณส่วนที่เป็น meral spot มีสีส้มอมชมพู ฝัดขึ้นมาเป็นขอบของรอยเว้าที่มีเม็ดสีดำกระจายอยู่ทั่วไป

ส่วนอกและส่วนท้อง ที่ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ ของทุกปล้อง มีสีที่ไม่เด่นชัด ยกเว้นในปล้องที่ 6 ของส่วนท้อง submedian carina, intermediate carina และ lateral carina มีสีเขียวเข้ม โดยเฉพาะ submedian carina เป็นสันที่มีความหนาจึงมีสีเข้มกว่าสันอื่น และส่วนปลายของสันนี้เป็นหนามสีเขียว แต่ส่วนปลายของ intermediate carina และ lateral carina เป็นหนามสีเหลือง

ส่วนหาง มี median carina สีเขียวเข้ม บริเวณส่วนโคนของสันนี้มีจุดสีน้ำตาลเกือบกลม 2 จุด ขนาบอยู่ทั้ง 2 ข้าง ส่วนของ prelateral lobe lateral teeth, intermediate teeth และ submedian teeth มีสีเขียวเข้ม แต่ส่วนปลายมีสีเหลือง lateral denticle intermediate denticles และ submedian denticles มีส่วนโคนสีเขียว ส่วนปลายสีขาว

แพนหาง ปล้องโคนของแพนหางคู่หน้ามีหนามเล็กเรียงอยู่ที่ขอบด้านนอกสีเหลือง บริเวณข้อต่อระหว่างปล้องฐานและปล้องโคนมีหนาม 1 อัน สีเหลือง ปล้องปลายมีซีกด้านในสีดำและซีกด้านนอกมีสีเหลือง ส่วนปลายที่เป็นหนามของ basal prolongation ทั้ง 2 อัน มีสีเหลืองแต่สันมีสีเขียว แพนหางคู่ในมีสีเกือบดำ แต่สีจะเข้มขึ้นในส่วนปลาย

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 35)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกั๊กแตนตัวผู้ ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงอำเภอศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 141.0 มม. ความยาวของกระดอง 28 มม.

ตัวอย่าง

10 1♀ ทำเทียบเรือประมงคลองใหญ่ ตราด, 5♀ ทำเทียบเรือประมงขลุง จันทบุรี, 3♀ ทำเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 9♂ 10♀ ทำเทียบเรือประมงคีรีราชา ชลบุรี, 10 2♀ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 2♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงบางปะกง ฉะเชิงเทรา, 1♂ ทำเทียบเรือประมง ลุมพฐ์ปรากากร, 3♂ 2♀ ทำเทียบเรือประมงมหาชัย ลุมพฐ์สาคร, 2♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงบ้านแหลม เพชรบุรี, 1♀ ทำเทียบเรือประมงหัวหิน ประจวบคีรีขันธ์, 1♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมง ประจวบคีรีขันธ์ 4♂ โรงงานปลาปนปากน้ำชุมพร ชุมพร, 4♂ 2♀ ทำเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี, 2♂ 3♀ ทำแพนครคีรีธรรมราช, 14♂ 7♀ ทำแพลงปลา, 6♂ 2♀ ทำเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

ญี่ปุ่น อ่องกง ทะเลแดง อินเดีย ทะเลอันดามัน อ่าวไทย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และมาดากัสการ์

Family Squillidae Latreille, 1803

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ ลำตัวแบนและมีสันตามยาว ด้านข้างส่วนท้ายของกระดอง ไม่มีลักษณะเว้าลึก propodus ของ maxilliped คู่ที่ 4, 5 มีความยาวเท่ากับความกว้าง หรือมีความยาวมากกว่าความกว้างและไม่มีสันด้านล่าง propodus ของก้ามหนีบที่ขอบด้านนอกมีฟันเล็ก ๆ ที่ขนาดเท่ากันเรียงอยู่ตลอดความยาว ส่วนหางมี median carina ที่เห็นได้ชัดเจน ส่วนปลาย submedian teeth สามารถเคลื่อนไหวได้ และมี submedian denticles intermediate denticles มีจำนวนมากกว่า 4 คู่

กั้งตึกเตนในครอบครัวนี้ส่วนมากเป็น 24 สุกุล แต่จากการสำรวจตามทำเทียบเรือประมงพบ 7 สุกุล คือ Anchisquilla, Carinosquilla, Clorida, Cloridopsis, Dictyosquilla, Lophosquilla และ Oratosquilla

Genus Anchisquilla Manning, 1968ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าก้านตาซึ่งเห็นได้ชัดเจน เกล็ดตาแยกจากกัน median carina ของกระดองมีอยู่หรืออาจจะมีและขอบส่วนท้ายด้านข้างมีลักษณะมน mandibular palp มีอยู่หรือหายไป มี 4 epipod dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 4-6 ซี่ ขอบด้านนอกของ propodus มีหนามขนาดเล็กเรียงอยู่ ส่วนนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีแงที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 1 แแง โดยเฉพาะในปล้องที่ 5 มีลักษณะเป็นหนามที่โค้งงอ ส่วนท้องสันต่าง ๆ หายไปหรืออาจมีเพิ่มขึ้น ส่วนหางมีหรือไม่มีลวดลายที่ผิวด้านบน submedian teeth มีส่วนปลายที่สามารถเคลื่อนไหวได้ prelateral lobe มีอยู่หรือไม่มี ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีหรือไม่มีหนาม

Key : จำแนกชนิดกั้งตั๊กแตนในสกุล Anchisquilla โดยใช้ลวดลายสี

ลำตัวมีสีเขียว dactylus ของก้ามหนีบมีส่วนปลายลู่ตีสีม่วงหรือสีชมพู

meral spot ของ merus มีสีส้ม ขอบสีน้ำเงิน ส่วนท้องทุกปล้องมี

intermediate carina สีเขียว ผิวด้านบนของส่วนหางมีสันและปุ่มปมต่าง ๆ

สีเขียว แพนหางคู่บนมีสีดำในปล้องปลายและครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายของปล้อง

โคนมีสีดำ

..... A.fasciata

Anchisquilla fasciata (de Haan, 1844)

(แผ่นภาพที่ 8 รูปที่ 3 และ 4)

- Squilla fasciata Miers, 1880. Ann. Mag. Nat. Hist., 5(5): 29.
- Squilla fasciata Brooks, 1886. Rep. Sci. Res. Challenger, 16:37, pl.2, fig. 8, pl.3, figs. 4,5.
- Squilla fasciata Pocock, 1893. Ann. Mag. Nat. Hist., (6)11 : 473.
- Squilla fasciata Fukuda, 1910. Ann. Zool. Japan Tokio, 7 : 149.
- Squilla fasciata Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4:34, pl 1, figs. 21-23.
- Squilla fasciata Kemp and Chopra, 1921. Rec. Indian Mus., 22(4):300.
- Squilla fasciata Hale, 1924. Rec. S. Aust. Mus., 2:496.
- Squilla fasciata Hansen, 1926. Siboga Exped. Monogr., 35:5-6.

- Squilla fasciata Tweedie, 1934. Bull.Raffles Mus., 9:35-36.
- Squilla fasciata Komai, 1938. Ann.Zool.Japan, 17(3-4) : 265.
- Squilla fasciata Holthuis, 1941. Temminckia, 6:242-243.
- Squilla fasciata Stephenson, 1952. Zool.Pap.Univ. Queensland, 1(1) : 6.
- Squilla fasciata Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5) : 240.
- Squilla fasciata Lee and Wu, 1966. Bull.Inst.Zool. Academic Sinica, 5:47.
- Squilla fasciata Hothuis, 1967. Israel Jour.Zool., 16:2.
- Anchisquilla fasciata Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):127.
- Anchisquilla fasciata Ghosh, 1973. Crustaceana, 24(1):143-144.
- Anchisquilla fasciata Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Anchisquilla fasciata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 18, pl. 9.

ลักษณะเด่น

ผิวด้านบนของกระดองและส่วนท้องนุ่มเล็กน้อย เรียบเป็นเงา กระดองไม่มี median carina และ intermediate carina dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ส่วนอกปล้องที่ 5-8 และ ส่วนท้องปล้องที่ 1-5 ไม่มี submedian carina ส่วนท้องทุกปล้องมี intermediate carina, lateral carina และ marginal carina ซึ่งเห็นได้ชัดเจน ส่วนทางด้านข้างของ median carina ทั้ง 2 ข้าง มีสันสั้น ๆ เป็นจำนวนมาก และปล้องโคนของแพนหางคู่หน้ายาวกว่าปล้องปลาย

ลักษณะทั่วไป

ผิวทางด้านบนของกระดองและส่วนท้องนุ่มเล็กน้อย เรียบเป็นเงา cornea ของตามีขนาดไม่ใหญ่ มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตา และตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา

กำหนดอยู่ที่ 1 มีความยาวเท่า ๆ กับความยาวของกระดองซึ่งไม่รวมแผ่นกรี
แผ่นกรี มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวด้านบนเรียบ ที่ขอบด้านข้างจะไม่กระดก
ขึ้น ขอบส่วนหน้าจะเบนเข้าหากันและส่วนปลายมน

กระดอง ส่วนหน้ามีความกว้างเท่ากับครึ่งหนึ่งหรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของ
กระดอง ซึ่งไม่รวมกับแผ่นกรี ส่วน median carina และ intermediate carina หายไป
lateral carina และ marginal carina มองเห็นได้เพียง 1 ใน 4 ที่ส่วนท้ายของกระ-
ดองเท่านั้น มุมด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามที่ยาวไปถึงหรือเกือบถึงระดับของส่วนฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านนอกส่วนโคนมีรอยคดเล็กน้อย merus
มีขอบด้านนอกส่วนปลายเป็นมุมมน carpus ด้านนอกมีร่องและสัน สันที่อยู่ด้านบนเรียบและ
บริเวณก่อนถึงปลายสุดมีหนามคม Propodus มีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 3 อัน ขอบด้านที่อยู่
ตรงข้ามกับ dactylus มีฟันเล็ก ๆ เรียงอยู่เป็นแถวตลอดความยาว

ส่วนอก ปล้องที่ 5, 6, 7 และ 8 ไม่มี submedian carina และ intermediate
carina ปล้องที่ 5 ที่ขอบด้านข้างมีหนาม 2 อัน ยื่นออกมา อันแรกเป็นหนามที่แหลมชี้ไปทาง
ส่วนหน้า อันที่สองอยู่ถัดลงมา มีลักษณะที่แหลมคมมากกว่าอันแรก ซึ่งส่วนปลายจะชี้ไปทางส่วนหน้า
เช่นกัน ปล้องที่ 6, 7 ขอบด้านข้างมีลักษณะเป็นปลายตัด แต่ส่วนท้ายด้านข้างของปล้องจะมน
และคม

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1-5 ไม่มี submedian carina แต่ทุกปล้องรวมทั้งปล้องที่ 6 มี
intermediate carina, lateral carina และ marginal carina ซึ่งมองเห็นได้
ชัดเจน สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 6,
intermediate carina ในปล้องที่ (3) 4-6, lateral carina ในปล้องที่ 1-6 และ
marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง มีความกว้างเท่ากับความยาวหรือกว้างกว่าเล็กน้อย median carina
มีส่วนปลายเป็นหนามคม บริเวณส่วนโคนของหางที่อยู่เหนือ median carina มีปุ่มเล็ก 2 ปุ่ม
ยื่นออกมา ด้านข้างทั้ง 2 ข้างของ median carina มีสันที่มีความยาวเป็น 3 ใน 4 ของสัน
ตรงกลาง ถัดออกมามีสันสั้น ๆ อีกจำนวนมาก ที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 ของส่วนหางมี teeth ที่
มีปลายเป็นหนามคม 6 อัน denticles ของส่วนหางมีจำนวนที่ต่างกันดังนี้ submedian
denticles มี 3-4 ซี่, intermediate denticles มี 6-8 ซี่ และ lateral
denticle มี 1 ซี่ และมีส่วน prelateral lobe สันด้านล่าง (postanal carina)

เห็นได้ชัดเจน บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสันอีก 2 สันขนบอยู่

แพนหาง บริเวณข้อต่อของแพนหาง ตู้นอกมีหนามคม 1 อัน ปล้องโคนมีความยาวมากกว่าปล้องปลาย basal prolongation ที่ขอบด้านในมีหนาม 9-12 อัน หนามอันในมีความยาวเกือบเป็น 2 เท่า ของหนามอันนอก และมีส่วนยื่นนูนออกมา เป็นรูปบริเวณส่วนโคนด้านนอกของหนามอันยาว

๒๖

ลำตัวมีสีเขียว ในตัวเมียที่โตแล้วตัวจะเห็นเป็นสีแดง

กำหนดจุดที่ 1 มีสีเขียวลำ แขนงหนวดไล่

กระดองและแผ่นกรี มีสันสีเขียว เช่นเดียวกับขอบส่วนท้ายของกระดอง และขอบด้านข้างของแผ่นกรี

กำหนดปีก ผิวด้านนอกของ merus มีเม็ดสีสีดำอยู่หนาแน่น บริเวณที่เป็น meral spot มีสีส้มส่วนขอบมีสีน้ำเงิน ส่วนที่เป็นสันบน carpus และข้อต่อมีสีเขียว propodus ไล่ไม่มีสี dactylus ไล่ ส่วนปลายมีสีชมพูหรือสีม่วง ขาเดินไล่ไม่มีสี

ส่วนอก และส่วนท้อง มี intermediate carina สีเขียว ขอบด้านข้างของส่วนท้องปล้องที่ 1-5 มีสีชมพูเรื่อ ๆ ปล้องที่ 6 มีสันต่าง ๆ สีเขียว

ส่วนหาง ผิวด้านบนมีสันต่าง ๆ รวมทั้งปุ่มปมและ median carina เป็นสีเขียว เช่นเดียวกับสันของ teeth ต่าง ๆ ที่ขอบด้านข้าง แต่ส่วนปลายของ submedian teeth และ intermediate teeth มีสีชมพูคล้ำ ส่วนปลายของ denticles ต่าง ๆ มีสีขาว

แพนหาง ส่วนฐานมีสีเขียวคล้ำ แพนหางตู้นอกมีปล้องปลายและครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายของปล้องโคนมีสีดำคล้ำเช่นเดียวกับแพนหางตู้นอก และในตัวผู้ส่วนของ basal prolongation มีสีดำคล้ำทั้งหมด แต่ในตัวเมียส่วนบนของ basal prolongation มีสีเหลือง ถัดลงมา มีสีคล้ำเล็กน้อย ส่วนปลายของหนามทั้ง 2 มีสีชมพู

ตัวอย่างที่ไปศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 140, 120)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นทั้งตัวผู้และตัวเมียที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงคีรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดลำตัว 70.0, 64.0 มม. ความยาวของกระดอง 14.0, 12.0 มม.

ตัวอย่าง

2♂ ทำเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 9♂ 9♀ ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี,
2♂ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 1♂ ทำเทียบเรือประมงบางปะกง ฉะเชิงเทรา, 1♂ ทำ-
เทียบเรือประมงมหาชัยสมุทรสาคร, 2♂ ทำเทียบเรือประมงบ้านแหลม เพชรบุรี, 4♂ 1♀ ทำเทียบ
เรือประมง สุราษฎร์ธานี, 4♂ 2♀ ทำแพ่นครศรีธรรมราช, 1♂ ทำแพ สงขลา, 2♀ ทำเทียบเรือ
ประมง ปัตตานี

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ทะเลอันดามัน อ่าวไทย สิงคโปร์ และออสเตรเลีย

Genus Carinosquilla Manning, 1968

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู ซึ่งมีความกว้างกว่าก้านตาอย่างชัดเจน เกล็ด
ตาแยกจากกัน กระจกมีสันตามยาวเป็นจำนวนมาก มี mandibular palp 4 epipod
dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5-6 ซี่ ขอบบนของ propodus มีฟันเล็ก ๆ เรียงอยู่ ส่วนนอก
ปล้องที่ 5 มีแฉกที่ยื่นออกไปทางด้านข้างเป็น 2 พู เช่นเดียวกับในปล้องที่ 6, 7 ส่วนท้องและ
ส่วนหางมีสันตามยาวจำนวนมาก submedian teeth ของส่วนหางมีปลายที่ไม่สามารถเคลื่อน
ไหวได้ มี prelateral lobe basal prolongation ของแพนหางมีแถวของหนามที่
ขอบด้านใน

Key : จำแนกชนิดกั้งตักแตนในสกุล Carinosquilla โดยใช้ลวดลายสี

1. ด้านบนของลำตัวมีปื้นสีดำคาตอยู่กลางปล้องที่ 5 ซึ่งมีลักษณะเป็น 2 พู และอาจจะมี
หรือไม่มีปื้นสีดำบนปล้องที่ 2 2
- ด้านบนของลำตัวไม่มีปื้นของสีดำคาตอยู่ ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ บนลำตัวมีสี
ชมพู teeth ต่าง ๆ ของส่วนหางมีสีชมพูเช่นเดียวกับส่วนปลายของ basal pro-
longation ปล้องปลายของแพนหางคู่หน้ามีสีดำเพียงเล็กน้อยในส่วนโคนของปล้อง
.....C. carinata

2. ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ มีสีชมพู ส่วนปลายของ teeth ที่ขอบด้านข้างของ ส่วนหางมีสีชมพูเช่นเดียวกับส่วนปลายของ basal prolongation ปล้องโคนของ แพนหางคู่นอกทางส่วนโคนมีสีเหลืองและปล้องปลายมีสีดำทั้งหมด แพนหางคู่ในมีสีดำที่ ส่วนปลายสุด

.....C. multicarinata

- ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ บนลำตัวมีสีแดง ส่วนปลายของ teeth และ denticles ต่าง ๆ บนส่วนหางมีสีแดงสดเช่นเดียวกับส่วนปลายของ basal prolongation ครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายของปล้องโคนและครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนของปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีดำเข้ม แพนหางคู่ในประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายมีสีดำเข้ม

.....C. thailandensis

Carinosquilla carinata (Serene, 1950)

(แผ่นภาพที่ 9 รูปที่ 1)

- Squilla carinata Ingle, 1963. Bull. Sea Fish. Res. Sta. Haifa, 33: 17, figs. 7-8.
- Carinosquilla carinata Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18(1) : 136.
- Carcinosquilla carinata Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Carinosquilla carinata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 25, pl. 25, figs. a-e.

ลักษณะเด่น

แผ่นกริม median carina ที่คม กระดองมีสันตามยาวเป็นจำนวนมาก median carina แยกเป็น 2 แฉก ในส่วนหน้า dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6-7 ซี่ มี mandibular palp ส่วนนอกและส่วนท้องมีสันตามยาวเป็นจำนวนมากและส่วนปลายเป็นหนาม ขอบด้านนอกของ แพนหางคู่นอกมีหนาม 12 ซี่

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู ก้านตามีสั้นสั้น ๆ 4 สัน
 แผ่นกรี มีความยาวมากกว่าความกว้างและมี median carina ที่คม
 กระดอง ระหว่าง median carina และ marginal carina ทั้ง 2 ข้างมีสัน
 ตามยาวเป็นจำนวนมาก median carina มีส่วนหน้าแยกเป็น 2 แฉก ส่วนท้ายของบริเวณที่
 แยกเป็น 2 แฉก มีรอยบุ๋มเล็ก ๆ และถัดจากร่องคอถึงขอบ ทางส่วนท้ายมี median carina
 ที่แยกเป็น 2 แฉก อีกแต่ส่วนปลายทางส่วนท้ายจะมีลักษณะเป็นหนาม ระหว่าง median carina
 และร่องกระเพาะซึ่งอยู่ทางส่วนท้ายของส่วนที่แยกเป็น 2 แฉกของ median carina มีสันตาม
 ยาว 5 สัน และสันที่อยู่ด้านข้างทั้งหมดเป็นสันที่ไม่สมบูรณ์ gastric carina จะขาดหายไป
 ในส่วนท้ายของกระดอง ระหว่างร่องกระเพาะและ intermediate carina มี 2 สัน ใน
 บริเวณนี้ส่วนหน้าของร่องคอ มีสันตามยาวขนาดสั้นอยู่ทั่วไป ระหว่าง intermediate carina
 และ lateral carina มีสันตามยาวที่ขาดเป็นช่วง ๆ และสั้นสั้น ๆ ระหว่าง lateral
 carina และ marginal carina ในส่วนหน้าของร่องคอมีสั้นสั้น ๆ จำนวนมาก

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6-7 ซี่

mandibular palp ประกอบด้วย 3 ปล้อง

ส่วนนอกปล้องที่ 5 มีวดลายเห็นได้ชัดเจน ปล้องที่ 6-8 มีสันจำนวนมาก

ส่วนท้องทุกปล้องมี submedian carina, intermediate carina, lateral
 carina และ marginal carina ที่สมบูรณ์ และส่วนปลายเป็นหนาม ระหว่างสันเหล่านี้มี
 สันอื่น ๆ อีกจำนวนมาก

ส่วนหาง มีความกว้างเท่ากับความยาว ติวด้านบนประกอบด้วยสันเป็นจำนวนมาก
 จำนวนของ denticles มีต่างกันดังนี้ submedian denticles มี 3-4 ซี่, intermediate
 denticles มี 9 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่ มี prelateral lobe ติวด้าน
 ล่างมี postanal carina และสันอื่นรวมอยู่ด้วย

แพนหาง หนามอันในของ basal prolongation มีรูเล็ก ๆ บนขอบด้านนอก
 และขอบด้านในมีฟันเล็ก ๆ เรียงไม่สม่ำเสมอ ปล้องโคนของแพนหางดูนอกรู้นอกมีหนามที่ขอบด้านข้าง

ลำตัวมีสีชมพูไล่

กำหนดคู่ที่ 1 ไล่ไม่มีสี

แผ่นกรไไลไม่มีสี ขอบด้านข้างทั้ง 2 มีเส้นขอบสีดำ

กระดองไล่ไม่มีสี

กำหนดไไลไม่มีสี มีสีเหลืองเล็กน้อยในส่วนปลายของ propodus บริเวณ meral spot มีสีเหลือง

ส่วนนอกและส่วนท้องทุกปล้องมีสีส้มและส่วนปลายที่เป็นหนามสีชมพู ส่วนท้ายของส่วนนอก ปล้องที่ 6 ถึง ส่วนท้องปล้อง 6 มีเส้นขอบสีดำ

ส่วนหาง teeth ต่าง ๆ มีสีชมพู denticles ต่าง ๆ มีสีขาว median carina ไล่ไม่มีสีที่เด่นชัด

แพนหาง ปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมีสีชมพู หนามบนขอบด้านนอกมีสีชมพู บริเวณ ข้อต่อของปล้องโคนและปล้องปลายมีสีดำรวมไปถึงส่วนโคนของปล้องปลายเล็กน้อย ซึ่งส่วนปลาย มีสีชมพูจาง ๆ ส่วนปลายของ basal prolongation มีสีชมพู แพนหางคู่ในไล่หรือมีสีชมพู จาง ๆ ส่วนปลายสุดมีสีดำเล็กน้อย

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 378)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าแพลงขลา มีความยาวตลอดตัว 111.5 มม. ความยาวของกระดอง 23.5 มม.

ตัวอย่าง

5♂ ท่าแพลงขลา, 10♂ 1♀ ท่าเทียบเรือประมง บัดตาดี

การกระจาย

ทะเลแดง อ่าวไทย และเวียดนาม

Carinosquilla multicarinata (White, 1848)

(แผ่นภาพที่ 9 รูปที่ 2)

Squilla multicarinata Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):20.

- Squilla multica rinata Nobili, 1903. Bull.Mus.Torino, 18(455):
38.
- Squilla multica rinata Kemp, 1913.Mem.Indian Mus., 5:86, pl. 6,
figs. 73-76.
- Squilla multica rinata Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus.,
22(4):307.
- Chloridella multica rinata Schmitt, 1929. Lingn.Sci.Jour., 8:147.
- Squilla multica rinata Tweedie, 1943. Bull.Raffles Mus., 9:39.
- Squilla multica rinata Serene, 1939. Bull.Soc.Zool.France, 64:
34.
- Squilla multica rinata Liu, 1949. Contr.Inst.Zool.Peiping,
34-36, pl. 5, figs. 9-11.
- Squilla multica rinata Stephenson, 1962. Jour. Roy.Soc.W.Australian,
45(2) : 35.
- Carinosquilla multica rinata Manning, 1980a. Bull. Mar.Sci., 18(1):136.
- Carinosquilla multica rinata Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of
Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p.55.
- Carinosquilla multica rinata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand,
p. 25, pl. 24.

ลักษณะเด่น

Dactylus มีฟัน 5 ซี่ แผ่นกรีมีสันตามยาว 5 สัน ลำตัวมีสันตามยาวเป็นจำนวน
มาก โดยเฉพาะส่วนอกปล้องที่ 7, 8 และส่วนท้องทุกปล้องมีส่วนปลายของสันเป็นหนาม ผิว
ด้านบนของส่วนหางแต่ละข้างของ median carina มีสันจำนวน 10-12 สัน ผิวด้านล่างมี
postanal carina ที่คมแต่ละข้างมีสัน 8-9 สัน หนาบอยู่

ลักษณะทั่วไป

ตา มีขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าก้านตา

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวเท่ากับความยาวของกระดอง ซึ่งไม่รวมกับแผ่นกรี มีสัน
2 สัน บนปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 2 และ อีก 1 สัน บนปล้องถัดขึ้นมา

แผ่นกร มีสัน 5 สัน คือสันตรงกลาง อีก 2 สัน หนาบอยู่ทั้ง 2 ข้างชิดกับบริเวณฐานมีขนาดสันเพียงครึ่งหนึ่งของสันตรงกลางซึ่งเห็นได้ชัดเจน และอีก 2 สัน เป็นสันที่อยู่ด้านข้างทั้ง 2 ข้าง

กระดอง มี median carina ที่ยาวตลอดเห็นได้ชัดเจน และแยกเป็น 2 แฉก ทางส่วนหน้า ช่วงที่แยกเป็น 2 แฉก มีความยาวเท่ากับครึ่งหนึ่งของความยาวส่วนหน้าถึงร่องคอ บริเวณหลังถัดจากร่องคอถึงขอบส่วนท้ายมีสันตามยาวจำนวน 26-30 สัน ในจำนวนนี้มี 18 สัน ที่คมและเห็นได้เด่นชัดกว่าสันอื่น สันที่อยู่ทางส่วนหน้าของกระดองจะมีจำนวนน้อยกว่าคือมีเพียง 16 สัน

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 5 ซี่ ผิวด้านนอกของ merus มีสันตามยาว 1 สัน ซึ่งสันนี้จะยาวและสูงขึ้นไปทางส่วนหน้า

ส่วนอก ปล้องที่ 5 มีสันตามขวาง 4 สัน ซึ่งมีเพียงส่วนนี้เท่านั้นที่ไม่มีสันตามยาว และสันในส่วนหน้าเท่านั้นที่ยาวเลยกึ่งกลางของปล้อง บริเวณกึ่งกลางปล้องประมาณครึ่งหนึ่งในส่วนท้ายมีสันตามยาว 4 สัน ส่วนอกปล้องที่ 7, 8 และส่วนท้องทุกปล้องปกคลุมด้วยสันตามยาวที่ส่วนปลายเป็นหนาม ในตัวอย่างที่โตเต็มวัยพบว่า มีสัน 28 สัน บนส่วนอกปล้องที่ 6 ในปล้องที่ 8 มี 25 สัน บนส่วนท้องมี 41-45 สัน median carina, submedian carina, intermediate carina, lateral carina และ marginal carina มองเห็นได้ชัดเจนกว่าสันอื่น ๆ สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ median carina ในปล้องที่ 1-5, submedian carina ในปล้องที่ 1-6, intermediate carina ในปล้องที่ 1-6, lateral carina ในปล้องที่ 3-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 2-6

ส่วนหาง ผิวด้านบนแต่ละข้างของ median carina มีสันจำนวน 10-12 สัน มีสันจำนวนน้อยที่เป็นสันไม่สมบูรณ์ ซึ่ง 2 สัน ที่อยู่เกือบในสุดจะยาวไปถึง teeth ที่ขอบด้านข้างและถึง submedian denticles และ intermediate denticles ผิวด้านล่างมีสัน (postanal carina) ที่คมแต่ละข้างของสันนี้มีสัน 8-9 สัน หนาบอยู่

แพนหาง ที่ผิวด้านบนและด้านล่างมีสันที่คมอยู่โดยทั่วไป รวมทั้งปล้องฐานและปล้องโคนของแพนหางคู่นอก

๕

ลำตัวโดยทั่วไปมีสีชมพูเรื่อ ๆ

ก้านหนวดคู่แรกใสไม่มีสี

แผ่นกริไล ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีเส้นขอบสีดำ

กระดองใสไม่มีสี

ก้ามหนีบ dactylus ใส บริเวณด้านนอกของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6-8 มีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ มีสีชมพู

ส่วนท้อง ปล้องที่ 2 และ 5 มีปื้นสีดำคาดอยู่กลางปล้องระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 ในปล้องที่ 5 ปื้นสีดำนี้มีลักษณะเป็น 2 พู อยู่ชิดกัน สันต่าง ๆ ที่อยู่บนส่วนท้องมีสีชมพู รวมทั้งส่วนปลายที่เป็นหนามด้วย บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้าง ของทุกปล้องระหว่าง lateral carina ถึง marginal carina มีสีส้ม ซึ่งเป็นสีเข้มกว่าบริเวณอื่นของส่วนท้อง และที่ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ

ส่วนหาง submedian teeth, intermediate teeth, lateral teeth มีส่วนปลายสีชมพู ส่วนของ submedian denticles, intermediate denticles, lateral denticle มีสีขาว median carina ไม่มีสีที่ชัดเจนแต่ถ้าในตัวเมียที่มีไข่แก่จะเห็น median carina เป็นสีเหลือง

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีดำ ที่ขอบด้านข้างมีหนามที่สามารถเคลื่อนไหวได้สีชมพู บริเวณที่เป็นข้อต่อของปล้องโคนและปล้องปลายมีสีฟ้า ปล้องโคนมีสีเหลืองจางๆ basal prolongation มีสีฟ้า แต่ส่วนปลายที่เป็นหนามทั้ง 2 มีสีชมพู แพนหางคู่ในมีสีฟ้าแต่ส่วนปลายสุดมีสีดำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No.144).

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกักแทนตัวผู้ได้จากท่าแพ ลงขลา มีความยาวตลอดตัว 72.5 มม. ความยาวของกระดอง 14.5 มม.

ตัวอย่าง

4♂ 5♀ ท่าเทียบเรือประมง คลองใหญ่ ตราด, 4♂ 8♀ ท่าเทียบเรือประมงบ้านเพชรของ, 47♂ 46♀ ท่าเทียบเรือประมง ศรีราชา ชลบุรี, 15♂ 6♀ ท่าเทียบเรือประมงท่าแพนครศรีธรรมราช, 2♂ 1♀ โรงงานปลาปนอำเภอปากพ่อง นครศรีธรรมราช, 19♂ 37♀ ท่าแพลงขลา, 16♂ 2♀ ท่าเทียบเรือประมง ปัตตานี

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น อังกวง อินเดียบ ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ ตะวันตกของเกาะชวา

Carinosquilla thailandensis Naiyanetr, 1982

(แผ่นภาพที่ 9 รูปที่ 3)

Carinosquilla thailandensis Naiyanetr, 1982. Senckenbergiana biol.,
63 : 394.

ลักษณะเด่น

ก้านตามีสันไม่สม่ำเสมอ แผ่นกริมีสันตามยาว 3 สัน และสันที่ขอบด้านข้างอีก 2 สัน dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ ผิวทางด้านนอกของ merus มีลวดลายคล้ายตัวหนอน บนกระดองและส่วนท้องมีสันตามยาวปกคลุมอยู่เป็นจำนวนมาก ผิวด้านล่างของส่วนท้องปล้องที่ 6 มีสันตามขวาง ส่วนที่เป็น teeth ต่าง ๆ ของส่วนหางมีสีแดงสด

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดปานกลาง cornea ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตามีขนาดเล็กกว่าผิวด้านบนของก้านตามีสันอยู่ทั่วไปแต่ไม่สม่ำเสมอ ส่วนของ cornea ไม่ยาวถึงระดับปลายสุดของก้านหนวด กะลิตตาแยกเป็น 2 แฉก ส่วนยอดมีลักษณะคม

แผ่นกริมีสันลักษณะยาวเรียว มีสันตามยาว 3 สัน คือสันตรงกลาง 1 สัน 2 สันจะขนานอยู่ด้านข้างทั้ง 2 ข้าง และที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 มีอีก 2 สัน

กระดอง ส่วนหน้ามีลักษณะแคบจะถูกปกคลุมด้วยสันตามยาวจำนวนมาก median carina มีส่วนหน้าที่ยแยกเป็น 2 แฉก ปลายสุดทางส่วนท้ายของสันนี้มีลักษณะเป็นติ่งเล็ก ๆ ยื่นออกมาพันขอบกระดอง มุมด้านข้างทางส่วนหน้าเป็นหมามแหลม แต่จะยาวไม่ถึงระดับฐานของแผ่นกริม

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 5 ซี่ ขอบบนของ carpus เรียบ ผิวด้านนอกของ merus มีลวดลายคล้ายหนอนที่เกิดจากสันเล็ก ๆ

mandibular palp ยังคงมีอยู่

ส่วนนอกปล้องที่ 5 มีสันตามยาวเรียงเป็นระเบียบและมีสันตามขวาง แฉกที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีลักษณะเป็น 2 พู พูที่อยู่ทางส่วนหน้ามีส่วนปลายที่ชี้ตรงไปด้านข้างทางส่วนหน้า แต่ส่วนปลายไม่ได้เป็นหมามที่คม พูที่อยู่ทางส่วนท้ายมีลักษณะเรียวและส่วนปลายมน ปล้องที่ 6, 7 และ 8 มีสันตามยาวและ submedian carina ที่ส่วนปลายเป็นหมาม ในปล้องที่ 6, 7 มี median carina ลื่น ๆ แต่ส่วนปลายไม่เป็นหมาม และสันอีก 4 สัน ที่อยู่ระหว่าง median

carina และ submedian carina มีส่วนปลายเป็นหนาม ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6 มีแง่มยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู พูที่อยู่ทางส่วนหน้ามีขนาดใหญ่ ส่วนปลายตัดเฉียง พูที่อยู่ทางส่วนท้ายมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ขอบด้านข้างของปล้องที่ 7 มีแง่มที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู พูทางส่วนหน้าเป็นมุมยื่นออกมา พูส่วนท้ายมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ในปล้องที่ 8 มี median carina ที่ยาวและส่วนปลายเป็นหนาม และอีก 3 เส้น ที่อยู่ระหว่าง median carina และ submedian carina มีส่วนปลายเป็นหนาม เส้นที่อยู่ด้านล่าง (keel) ของปล้องที่ 8 มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม

ส่วนท้อง ถูกปกคลุมด้วยเส้นตามยาวเป็นจำนวนมาก ทุกปล้องมี median carina, intermediate carina และ lateral carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม ขอบด้านข้างของปล้องที่ 1-5 มีลักษณะแหลมคม ในปล้องที่ 5 มี median carina และอีก 6 เส้น อยู่ระหว่าง submedian carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม และมีเส้นจำนวน 1 ถึง 2 เส้น ในแต่ละข้างระหว่าง submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม นอกจากเส้นเหล่านี้แล้ว เส้นอื่นจะไม่มีส่วนปลายเป็นหนาม ผิวด้านล่างของปล้องที่ 6 มีเส้นตามขวาง 7 เส้น

ส่วนหาง มีลักษณะยาวเรียว มีความยาวมากกว่าความกว้าง มี teeth ที่คม 4 คู่ ที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง และมีเส้นตามยาวจำนวน 14 หรือมีมากกว่าอยู่บนผิวแต่ละข้างของ median carina จำนวนของ denticles ต่าง ๆ มีดังนี้คือ submedian denticles มี 4-5 คู่, intermediate denticles มี 8-9 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ (เพียงข้างเดียว) เส้นด้านล่าง (postanal carina) จะถูกขนาบด้วยเส้นตามยาวจำนวน 13-14 เส้น ในแต่ละข้าง

แพนหาง มีลักษณะยาวเรียว ทุก ๆ ปล้องจะมีเส้นตามยาว ปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมี 5 เส้น และที่ขอบด้านข้างมีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 9 อัน หนามอันสุดท้ายไม่ยาวถึงกึ่งกลางของปล้องปลาย basal prolongation ที่ขอบด้านนอกมีหนามเรียงกันอยู่ 9-10 คู่ และพบบนขอบด้านนอกของหนามอันในมีขนาดเล็กมาก

124

ลำตัวไล่

กำหนดจุดที่ 1 ไล่ไม่มีสี

กระดองและแผ่นกริมีสีเทาอ่อน ๆ และมีเส้นขอบสีดำที่ส่วนท้ายของกระดอง

ก้ามหนีบ ผิวด้านนอกของ merus มีสีส้มอ่อน บริเวณ meral spot มีสีเหลือง

ส่วนอก ปล้องที่ 6, 7 และ 8 ที่ส่วนท้ายของปล้องมีเส้นขอบสีดำ เส้นต่าง ๆ ที่ปกคลุม

มีสีเทา ส่วนปลายของเส้นที่เป็นหนามมีสีแดงสด

ส่วนท้อง ทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำที่ส่วนท้ายของปล้อง สันต่าง ๆ ที่ปกคลุมมีสีเทา ส่วนปลายของสันที่เป็นหนามมีสีแดงสด ในปล้องที่ 2 และ 5 มีป็นสีดำคาตอยู่กลางปล้องระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 แต่ป็นบนปล้องที่ 5 จะมีลักษณะเป็น 2 พู พบตัวอย่างบางตัวที่ไม่มีป็นสีดำคาตอยู่บนปล้องที่ 2

ส่วนหาง median carina มีสีเทา ส่วนปลายที่เป็นหนามมีสีเทา submedian teeth, intermediate teeth, lateral teeth และ prelateral lobe มีสีแดงเข้ม ส่วนที่เป็น submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle มีสีแดงเข้ม

แพนหาง ปล้องโคนของแพนหางค่อนอกประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายมีสีดำเข้ม แต่ส่วนโคนใสไม่มีสี และปล้องปลายประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนมีสีดำเข้ม แต่ส่วนปลายใสไม่มีสี ขอบด้านข้างมีหนามที่เคลื่อนไหวได้สีแดง basal prolongation มีสีแดง แพนหางคู่ในประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายมีสีดำเข้ม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll. No. 384)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งดักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 126.0 มม. ความยาวของกระดอง 26.0 มม.

ตัวอย่าง

6♂ 8♀ ท่าเทียบเรือประมง ศรีราชา ชลบุรี

การกระจาย

อ่าวไทย

Genus Clorida Eydoux and Souleyet, 1842

ลักษณะทั่วไป

ตา มีขนาดเล็ก cornea เป็น 2 พู มีความกว้างกว่าส่วนที่กว้างที่สุดของก้านตา เลื่อม เกิดตารวมกันอยู่ตรงกลาง กระดองมีลักษณะแคบทางส่วนหน้า ผิวด้านบนไม่มีสันต่าง ๆ มุมด้านข้างส่วนหน้ามีลักษณะมน มี mandibular palp มี epipod จำนวน 2-4 dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 4-5 คู่ propodus ที่ขอบบนมีฟันเล็ก ๆ เรียงเป็นแถว แง่ที่ยื่นออกไปทางด้านข้างของส่วนอกปล้องที่ 5 มีลักษณะเป็นหนาม 1 อัน หรือเป็นพู แง่ของปล้องที่ 6, 7 ไม่เป็น

2 พู ส่วนท้องแบน ผิวด้านบนไม่มีสันต่าง ๆ หรือมีอยู่จำนวนน้อย ส่วนหางกว้าง ผิวด้านบนเป็นหนามหรือเป็นปุ่มปม submedian teeth มีส่วนปลายที่สามารถเคลื่อนไหวได้ มีส่วน pre-lateral lobe อยู่ หรืออาจจะหายไป basal prolongation ของแพนหางมีพื้นที่ขอบด้านใน

Key : จำแนกชนิดกั้งตึกแตงในสกุล Clorida โดยใช้ลวดลายสี

1. ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องบนลำตัวมีเส้นขอบสีดำ 2
  - ส่วนท้ายของทุกปล้องบนลำตัวไม่มีเส้นขอบสีดำ ลำตัวสีเหลืองและมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่ทั่วไป ..... C. malaccensis
2. ขอบด้านข้างของส่วนท้องปล้องที่ 1-5 มีสีขาวทั้ง 2 ข้าง สันต่าง ๆ บนลำตัวไม่มีสีเด่นชัด ไม่มีแต้มสีที่ส่วนหาง ..... C. decorata
  - ขอบด้านข้างของส่วนท้องปล้องที่ 1-5 มีสีขาวทั้ง 2 ข้าง สันต่าง ๆ บนลำตัวไม่มีสีเด่นชัด บริเวณกึ่งกลาง median carina ของส่วนหางมีแต้มกลมสีขาว ..... C. latreillei

Clorida malaccensis Manning, 1968

(แผ่นภาพที่ 9 รูปที่ 4)

Clorida malaccensis Manning, 1968c. Proc. Biol. Soc. Washington, 81:244.

Clorida malaccensis Manning, 1978. Smith. Contr. Zool., no. 264:26.

Clorida malaccensis Naiyanetr, 1980. Stomatopoda of Thailand, p. 20, pl. 17.

ลักษณะเด่น

Dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ และขอบด้านนอกมีส่วนที่ยื่นออกมาเป็นพูขนาดใหญ่ ส่วนท้องปล้องที่ 1-5 ไม่มี submedian carina

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็กจะมีความยาวถึงระดับส่วนโคนของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้านตาพองมีความกว้างประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวของตา cornea มีขนาดเล็กเป็น 2 พู ซึ่งจะมีความกว้าง

มากกว่าส่วนปลายของก้านตา และมีความกว้างมากกว่าความยาวเล็กน้อย

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเรียว และมีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของกระดอง
process of antennular เป็นหนามที่สั้นแต่คม ชี้ตรงไปทางด้านหน้า

ก้านหนวดคู่ที่ 2 ยาวเรียว ปลายเรียวกว้างถึงระดับของ cornea แผ่นหนวดเรียวและ
โค้งมีความยาวน้อยกว่าความยาวของกระดอง

แผ่นกรี เป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีความยาวมากกว่าความกว้าง ขอบด้านข้างไม่เรียบและ
กระดกขึ้น ส่วนปลายมน

กระดอง แคมทางส่วนหน้าขอบด้านข้างโค้ง ไม่มีสันต่าง ๆ ปรากฏอยู่เลย ยกเว้นขอบ
ของส่วนท้ายด้านข้างและส่วนหน้ามีลักษณะกระดกขึ้น ขอบส่วนท้ายเว้าเล็กน้อย หนามที่มุมด้าน
ข้างส่วนหน้าทั้ง 2 จะไม่ยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบแข็งแรง dactylus มีฟัน 5 ซี่ ส่วนโคนเล็กมากขอบด้านนอกมีลักษณะเป็น
2 พู สันด้านบนของ carpus ในส่วนปลายมีปุ่มที่ไม่สูงนัก

mandibular palp มีอยู่ และมี 3-4 epipod

ส่วนนอกทุกปล้องไม่มี submedian carina ในปล้องที่ 6-8 มี intermediate
carina ที่ไม่สูงเด่น และทุกปล้องมีแฉ่งที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 แฉ่ง ในปล้องที่ 5 แฉ่งที่ยื่นออกมา
ด้านข้างมีลักษณะเป็นหนามเรียวชี้ตรงไปด้านข้างส่วนหน้า และมีหนามที่เรียวอีกหนึ่งอยู่ทางด้าน
ข้างส่วนล่าง ปล้องที่ 6, 7 แฉ่งที่ยื่นออกไปทางด้านข้างมีลักษณะมน สันด้านล่าง (keel)
ของปล้องที่ 8 เป็นสันที่ไม่สูงมีลักษณะมน

ส่วนท้องกว้างแบน ปล้องที่ 1-5 ไม่มี submedian carina สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลาย
เป็นหนาม มีดังนี้คือ submedian carina มีในปล้องที่ 6, intermediate carina มีในปล้องที่
5-6, lateral carina มีในปล้องที่ 5-6 และ marginal carina มีในปล้องที่ 6 ผิว
ด้านบนของปล้องที่ 6 ระหว่าง submedian carina และ intermediate carina ขรุขระ
และจะมีหนามคมอยู่ด้านข้างส่วนล่างของบริเวณที่เป็นข้อต่อกับแพนหาง

ส่วนหางมีความกว้างมากกว่าความยาว submedian teeth มีส่วนปลายที่สามารถ
เคลื่อนไหวได้ ส่วนที่เป็นสันของ teeth ต่าง ๆ สั้น ผิวด้านบนมีลักษณะเป็นปุ่มปมมีอยู่ประมาณ
7 แถว และมีปุ่มปมที่ไม่สูงอยู่ทั่วไปในบริเวณผิวทางด้านหน้า จำนวนของ denticles ต่าง ๆ
มีดังต่อไปนี้ submedian denticles มี 3-4 ซี่, intermediate denticles มี 8 ซี่
และ lateral denticle มี 1 ซี่ ผิวด้านล่างมีสัน (postanal carina) ที่ยาว

แพนหาง ขอบด้านนอกของปล้องโคนของแพนหางคู่แรกมีหนามเรียวที่สามารถเคลื่อนไหวได้ 6 อัน หนามอันสุดท้ายจะไม่ยาวถึงระดับเส้นกลางของปล้องปลาย แพนหางคู่ในเรียวยาว basal prolongation มีหนามเรียงจำนวน 8-9 คู่ ที่ขอบด้านในและที่ขอบด้านนอกของหนามยาวอันในมีพู่ที่กว้างปลายมน

๒๕

ลำตัวมีสีเหลืองใส

ตามีสีดำ ก้านตาใส

กำหนดคู่ที่ 1 และคู่ที่ 2 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป แผ่นหนวดใสไม่มีสี

แผ่นกร มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป

กระดอง มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป ซึ่งจะหนาแน่นในตอนหน้า ตอนกลาง และตอนท้าย ซึ่งมองดูคล้ายเป็นแถบของเม็ดสีคาต่ออยู่ตามขวาง 3 แถบ

ก้ามหนีบ dactylus ใส ผิวด้านบนของ merus มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่นจะจางลงในบริเวณที่เป็น meral spot

ส่วนอก ปล้องที่ 5 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นในบริเวณกลางปล้อง ในปล้องที่ 6-8 มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่นในบริเวณที่เป็นตำแหน่งของ submedian carina และ intermediate carina

ส่วนท้องปล้องที่ 1-6 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นในบริเวณที่เป็นตำแหน่งของ submedian carina และ intermediate carina

ส่วนหางมีสีเหลืองและมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่เป็นหย่อม ๆ

แพนหางมีสีเหลืองใสทั้งหมด ยกเว้นประมาณครึ่งหนึ่งซึ่งด้านในของปล้องปลายของแพนหางคู่แรกมีสีดำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ลวดลายสี (Coll. No. 427)

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นกิ้งกักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 94.0 มม. ความยาวของกระดอง 17.0 มม.

ตัวอย่าง

1 ♂ ท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 1 ♂ ท่าแพ่ ล่งขลา

การกระจาย

มาเลเซีย ทะเลอันดามัน และอ่าวไทย

Clorida decorata (Wood-Mason, 1875)

(แผ่นภาพที่ 10. รูปที่ 1)

- Cloridella decorata Miers, 1880. Ann.Nat.Hist., 5(5) : 15.
- Cloridella decorata Wood-Mason, 1895. Figs. and Desc. of nine Squillidae, p.9, pl. 4, figs. 14-17.
- Squilla decorata Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4 : 27, pl. 1, figs. 13 - 16.
- Squilla decorata Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 12:299.
- Squilla decorata Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:21.
- Clorida decorata Manning, 1968a. Bull. Mar.Sci., 18(1) : 123.
- Clorida decorata Naiyanetr, 1980 a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Clorida decorata Naiyanetr, 1980 b. Stomatopoda of Thailand, p. 20, pl. 13.

ลักษณะเด่น

กระดองเป็นรูปสามเหลี่ยม dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ แฉกที่ยื่นออกไปทางด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 เป็นหนามที่ยาวโค้ง ชีตรงไปด้านหน้า submedian carina ของส่วนท้องทุกปล้องเห็นได้ชัดเจน ผิวด้านล่างของส่วนหางมีปุ่มปมเรียงเป็นแถวขนานอยู่ที่ข้าง 2 ข้าง ของ postanal carina

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก cornea เป็น 2 พู มีความกว้างประมาณครึ่งหนึ่งของส่วนที่กว้างที่สุดของก้านตา

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเท่ากับกระดองหรือยาวกว่าเล็กน้อย

แผ่นกรี ล้วนมีความกว้างมากกว่าความยาว ขอบด้านข้างของกระดองกระดกขึ้น เล็กน้อย ส่วนหน้ากว้างและมน

กระดอง เป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนหน้าแคบมีความยาวน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว ด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามซึ่งยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 5 ซี่

Mandibular palp มี 3 ปล้อง

ส่วนอก ปล้องที่ 5 มีเงี่ยงยื่นออกไปทางด้านข้างเป็นหนามยาวคม ซึ่งโค้งชี้ตรงไปทางด้านหน้า ขอบส่วนท้ายด้านข้างของปล้องที่ 7 มีลักษณะมน ส่วนหน้าเป็นหนามสั้นแต่คม ขอบด้านข้างของปล้องที่ 8 มีส่วนหน้าเป็นหนามแหลมชี้ตรงไปด้านหน้า ปล้องที่ 6, 7, 8 มี submedian carina เป็นหนามในส่วนท้าย

ส่วนท้อง ทุกปล้องมี submedian carina ที่ชัดเจน ในปล้องที่ 1-5 submedian carina จะแบนออกจากกันในส่วนท้ายของปล้อง สันต่าง ๆ ที่ล้วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ (3) 4-6, lateral carina ในปล้องที่ (3) 4-6 และ marginal carina ในปล้องที่ (2) 3-5 ในปล้องที่ 6 ระหว่าง submedian carina และ intermediate carina มีสันอีกหลายสันมีลักษณะคล้ายตัวหนอน

ส่วนหาง ผิวด้านล่างมีปุ่มปมเรียงเป็นแถวทั้ง 2 ข้างของ postanal carina denticles ต่าง ๆ ของหางมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 2 ซี่ intermediate denticles มี 7 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่

แพนหาง ขอบด้านในของ basal prolongation มีหนามขนาดเล็กที่คม 7-13 อัน และที่ขอบด้านนอกของหนามอันยาวมีส่วนที่ยื่นออกมาเป็นหู

สี

ลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อน (ในบางตัวอย่างมีสีขาวซีด หรือสีน้ำตาล)

ก้านหนวดคู่ที่ 1 และคู่ที่ 2 ใส ไม่มีสี

แผ่นกรี มีเส้นขอบด้านข้างและส่วนหน้าสีดำ

กระดองใสไม่มีสีและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปและมีเส้นขอบสีดำอยู่โดยรอบ

ก้ามหนีบใสไม่มีสี

ส่วนอก ในส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีดำเห็นได้ชัดเจน

ส่วนท้อง ในส่วนท้ายของปล้องที่ 1-5 มีเส้นขอบสีน้ำตาลเข้มได้ชัดเจน บริเวณขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้างของปล้องที่ 1-5 มีสีขาว

ส่วนหาง median carina , สันและปุ่มต่าง ๆ ที่ผิวด้านบนมีสีน้ำตาล
แพนหาง ใส

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 403)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี มีความยาวตลอดลำตัว 87.0 มม. ความยาวของกระดอง 14.5 มม.

ตัวอย่าง

1♂ ทำเทียบเรือประมงคลองใหญ่ ตราด, 2♂ 6♀ ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 3♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 1♂ ทำเทียบเรือประมง สุราษฎร์ธานี, 3♂ 4♀ ทำแพนครศรีธรรมราช, 1♂ 2♀ ทำแพ สงขลา, 2♂ ทำเทียบเรือประมง บัตตาผี

การกระจาย

อ่าวเบงกอล, หน้่า, ทะเลอันดามัน และอ่าวไทย

Clorida latreillei (Eydoux and Souleyet, 1842)

(แผ่นภาพที่ 10 รูปที่ 2)

- Chloridella latreillei Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist. 5(5):15.
- Chloridella latreillei Wood-Mason 1895. Figs. and Desc. of nine Squillidae, p. 6, pl. 4, figs. 6-13.
- Squilla latreillei Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:24, pl. 1, figs. 1-4.
- Squilla latreillei Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:20
- Squilla latreillei Barnard, 1950. Ann. S. African Mus., 38:845, fig. 1e.

- Squilla latreillei Serene, 1952. Rec. Australian Mus., 23(1):
9-10, figs. 1-2, 5-8, 14-15, 19.
- Squilla latreillei Ingle, 1963. Bull. Sea Fish. Res. Sta., Haifa,
33 : 14, figs. 2, 33.
- Chlorida latreillei Manning, 1986b. Proc. U.S. Nat. Mus., 124
(3641) : 5.
- Chlorida latreillei Nafyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand,
p. 20, pl. 13.

ลักษณะเด่น

ผิวหนังบนของกระดองและส่วนท้องเรียบ กระดองเป็นรูปสามเหลี่ยม มี mandibular palp dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 4-5 ซี่ ซี่ที่อยู่ใกล้ส่วนโคนมีขนาดสั้นเล็มอ ส่วนท้องปล้องที่ 1-5 มีสันตามยาว 4 คู่ ส่วนหางมีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวด้านบนแต่ละข้างของ median carina มีสันที่เกิดจากปุ่มปมเล็ก ๆ 3-6 แถว ด้านล่างของส่วนหางมีเพียง postanal carina เท่านั้น

ลักษณะทั่วไป

ผิวหนังบนของกระดองและส่วนท้องเรียบ

ตามีขนาดเล็ก cornea เป็น 2 พู มีขนาดเล็กประมาณครึ่งหนึ่งของส่วนที่กว้างที่สุดของก้านตา ขอบด้านในของก้านตาเป็นแนวตรงและที่ขอบด้านนอกเป็นสันที่ไม่สูง

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเท่ากับกระดองหรือยาวกว่ากระดองเล็กน้อย หนวดคู่ที่ 2 มี 2 ปล้องที่ส่วนฐานยาวมาก และแผ่ถึงส่วนปลายของแผ่นหนวด

แผ่นกรี มีผิวเรียบและที่ฐานมีความกว้างเท่ากับความยาว ขอบด้านข้างกระดกขึ้นเล็กน้อย ขอบส่วนหน้าเบนเข้าหากัน ส่วนปลายมน

กระดอง เป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนหน้ามีความกว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว ด้านข้างส่วนหน้าเป็นหมาม ซึ่งจะยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี

mandibular palp มี 3 ปล้อง

ก้ามหนีบ ขอบด้านล่างส่วนปลายทางด้านนอกของ merus มีลักษณะมนไม่คม ด้านบนของ carpus มีสันที่คมแต่จะมีส่วนที่ยื่นออกมาก่อนจะถึงส่วนปลายสุด ผิวด้านบนอกมีร่องแต่ไม่

ชัดเจน ส่วนโคนของ propodus มีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 2 อัน อันที่ 2 มีขนาดสั้นกว่าหนามอันแรก ขอบด้านที่อยู่ตรงข้ามกับ dactylus มีหนามที่เรียงและตั้งฉากกับ propodus dactylus มีฟัน 4-5 ซี่ และซี่ที่อยู่ใกล้ส่วนโคนที่สุดจะมีขนาดสั้นเสมอ ขอบด้านนอกส่วนโคนมีลักษณะนูนออกมา

ส่วนนอก ปล้องที่ 5, 6, 7 มี intermediate carina แต่ submedian carina อาจจะพบเพียงกลาง ๆ หรือบางครั้งอาจหายไปเลย ยกเว้นในปล้องที่ 8 ปล้องที่ 5 แง่ที่ยื่นออกไปทางด้านข้างเป็นหนามแหลมขนาดเล็กสั้นและคม ซี่ซี่เรียงออกไปและหนามที่พบอยู่ด้านล่างมีขนาดเล็กมาก ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6 และ 7 กระดกขึ้นเล็กน้อยและเป็นรอยตัดมน ขอบด้านข้างของปล้องที่ 8 มีลักษณะคมเล็กน้อยหรือเป็นพูเกือบคม

ส่วนท้องแบนกว้าง ปล้องที่ 1-5 มีสันตามยาวทั้ง 4 คู่ แต่ submedian carina และ intermediate carina จะเห็นได้ไม่ชัดเจน บนปล้องที่ 2-5 มีรอยปุ่มเล็ก ๆ อยู่กึ่งกลางปล้อง ในตัวผู้ที่โตเต็มวัยสันที่อยู่บนปล้องที่ 6 มีลักษณะพองใหญ่ขึ้น submedian carina ในปล้องที่ 6 จะเบนเข้าหากันทางส่วนท้าย และ intermedian carina จะโค้งเข้าทางด้านใน ส่วนต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ 5-6, lateral carina ในปล้องที่ 5-6 และ marginal carina ในปล้องที่ (2) (3) 4-5

ส่วนหาง มีความกว้างมากกว่าความยาว ผิวด้านบนมีลักษณะโค้งนูน median carina มีส่วนฐานที่เลื้อน ส่วนปลายเป็นหนามสั้น ๆ ผิวด้านบนแต่ละข้างของ median carina จะมีสันที่เกิดจากปุ่มปมเล็ก ๆ 3-6 แถว มี 2 แถว ที่ส่วนปลายเบนเข้าหากัน และมีปุ่มปมเล็ก ๆ อยู่ในส่วนปลายของ median carina ที่ขอบด้านข้าง teeth ทั้ง 6 มีลักษณะคมแต่สั้น submedian teeth มีส่วนปลายที่เคลื่อนไหวได้ (ในตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่จะหลุดหายไป) มี prelateral lobe เห็นได้ชัด denticles ต่าง ๆ ของหางมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 1-2 ซี่, intermediate denticles มี 4-7 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่ ผิวด้านล่างมี postanal carina สั้น ๆ บริเวณด้านข้างเรียบ ในตัวผู้ที่มีขนาดตัวโตเต็มวัย มี median carina และบริเวณที่ส่วนฐานของ teeth ต่าง ๆ พองขยายใหญ่กว่าในตัวเมีย

แพนหาง ด้านบนบริเวณข้อต่อส่วนฐานมีหนาม 1 อัน บนขอบด้านในของ basal prolongation มีหนามขนาดเล็กที่คม และที่ขอบด้านนอกมีลักษณะยื่นออกเป็นพู

1๗

ลำตัวมีสีน้ำตาล

ก้านตาใสไม่มีสี ตามีสีดำ

ก้านหนวดคู่ที่ 1 และคู่ที่ 2 ใสไม่มีสี แผ่นหนวดใสไม่มีสี

แผ่นกรี ที่ขอบด้านข้างและด้านหน้ามีเส้นขอบสีดำ

กระดอง มีเส้นขอบสีดำโดยรอบกระดองเห็นได้ชัดเจน

ก้ามหนีบใสไม่มีสี

ส่วนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีดำ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ ปล้องที่ 6 มี submedian carina สีดำจาง ๆ ขอบด้านข้างของปล้องที่ 1-5 มีสีขาวเหมือน C. decorata

ส่วนหาง มีสีน้ำตาลอ่อน จะเข้มขึ้นในส่วนที่เป็นสันที่เกิดจากปุ่มปมเล็ก ๆ และบริเวณส่วนโคนของ median carina บริเวณกึ่งกลางของ median carina มีจุดกลมสีขาวขนาดใหญ่ ส่วนที่เป็น denticles ต่าง ๆ ใสไม่มีสี

แพนหาง บริเวณข้อต่อของปล้องโคนและปล้องปลายของแพนหางคู่ในมีสีดำจาง ๆ ส่วนอื่น ๆ ใสรวมทั้ง basal prolongation แพนหางคู่ในมีสีดำจาง ๆ

ตัวอย่างที่ไปศึกษาตลอดยลีส (coll. No. 398)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวที่ได้อาจทำแพ ล่งขลา มีความยาวตลอดตัว 60.0 มม. ความยาวของกระดอง 10.5 มม.

ตัวอย่าง

1♂ 1♀ ทำแพ ล่งขลา

การกระจาย

ทะเลแดง อ่าวเปอร์เซีย อ่าวเบงกอล ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และญี่ปุ่น

Genus Cloridopsis (Manning, 1968)ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก ก้านตาพองหรือขอบเกือบขนานกัน cornea กว้างกว่าก้านตาเล็ก น้อย เกิดตาแยกจากกัน กระจกแฉกทางส่วนหน้าและมีสันต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ ขอบด้านข้างทางส่วนท้ายมีลักษณะ mandibular palp มีอยู่หรือหายไป มี 2-3 epipod dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5-6 คู่ ขอบด้านบนของ propodus มีฟันเล็ก ๆ ส่วนนอกปล้องที่ 5, 6 และ 7 มีแง่งที่ยื่นออกไปทางด้านข้างเป็น 1 พู ในปล้องที่ 5 ส่วนนี้มีลักษณะเป็นหนามที่โค้ง ส่วนท้องจะมีสันที่เป็นปกติและสมบูรณ์ ทางมีลักษณะกว้างและพอง ผิวทางด้านบนเรียบ submedian teeth มีส่วนปลายเป็นหนามที่เคลื่อนไหวไม่ได้ มี prelateral lobe ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีลักษณะเป็นปุ่มเล็ก ๆ

Key : จำแนกชนิดกั้งตักแตนในสกุล Cloridopsis โดยใช้ลวดลายสี

1. แ่งที่ยื่นออกไปทางด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 มีสีดำ สันต่าง ๆ บนลำตัวมีสีแดงเข้ม ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีแถบแคบลิ้นสีดำคาดกลางปล้องก่อนมาทางส่วนหน้า ปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมีสีดำเพียงครึ่งหนึ่งทางส่วนปลาย ปล้องปลายมีสีเหลือง ..... C. scorpio
- แ่งที่ยื่นออกไปทางด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5 ไม่มีสีดำ สันต่าง ๆ บนลำตัวมีสีแดงเข้ม ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีแถบ แคบลิ้นสีดำคาดกลางปล้องก่อนมาทางส่วนหน้า ปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมีสีดำเพียงครึ่งหนึ่งทางส่วนปลาย ปล้องปลายมีสีเหลือง
..... C. immaculata

Cloridopsis scorpio (latreille, 1825)

(แผ่นภาพที่ 10 รูปที่ 3)

Squilla scorpio Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):18, pl. 2, fig. 7 .

Squilla scorpio Bigelow, 1894. Proc. U.S.Nat.Mus., 17:510.

Squilla scorpio Lanchester, 1901. Proc.Zool.Soc., 2:554.

Squilla scorpio Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:42, pl. 2, fig. 30.

- Squilla scorpio Kemp, 1915a. Philippine Jour.Sci., ser. D, 10(3) : 170.
- Squilla scorpio Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 22:30.
- Chloridella scorpio Schmitt, 1929. Lingn.Sci.Jour., 8:133.
- Squilla scorpio Tweedie, 1934. Bull.Raffles Mus., 9:36.
- Squilla scorpio Holthuis, 1941. Temminckia, 6:243.
- Squilla scorpio Liu, 1949. Contr.Inst.Zool., 5(1) : 27-28, pl. 4, figs. 1, 2.
- Squilla scorpio Tiwari and Biswari, 1951. Rec.Indian Mus., 49 (3-4) : 353.
- Squilla scorpio Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5) : 242.
- Squilla scorpio Chuang, 1961. On Malayan Shores, p. 180, pl. 82.
- Squilla scorpio Lee and Wu, 1966. Bull.Inst.Zool.Academia Sinica, 5:48.
- Squilla scorpio Chhapgar and Sane, 1968. Jour. Biol.Sci., 9(1-2) : 44.
- Cloridopsis scorpio Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):128.
- Cloridopsis scorpio Tirmizi and Manning, 1968. Proc.U.S. Nat.Mus., 125(3666) : 35.
- Cloridopsis scorpio Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Cloridopsis scorpio Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 18, pl. 10.

ลักษณะเด่น

กระดองมี median carina ที่ไม่ได้แยกเป็น 2 แฉก ทางส่วนหน้า แต่จะหายไปทางส่วนหน้า dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ ไม่มี mandibular palp มี epipod ส่วนนอกปล้องที่ 5 มีแฉงที่ยื่นออกไปทางด้านข้างเป็นหนามโค้งชี้ตรงไปทางส่วนหน้าและมีสีดำ

ผิวด้านล่างของส่วนหางไม่มี postanal carina

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก cornea เป็น 2 พู มีความกว้างกว่าก้านตาและตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา
เกล็ดตาต้านข้างมนและแยกจากกันตรงกลาง

แผ่นกรี มีความยาวเท่ากับความกว้าง ส่วนหน้าแคบมีปลายตัด มีสันตรงกลางแต่
มีเพียงครึ่งหนึ่งทางส่วนหน้า

กระดอง ส่วนหน้าแคบและมีความกว้างค่อนข้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว
หนามที่อยู่ต้านข้างส่วนหน้ายาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี median carina ไม่แยกเป็น 2 แฉก
ทางส่วนหน้าแต่จะหายไปในส่วนหน้า intermediate carina มองเห็นได้เลือน ๆ จะไม่
ยาวจดขอบต้านหน้า

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 5 ซี่ ขอบด้านนอกคดและมีร่องตื้น ๆ ในส่วนโคน ขอบ
บนของ carpus ไม่มีปุ่มปม

ไม่มี mandibular palp และมี 2 epipod

ส่วนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีแ่งที่ยื่นออกไปต้านข้างเป็น 1 พู ในปล้องที่ 5 ส่วนนี้มี
ลักษณะเป็นหนามที่กว้างแหลมโค้งชี้ตรงไปต้านหน้าและมีสีดำ ปล้องที่ 6, 7 แ่งที่ยื่นออกไป
ทางต้านข้างนี้มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมและที่ขอบด้านข้างส่วนท้ายจะมน ปล้องที่ 6, 7 และ 8
มี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนปลายไม่เป็นหนาม

ส่วนท้อง ทุกปล้องมี submedian carina สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้
คือ submedian carina ในปล้องที่ 6, intermediate carina ในปล้องที่ 5-6, lateral
carina ในปล้องที่ 5-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 2-5

ส่วนหาง มีความกว้างมากกว่าความยาว submedian teeth มีส่วนปลายที่ไม่
เคลื่อนไหว มี prelateral lobe denticle มีขนาดใหญ่และมนซึ่งมีจำนวนที่ต่างกัน
ดังนี้คือ submedian denticles มี 2 ซี่, intermediate denticles มี 3-4 ซี่ และ
lateral denticle มี 1 ซี่ ผิวด้านล่างไม่มี postanal carina

แพนหาง ขอบด้านนอกของแพนหางคู่นอกมีหนามเล็กที่เคลื่อนไหวได้เรียงกันอยู่ 7 อัน
ขอบด้านนอกของหนามอันในของ basal prolongation มีส่วนยื่นออกมาเป็นพู่ขนาดใหญ่ซึ่งมี
ส่วนปลายมน

๘

ลำตัวมีสีเขียวคล้ำ

กำหนดครู่ที่ 1 มีสีเขียวคล้ำ

แผ่นกรี ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสีแดง ขอบส่วนหน้าไม่มีสีแดง

กระดอง มี median carina, ร่องกระเพาะ, intermediate carina และ lateral carina สีแดง

ก้ามหนีบไล่ไม่มีสี ส่วนของ carpus มีสีเขียวคล้ำ บริเวณที่เป็น meral spot มีสีคล้ำ

ส่วนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ มีสีแดงเข้ม ปล้องที่ 5 หนามแหลมโค้งที่ยื่นออกไปด้านข้างมีสีดำเข้ม บริเวณด้านข้างส่วนหน้าของปล้องที่ 6 มีแต้มสีดำเป็นขีดสั้นๆ อยู่ทั้ง 2 ข้างของปล้อง

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ มีสีแดงเข้ม ยกเว้น marginal carina ไม่มีสีแดง ปล้องที่ 3, 4, 5 บริเวณกลางปล้องมีจุดสีดำเล็ก ๆ ซึ่งจะพบในตัวโตเต็มวัย ปล้องที่ 2 มีแถบสีดำคาดอยู่กลางปล้องค่อนมาทางส่วนหน้าเล็กน้อย

ส่วนหาง median carina มีสีแดงเข้ม มี submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth สีเขียวเข้ม มี submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle สีเขียว

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกมีสีเหลืองทั้งหมด และครึ่งหนึ่งส่วนปลายของปล้องโคนมีสีดำเข้ม (สีดำเข้มกว่าใน *C. immaculata* ที่โตเต็มวัย) basal prolongation ใส แพนหางคู่ในมีสีเหลืองจาง ๆ และที่ขอบทั้ง 2 ด้าน ในส่วนปลายมีสีดำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 448)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวที่ติดแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงชลุง สันทบุรี มีความยาวตลอดตัว 94.0 มม. มีความยาวของกระดอง 18.0 มม.

ตัวอย่าง

1♂ ท่าเทียบเรือประมงตลาดบางปะกง ฉะเชิงเทรา, 5♂ 2♀ ท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 2♂ 1♀ ท่าเทียบเรือประมงชลุง สันทบุรี, 1♂ บริเวณหาดเลนดอนหอยหลอด สมุทรสงคราม, 2♂ ท่าแพ นครศรีธรรมราช, 4♂ 1♀ ท่าแพ ลังขลา, 4♂ 2♀ ท่าเทียบเรือประมง ปัตตานี

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น อ่าวเบงกอล ทะเลสาบสงขลา มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย มหาสมุทรอินเดีย ทะเลทางด้านตะวันออกของอินเดีย และทะเลอารเบียน

Cloridopsis immaculata (Kemp, 1913)

(แผ่นภาพที่ 10 รูปที่ 4)

- Squilla scorpio var. immaculata Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4:45, pl. 2, fig. 31.
- Squilla scorpio var. immaculata Kemp, 1918. Mem. Asiat. Soc. Bangal, 6:297.
- Squilla scorpio var. immaculata Tweedie, 1934. Bull. Raffles. Mus., 9:37.
- Squilla scorpio var. immaculata Liu, 1949. Contr. Inst. Zool. Peiping, 5:29-30 pl. 4, fig. 3.
- Cloridopsis immaculata Manning 1968a. Bull. Marine Sci., 18(1) : 128.
- Cloridopsis immaculata Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat. Mus., 125(3666) : 37.
- Cloridopsis immaculata Naiyanetr. 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 54.
- Cloridopsis immaculata Naiyanetr. 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 18, pl. 10.

ลักษณะทั่วไป

ลักษณะส่วนใหญ่เหมือนกับ C. scorpio แต่มีลักษณะที่ต่างกันดังนี้คือ

1. แผ่นกรี ยาวกว่าและส่วนปลายกว้างกว่า
2. กระดองมี median carina และ lateral carina ที่ปรากฏให้เห็นชัดกว่า
3. ส่วนอกปล้องที่ 6, 7 มีแงที่ยื่นออกไปด้านข้าง ค่อนข้างจะกระดกชันมากกว่าเล็กน้อย

4. ส่วนนอกปล้องที่ 5 ไม่มีสีดําที่เงาที่ยื่นออกไปทางด้านข้าง

๒๗

ลำตัวทั่วไปมีสีเขียวคล้ำ

ก้านหมวดคู่ที่ 1 สีเขียวคล้ำ

แผ่นกรี ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้างมีสีแดง ขอบส่วนหน้าไม่มีสีแดง

กระดอง สันต่าง ๆ รวมทั้งร่องกระเพาะมีสีแดง

ก้ามหนีบมี carpus สีเขียวคล้ำ บริเวณที่เป็น meral spot มีสีคล้ำ

ส่วนนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ ของทุกปล้อง มีสีแดงเข้ม เงาที่ยื่นออกไปทางด้านข้างของปล้องที่ 5 ไม่มีสีดำ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ สันต่าง ๆ ของทุกปล้องมีสีแดงเข้ม ยกเว้น marginal carina ไม่มีสี ปล้องที่ 2 มีแถบสั้นๆ สีดำคาดอยู่กลางปล้องก่อนมาทางส่วนหน้าเล็กน้อย ในปล้องที่ 3, 4, 5 มีจุดสีดำเล็ก ๆ อยู่บริเวณกลางปล้อง ปล้องละ 1 จุด ซึ่งจะพบในตัวโตเต็มวัย

ส่วนหาง median carina มีสีแดงเข้ม submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีเขียวเข้ม submedian denticle, intermediate denticles และ lateral denticle มีสีเขียว

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่แรกมีสีเหลือง ครึ่งหนึ่งส่วนปลายของปล้องโคนมีสีดำ (มีสีจางกว่า *C. scorpio*) ส่วนปลายของ basal prolongation ใสไม่มีสีแต่ส่วนโคนมีสีเขียวคล้ำ แพนหางคู่ในมีสีเหลืองใส

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No. 457)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งก่าก้นดำตัวผู้ที่ได้จากท่าแพ นครศรีธรรมราช มีความยาวตลอดตัว 89.0 มม. มีความยาวของกระดอง 18.5 มม.

ตัวอย่าง

2♂ 4♀ ท่าเทียบเรือประมงตลาดบางปะกง ฉะเชิงเทรา, 1♂ ท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 4♂ ท่าเทียบเรือประมงตลาดปากน้ำ สมุทรปราการ, 2♂ ท่าเทียบเรือประมงมหาชัย สมุทรสาคร, 2♂ บริเวณหาดเลนดอนหอยหลอด สมุทรสงคราม, 1♂ ท่าแพ นครศรีธรรมราช, 2♂ 2♀ ท่าแพ ลังขลา

การกระจาย

อ่าวเบงกอล ทะเลอารเบียน และอ่าวไทย

Genus Dictyosquilla Manning, 1968

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็กมาก cornea ไม่กว้างเท่ากับส่วนที่พองที่สุดของก้านตา เกล็ดตา แยกจากกัน ตามลำตัวจะปกคลุมด้วยสันที่สั้นกันไปมาคล้ายร่างแหอยู่โดยทั่วไป มี mandibular palp มี 4 epipod dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านบนของ propodus มีฟันซี่เล็ก ๆ เรียงเต็ม แง่ที่ยื่นออกไปด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีลักษณะเป็น 2 พู submedian teeth ของหางมีส่วนปลายที่เคลื่อนไหวไม่ได้ ไม่มี prelateral lobe ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย

Key : จำนวนขนิดกึ่งดึกแทนในสกุล Dictyosquilla โดยใช้เวลาหลายสี

ลำตัวมีสีดำ ก้ามหนีบและขาเดินมีสีน้ำตาล บริเวณด้านข้างของลำตัวมีสีขาวตลอดตั้งแต่กระดองถึงส่วนหางปล้องที่ 5 แพนหางมีสีดำทั้งหมด ..... D.foveolata

Dictyosquilla foveolata (Wood-Mason, 1895)

(แผ่นภาพที่ 11 รูปที่ 1 และ 2)

<u>Squilla foveolata</u>	Wood-Mason, 1895. Figs. and Descr. of 9 Squillidae, p. 2, pl 2, fig. 1.
<u>Squilla foveolata</u>	Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4:58, pl 4, figs. 4, 8.
<u>Squilla foveolata</u>	Kemp and Chopra, 1921. Rec. Indian Mus., 22:29.
<u>Chloridella foveolata</u>	Schmitt, 1929. Lingn. Sci. Jour., 8:133, pl 6, figs. 1-2.
<u>Squilla foveolata</u>	Liu, 1949. Contr. Inst. Zool., 5:30-32, pl. 4, figs. 4-5.

- Squilla foveolata Stephenson, 1953. Mem. Queensland Mus., 13(1): 41.
- Squilla foveolata Stephenson and McNeill, 1955. Rec. Australian Mus., 23(5) : 243.
- Squilla foveolata Manning, 1966. Rec. Australian Mus., 27(4):93.
- Dictyosquilla foveolata Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18(1):132.
- Dictyosquilla foveolata Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Dictyosquilla foveolata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 22, pl. 19.

ลักษณะเด่น

ผิวด้านบนของกระดองและส่วนท้องเป็นผิวที่หยาบและมีร่องที่ลึก ๆ โดยเฉพาะด้านข้างส่วนหน้าของกระดอง และบริเวณตรงกลางทั้งหมดของกระดองและส่วนท้อง ในบริเวณที่อยู่ระหว่าง median carina และ submedian carina มีผิวที่หยาบคล้ายเป็นร่างแหส่วนกันไปตาม

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็กมาก cornea มีความกว้างเท่า ๆ กับส่วนฐานของก้านตา ที่ขอบด้านในของก้านตาพองและมีสัน cornea ตั้งเฉียงเล็กน้อยบนก้านตา ส่วนของก้านหนวดคู่แรกจะมีความยาวมากกว่าความยาวของกระดองและแผ่นกรรรวมกัน แ่งที่ยื่นอยู่ทางส่วนบนของหนวดคู่แรก (process of antennular) มีผิวด้านบนขรุขระที่เกิดจากสันต่างๆส่วนกันเป็นร่างแห

แผ่นกรี มีความกว้างเท่ากับความยาวมีขอบที่กระดกขึ้นเล็กน้อยทั้ง 2 ข้าง และมนทางส่วนหน้า ผิวด้านบนขรุขระมี median carina ที่คมในส่วนหน้า

กระดอง ส่วนหน้ามีลักษณะแคบ มีความกว้างประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวซึ่งไม่รวมกับแผ่นกรี median carina ยังคงมีอยู่แต่มีลักษณะที่เป็นแบบร่างแหซึ่งจะแผ่ออกไปตลอดความยาวของกระดองและส่วนหน้ามีลักษณะเป็น 2 แฉก ประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวมีรอยบุ่มเล็ก ๆ ซึ่งจะอยู่ส่วนท้ายของส่วนที่แยกเป็น 2 แฉก ของ median carina lateral carina และ intermediate carina เห็นได้ชัดเจน มุมด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามคมไม่

ยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบ ขอบด้านนอกส่วนล่างของ merus มีรอยปุ่มและส่วนปลายมีลักษณะมน
 ผิวด้านนอกของ carpus มีสันเป็นรูป H และสันนี้มีลักษณะขาดหายไปก่อนถึงขอบทางส่วนหน้า
 propodus มีหนามที่เคลือบไทรไคต์ 3 อัน และมีหนามซี่เล็ก ๆ เรียงเป็นแถวบนขอบด้านตรง
 ข้ามกับ dactylus dactylus มีฟัน 6 ซี่ มุมส่วนโคนจะไม่คม

mandibular palp ประกอบด้วยปล้อง 3 ปล้อง

ส่วนนอก ปล้องที่ 6-8 มี submedian carina และ intermediate carina
 ซึ่งเห็นได้ชัดเจน ขอบด้านข้างของปล้องที่ 5 มีหนามที่เกือบจะเท่ากัน 2 อัน ซึ่งหนามที่อยู่
 ในส่วนหน้าคมกว่าและอยู่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าหนามที่อยู่ในส่วนท้าย ขอบด้านข้างของปล้องที่ 6
 มีลักษณะเป็นพู 2 พู ซึ่งมีความยาวเท่ากับความกว้างและผิวด้านบนขรุขระ พูทางส่วนหน้ามี
 ปลายตัดแต่พูส่วนท้ายมีปลายมน ปล้องที่ 7 ขอบด้านข้างมีแงที่ยื่นออกไปด้านข้าง 2 อัน แง่
 ทางส่วนหน้ามีลักษณะคมซึ่งสั้นกว่าและแคบกว่าพูส่วนท้ายที่มีส่วนปลายมน

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1-5 มีสันตามยาว 4 คู่ ส่วนในปล้องที่ 6 มีเพียง 3 คู่ sub-
 median carina มีอยู่ทุกปล้องยกเว้นปล้องที่ 6 ซึ่งผิวด้านนอกเรียบไม่ขรุขระ บนปล้องที่
 2-5 มีปุ่มตรงกลางซึ่งเห็นได้เลือน ๆ สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian
 carina ในปล้องที่ (3) 4-6, intermediate carina ในปล้องที่ (3) 4-6, lateral
 carina ในปล้องที่ (2) 3-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหางมีความยาวมากกว่าความกว้าง median carina มีส่วนปลายเป็นหนาม
 สันที่ยื่นออกมาเป็นปุ่มเล็ก ๆ ผิวด้านข้างมีลักษณะไม่สม่ำเสมอที่เกิดจากสันตามยาวของปุ่มปม
 เล็ก ๆ และมีแถวเฉียง ๆ ของรอยปุ่มที่อยู่ระหว่างช่วงของ intermediate denticles
 ที่ขอบด้านข้างมี teeth ที่เป็นหนามคม 6 อัน ไม่มี prelateral lobe submedian
 denticles มีจำนวน 3 ซี่ (แต่พบเล่มอมี 2 ซี่), intermediate denticles มีจำนวน 6-8 ซี่,
 lateral denticle มีเพียง 1 ซี่ สันด้านล่าง (postanal carina) มีลักษณะเป็นปุ่มปม

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางดูนออกเห็นได้ชัดว่าสั้นกว่าปล้องโคน basal
 prolongation มีหนามอันในยาวกว่าหนามอันนอกเป็น 2 เท่า และที่ขอบด้านนอกบริเวณกึ่ง
 กลางมีลักษณะเป็นพุ่ม

๒

ตามีสิต้า ก้านตามีสิต้า

กำหนดคู่แรกมีสีดำ แผ่นหนวดไล่แต่ส่วนโคนมีสีดำ

กระดองบริเวณที่อยู่ระหว่างร่องกระเพาะทั้ง 2 ข้าง มีสีดำ ขอบด้านข้างทั้ง 2

ข้างมีสีขาว

ก้ามหนีบ มีสีน้ำตาลเช่นเดียวกับขาเดิน

ส่วนอก ปล้องที่ 5 มีสีดำ แต่แ่งที่ยื่นออกไปด้านข้างมีสีขาวทั้ง 2 ข้าง ปล้องที่ 6, 7 และ 8 บริเวณกลางปล้องระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 มีสีดำ บริเวณที่อยู่ถัดออกมา ทั้ง 2 ข้าง จะมีสีอ่อนลง และแ่งที่ยื่นออกไปด้านข้างมีสีขาวทั้ง 2 ข้าง

ส่วนท้อง ทุกปล้องจะมีสีดำอยู่บริเวณกลางปล้องระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 ข้าง และบริเวณถัดออกมาทั้ง 2 ข้าง จะมีสีอ่อนลง ขอบด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina ของปล้องที่ 1-5 มี สีขาวทั้ง 2 ข้าง

ส่วนหาง median carina และ teeth ที่ขอบด้านข้างทั้ง 6 มีสีดำเช่นเดียวกับ denticles ต่าง ๆ

แพนหาง ส่วนฐานมีสีเทาปนสีน้ำตาล แพนหางคู่นอกมีสีดำ basal prolongation มีสีดำ และแพนหางคู่ในมีสีเทาปนสีน้ำตาล ส่วนปลายสุดมีสีดำ

หมายเหตุ เมื่อมองดูด้านข้างของลำตัวจะเห็นว่ามีสีขาวยาวตลอดด้านข้างตั้งแต่กระดองถึง ส่วนท้ายของส่วนท้องปล้องที่ 5

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No. 476)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษา เป็นกิ้งดักแตนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงท่าแพ นครศรี-
ธรรมราช มีความยาวตลอดตัว 73.0 มม. ความยาวของกระดอง 15.0 มม.

ตัวอย่าง

10 ท่าเทียบเรือประมงสมุทรปราการ, 130 100 ท่าแพ นครศรีธรรมราช

การกระจาย

จีน อ่องกง อินเดียน พม่า อ่าวไทย และออสเตรเลีย

Genus Lophosquilla, Manning, 1968ลักษณะทั่วไป

ตา มีขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู มีความกว้างกว่าความกว้างของก้านตา
 เกสติดตาแยกกันกระดองมีสันขนาดสั้นและยาว เรียงอยู่หลายสัน ไม่มี mandibular palp มี
 4 epipod dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6-7 ซี่ ขอบด้านบนของ propodus มีฟันขนาด
 เล็ก เรียงกันอย่างสม่ำเสมอ แง่ที่ยื่นออกไปด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีลักษณะเป็น
 2 พู ส่วนท้องมีสันอื่นอีก นอกจากสันที่มีอยู่ตามปกติ หางมีลักษณะพองผิวด้านบนมีลวดลายของ
 สันต่าง ๆ และ submedian teeth มีส่วนปลายที่เคลือบไหม้ไม่ได้ prelateral lobe มี
 อยู่หรืออาจหายไป ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย

Key : จำแนกชนิดกั้งตักแตนในสกุล Lophosquilla โดยใช้ลวดลายสี

1. ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีหรือไม่มีแถบแคบเส้นสีดำจาง ๆ คาดอยู่กลางปล้องค่อนมาทางส่วนหน้า
 ส่วนท้องปล้องที่ 2-5 มีรอยปุ่มเล็ก ๆ สีแดงอยู่กลางปล้อง ส่วนปลาย teeth ของส่วน
 หางมีสีแดง เช่นเดียวกับ basal prolongation ของแพนหาง .....L.costata
- ส่วนท้องปล้องที่ 2 อาจจะมีหรือไม่มีแถบแคบเส้นสีดำคาดกลางปล้องค่อนมาทางส่วนหน้าของ
 ปล้อง บริเวณส่วนโคนของ median carina ของส่วนหางมีจุดกลมสีดำขอบสีขาว
 .....L.lirata

Lophosquilla costata (de Haan, 1844)

(แผ่นภาพที่ 11 รูปที่ 3)

<u>Squilla costata</u>	Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5) : 21.
<u>Squilla costata</u>	Bigelow, 1894. Proc.U.S.Nat.Mus., 17:511.
<u>Squilla costata</u>	Fukuda, 1910. Ann.Zool. Japan , 7:151.
<u>Squilla costata</u>	Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:84-86.
<u>Lophosquilla costata</u>	Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):133.
<u>Lophosquilla costata</u>	Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.

Lophosquilla costata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand,
p.26, pl. 27.

ลักษณะเด่น

ผิวด้านบนของกระดองนอกจากจะมีสันที่มีตามปกติยังมีสันสั้น ๆ และปุ่มปมจำนวนมาก
แรงที่ยื่นออกไปด้านข้างของส่วนอกปล้องที่ 5-7 มีลักษณะเป็น 2 พู ส่วนท้องมีสันตรงกลางเป็น
จำนวนมาก ไม่มี mandibular palp dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 หรือ 7 ซี่ ส่วน
อกปล้องที่ 6, 7 ระหว่าง submedian carina มีสันตามยาว 4 สัน แต่ในปล้องที่ 8 มีเพียง
3 สัน เช่นเดียวกับส่วนท้อง ส่วนหางมีสันและปุ่มปมจำนวนมาก

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก cornea กว้างและตั้งเฉียงมากอยู่บนก้านตา ก้านหนวดคู่แรกมีความ
ยาวเท่า ๆ กับกระดอง ซึ่งไม่รวมกับแผ่นกรี

แผ่นกรี มีความกว้างเท่า ๆ กับความยาว ขอบด้านข้างทั้ง 2 กระดกขึ้นเล็กน้อยและ
ขอบจะเบนเข้าหากันเล็กน้อย ส่วนปลายมน ผิวด้านบนขรุขระเล็กน้อยหรือมีปุ่มปมในตัวอย่างที่มี
ขนาดใหญ่จะพบว่ามี median carina เลื่อน ๆ

กระดอง มีลักษณะแคบ ความกว้างทางส่วนหน้าประมาณ 2 ใน 5 ของความยาวกระ-
ดองรวมกับแผ่นกรี median carina จะเห็นได้ชัดเจนและยาวตลอดส่วนหน้าของร่องคอ
median carina ในส่วนหน้าจะแยกเป็น 2 แฉกสั้น ๆ แต่บริเวณที่เป็นส่วนฐานที่แยกออกนี้
หายไป จากส่วนท้ายถึงร่องคอ median carina จะแยกเป็น 2 แฉก ในส่วนหน้าประมาณ
2 ใน 3 lateral carina และ intermediate carina เห็นได้ชัดเจน บริเวณที่อยู่
ระหว่าง median carina และร่องกระเพาะมีปุ่มปมหรือสันสั้น ๆ อยู่จำนวนมากทั้ง 2 ข้าง
ด้านข้างของกระดองทั้ง 2 ข้างจะพบปุ่มปมปรากฏอยู่ชัดเจนและจะชัดเจนมากที่สุดในส่วนท้าย
ของกระดอง มุมด้านข้างส่วนหน้าเป็นหมามที่แข็งส่วนปลายสุดจะยาวเท่า ๆ กับหรือพันไป
เล็กน้อยกับระดับฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 หรือ 7 ซี่ และขอบทางด้านนอกโค้ง ขอบด้านนอก
ส่วนล่างของ merus มนที่ส่วนปลายสุดและด้านหลังของ carpus มีสันที่ไม่คมก่อนจะเป็นส่วน
ปลายสุด

ไม่มี mandibular palp

ส่วนอก ปล้องที่ 5, 6, 7 มีขอบด้านข้างเป็น 2 พู พูที่อยู่ทางส่วนหน้าของปล้องที่ 5 มีลักษณะเป็นหนามคม อีกพูหนึ่งมน ปล้องที่ 6, 7 มี submedian carina และ intermediate carina และมีสันตามยาว 4 สัน อยู่ระหว่าง submedian carina ส่วนในปล้องที่ 8 มีเพียง 3 สัน ผิวทั้งหมดปกคลุมด้วยสันสั้น ๆ จำนวนมาก และบางครั้งจะเกิดการเชื่อมติดกันระหว่างสันที่อยู่ใกล้เคียงจึงมีลักษณะคล้ายตาข่าย

ส่วนท้อง มีสันตามยาว 4 คู่ เห็นชัดเจน และบริเวณระหว่าง submedian carina มีสันตามยาวที่สมบูรณ์ 3 สัน ด้านข้างของ submedian carina มีสัน 1 สันหรือมากกว่า ซึ่งบางครั้งสันนี้จะไม่สมบูรณ์ ทุกปล้องที่ผิวด้านข้างทั้ง 2 ถึง submedian carina มีปุ่มปมและสันสั้น ๆ จำนวนมากอยู่ทั่วไปไม่เป็นระเบียบ lateral carina ของปล้องที่ 1-5 มีลักษณะเป็น 2 แฉก และมีลายคล้ายรอยแกะสลัก บางครั้งพบลักษณะนี้ใน intermedian carina ทุกปล้องมี median carina ที่ส่วนปลายเป็นหนาม สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ (4) 5-6, intermediate carina ในปล้องที่ (1) 2-6, lateral carina ในปล้องที่ (1) 2-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหางมีสันและปุ่มปมจำนวนมาก median carina มีส่วนปลายเป็นหนามเรียวยาว teeth ที่ขอบด้านข้างจะยาวกว่าปกติ อาจมีหรือไม่มี prelateral lobe, denticles ต่าง ๆ มีจำนวนต่างกัันดังนี้คือ submedian denticles มี 3-4 คู่, intermediate denticles มี 6-8 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่

แพนหาง basal prolongation มีหนามอันในที่ยาวและขอบมีพู่ที่คม ขอบด้านในมีลักษณะเป็นพื่นเลื้อย

สี

ลำตัวใส

ตามีสีดำ ก้านตาใสไม่มีสี

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีเม็ดสีสีดำกระจาย

แผ่นกรี มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป

กระดองใส และมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป ผิวด้านบนมีสันต่าง ๆ ที่ไม่มีสี

ก้ามหนีบใส ส่วนของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนอก ปล้องที่ 5 ใสไม่มีสี ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7 และ 8 มีเส้นขอบสีดำ ปล้องที่ 5-8 มีแงที่ยื่นออกไปด้านข้างสีเหลืองจาง ๆ

ส่วนท้อง ปล้องที่ 2-5 บริเวณกลางปล้องมีรอยบุ่มเล็ก ๆ สีแดง ปล้องที่ 1-5 บริเวณด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina ทั้ง 2 ข้าง ของปล้องมีสีเหลืองจาง ๆ

ส่วนหางทั่วไปมีสีเหลืองจาง ๆ median carina มีสีเทา submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีแดง submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle ใสไม่มีสี

แพนหางคู่หน้าใสไม่มีสี basal prolongation ใส แต่ส่วนปลายของหนามทั้ง 2 อัน มีสีแดง แพนหางคู่ในใส

ตัวอย่างที่ไว้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 503)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษา เป็นกิ้งดักแตนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง มีความยาวตลอดตัว 62.0 มม. ความยาวของกระดอง 12.0 มม.

ตัวอย่าง

1040 ท่าเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 8040 ท่าแพ นครศรีธรรมราช,
3010 ท่าแพ สงขลา

การกระจาย

ญี่ปุ่น อ่าวเบงกอล พม่า และอ่าวไทย

Lophosquilla lirata (Kemp and Chopra, 1921)

(แผ่นภาพที่ 11 รูปที่ 4)

<u>Squilla lirata</u>	Kemp and Chopra, 1921. Rec.Indian Mus., 22(4) : 304-306.
<u>Squilla lirata</u>	Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:38.
<u>Carinosquilla lirata</u>	Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):136.
<u>Carcinosquilla lirata</u>	Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
<u>Carinosquilla lirata</u>	Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 25, pl. 24.

ลักษณะเด่น

ด้านข้างทั้ง 2 ข้าง ของ median carina ของแผ่นกริมปูม 1 ปุ่ม หรือสันสั้น ๆ ส่วนท้ายของกระดองมีสันตามยาวจำนวนน้อยกว่า 26 สัน dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ส่วนท้องปล้อง 1, 2 ระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 มีสันตามยาว 3 สัน ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีฟันเล็ก ที่ส่วนปลายคม

ลักษณะทั่วไป

cornea ของตาแผ่ขยายเล็กน้อย

แผ่นกริมปูมปรากฏเป็นสีเหลี่ยมสตัดรัสส่วนหน้ามน ด้านข้างทั้ง 2 ข้าง ของ median carina มีปุ่มเพียง 1 ปุ่ม หรือสันสั้น ๆ ที่มองเห็นได้

กระดอง ประมาณครึ่งหนึ่งระหว่างขอบทางส่วนหน้าและรอยปุ่มมี median carina ที่แยกเป็น 2 แฉก ระหว่างร่องกระเพาะทั้ง 2 มีสันตามยาวจำนวนมาก ส่วนท้ายของร่องคอมีสันสั้น ๆ จำนวนน้อยกว่า 26 สัน ซึ่งเรียงกันอย่างไม่สม่ำเสมอร่วมกับปุ่มเล็ก ๆ

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านนอกของ merus มีลักษณะพองเล็กน้อย mandibular palp มีจำนวน 3 ปล้อง

ส่วนอก ปล้องที่ 5-8 มีสันตามยาวบริเวณกลางปล้อง บริเวณด้านข้างทั้ง 2 มีสันที่ไม่สมบูรณ์และปุ่มเล็ก ๆ แง่ที่ยื่นออกไปด้านข้างของปล้องที่ 5-7 มีลักษณะเป็น 2 พู ในปล้องที่ 7 มีขนาดใหญ่กว่าปล้องที่ 5, 6 ทุกปล้องมี submedian carina เท่านั้นที่ส่วนปลายเป็นหนาม

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1, 2 ระหว่าง submedian carina ทั้ง 2 มีสันตามยาว 3 สัน ปล้องที่ 6 ระหว่าง median carina และ submedian carina มีเพียงปุ่มและสันสั้น ๆ - เรียงกันอย่างไม่เป็นระเบียบ สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 1-6, intermediate carina ในปล้องที่ 1-6, lateral carina ในปล้องที่ 1-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง ทางส่วนหน้าและผิวด้านล่างมีสันส่วนใหญ่เป็นสันสั้น ๆ และมีสันที่สมบูรณ์ยาวตลอดความยาว

แพนหาง ขอบด้านในของ basal prolongation มีฟันเล็ก ๆ ส่วนปลายคมเรียงอยู่เป็นแถว

๒๗

ลำตัวใส

กำหนดจุดที่ 1 ใส มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป

แผ่นกรี และกระดองใสไม่มีสีที่ละเอียด

ก้ามหนีบสีขาวใสเช่นเดียวกับขาเดิน

ส่วนอกและส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำยกเว้นส่วนอกปล้องที่ 5

ส่วนท้องปล้องที่ 2 มีแถบแคบเส้นสีดำคอดอยู่กลางปล้องค่อนมาทางส่วนหน้า ในบางตัวอย่างแถบนี้เห็นเพียงเลือน ๆ บริเวณกลางปล้องของส่วนท้องปล้องที่ 3-5 มีจุดสีดำปล้องละ 3 จุด เห็นได้ชัดเจน สันต่าง ๆ บนลำตัวไม่มีสีที่ละเอียด

ส่วนหาง บริเวณส่วนโคนของ median carina มีจุดกลมสีดำขอบขาว teeth ต่าง ๆ มีสีเทาแต่ส่วนปลายมีสีชมพูจาง ๆ denticles ต่าง ๆ มีสีขาว

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่นอกบริเวณความยาวตรงกลางมีสีดำขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสีเหลือง basal prolongation มีส่วนโคนใสแต่ส่วนปลายที่เป็นหนามทั้ง 2 มีสีชมพู แพนหางคู่ในมีสีเหลืองอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No. 525)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงปัตตานี มีความยาวตลอดลำตัว 70.0 มม. ความยาวของกระดอง 14.5 มม.

ตัวอย่าง

7♂ 8♀ ท่าแพ สงขลา, 12♂ 18♀ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

สิงคโปร์ ทะเลอันดามัน และอ่าวไทย

Genus Oratosquilla Manning, 1968ลักษณะทั่วไป

ตาขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู มีความกว้างมากกว่าความกว้างของก้านตาอย่างชัดเจน เกิดตาแยกจากกัน กระดองมีสันที่สมบูรณ์ มีส่วนท้ายด้านข้างที่มันหรือมีมุมส่วนหน้าสูงชันเล็กน้อย มี mandibular palp มี 4 epipod dactylus ของก้ามหนีบมี 5 คู่ หรือมากกว่าซึ่งปกติมี 6 คู่ ขอบด้านบนของ propodus มีฟันเล็ก ๆ เรียงอยู่เป็นแถว แน่งที่

ยื่นออกไปด้านข้างของส่วนนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีลักษณะเป็น 2 พู ส่วนท้องมีสันอยู่อย่างสมบูรณ์ แต่ median carina หายไป ส่วนหางกว้างไม่มีลวดลายที่เกิดจากสันต่าง ๆ submedian teeth มีส่วนปลายที่เคลื่อนไหวไม่ได้ มี prelateral lobe ขอบด้านในของ basal prolongation ของแพนหางมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย

Key : จำแนกชนิดกิ้งกั๊กเตตนในสกุล Oratosquilla โดยไ้ลวดลายสี

1. ลำตัวมีปื้นของสีหรือแถบของสีหรือจุดของสี 2
  - ลำตัวไล่ ส่วนหางมี median carina สีส้ม-น้ำตาล ส่วนปลายของ teeth มีสีชมพู denticles ต่าง ๆ มีสีส้ม แพนหางคู่นอกและคู่ในมีสีน้ำเงิน ..... O.woodmasoni
2. ส่วนท้องปล้องที่ 2 และ 5 มีปื้นสีดำคาคอยู่กลางปล้อง แต่ในบางตัวอย่างปื้นบนปล้องที่ 2 เห็นเพียงเลือน ๆ หรือหายไป สันต่าง ๆ บนลำตัวมีสีเขียว ปล้องปลายของแพนหางคู่อกมีสีเหลือง ..... O.nepa
  - ส่วนท้องไม่มีปื้นคาคแต่มีแถบแคบลิ้นสีดำจาง ๆ คาคอยู่กลางปล้องที่ 2 ซึ่งค่อนข้างทางส่วนหน้าของปล้องในบางตัวอย่างแถบนี้จะเห็นเพียงเลือน ๆ 3
3. ส่วนหางมีจุดของสี 4
  - ส่วนหางไม่มีจุดของสี 5
4. ส่วนท้องมี submedian carina สีน้ำตาลแดง ส่วนโคนของ median carina ของส่วนหางมีจุดกลมสีน้ำตาลแดง 1 จุด ..... O.perpensa
  - ส่วนท้องมี submedian carina สีเขียว ส่วนโคนของ median carina ของส่วนหางมีจุดกลมสีช็อคโกแลตหรือสีน้ำตาล 1 จุด ..... O.interrupta
5. ส่วนท้องมี submedian carina สีแดงเข้ม บริเวณกึ่งกลาง median carina ของส่วนหางมีแต้มสีขาว 2 แต้ม ขนาดที่ส่วนฐานทั้ง 2 ข้าง ..... O.quinquidentata
  - ส่วนท้องมี submedian carina สีเขียว บริเวณกึ่งกลาง median carina ของส่วนหางมีแต้มสีขาว 2 แต้มขนาดที่ส่วนฐานทั้ง 2 ข้าง ..... O.solicitans

Oratosquilla woodmasoni (Kemp, 1911.)

(แผ่นภาพที่ 13 รูปที่ 1)

- Squilla nepa Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):25.
- Squilla polita Lloyd, 1908. Rec.Indian Mus., 2: 33.
- Squilla wood-masoni Kemp, 1911. Rec.Indian Mus., 6(2) : 99.
- Squilla wood-masoni Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:74, pl. 5, figs. 63-65.
- Squilla wood-masoni Hansen, 1926. Siboga Exped. Manogr., 35:12.
- Chloridella wood-masoni Schmitt, 1929. Lingn.Sci.Jour., 8:147.
- Squilla wood-masoni Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:26.
- Squilla wood-masoni Tweedie, 1934. Bull.Raf.Mus., 9:39.
- Squilla wood-masoni Komai, 1938. Ann.Zool.Japan, 17:267.
- Squilla wood-masoni Holthuis, 1941. Temminckia, 6:255.
- Squilla wood-masoni Liu, 1949. Contr.Inst.Zool. Peiping, 5:42-43, pl. 6, figs. 12-14.
- Squilla woodmasoni Manning, 1966. Rec.Australian Mus., 27(4) : 100, fig. 5.
- Oratosquilla woodmasoni Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1):135.
- Oratosquilla jakartensis Moosa, 1975. Mar.Res.Indonesia, 15:31, fig. 1.
- Oratosquilla woodmasoni Manning, 1978. Smith.Contr.Zool., no.272:36, figs. 21-22.
- Oratosquilla woodmasoni Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Oratosquilla woodmasoni Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 23 , pl. 22.

ลักษณะเด่น

ตา มีขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งเรียงอยู่บนก้านตา แผ่นกริมรูปร่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมูหรือเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส median carina ของกระตองมีส่วนที่แยกเป็น 2 แฉก ไม่สูง dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ และที่ขอบด้านบนของ carpus มีปุ่มที่ไม่สม่ำเสมอ 2 ปุ่ม ส่วนนอกปล้องที่ 5, 6, 7 มีแง่งที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ส่วนท้องปล้องที่ 5 มี submedian carina ที่ขยายออกในส่วนท้ายเล็กน้อย ผิวด้านล่างของหางมี postanal carina ที่สั้น basal prolongation ของแพนหางมีพูนขอบด้านบนของหนามยื่นในที่มีรูปร่างและขนาดไม่แน่นอน

ลักษณะทั่วไป

ตา มีขนาดใหญ่ถึงขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู และตั้งเรียงอยู่บนก้านตา ตา จะยาวถึงระดับปลายสุดของปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเท่ากับความยาวของกระตองหรือยาวกว่าเล็กน้อย แ่งที่ยื่นออกจากส่วนของก้านตา (process of antennular) มีลักษณะเป็นพู่สามเหลี่ยมที่ส่วนปลายคมแต่ไม่เป็นหนาม ซึ่งจะชี้ตรงไปด้านข้างส่วนหน้า

แผ่นกริม มีรูปร่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู หรือเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนปลายตัดหรือมนเล็กน้อย ไม่มี median carina

กระตองส่วนหน้ามีความกว้างมากกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว หนามที่อยู่ด้านข้างส่วนหน้ามีขนาดเล็กซึ่งยาวไม่ถึงระดับฐานของแผ่นกริม median carina จะไม่สูงมากในส่วนที่เป็น 2 แฉก ทางส่วนหน้าซึ่งจะแสดงให้เห็นด้วยเม็ดสี บริเวณตรงกลางระหว่างกึ่งทั้ง 2 ของแขนงที่แยกออกของ median carina มีรอยปุ่มเล็ก ๆ intermediate carina จะขนานกับด้านข้างแต่จะเลื้อนหายไปบริเวณขอบส่วนหน้าของกระตอง

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านบนไม่เรียบ สันด้านบนของ carpus มีปุ่มขนาดใหญ่ 2 ปุ่ม ซึ่งสูงไม่สม่ำเสมอ มุมที่ส่วนปลายด้านล่างของ merus มีหนามที่ไม่คม

ส่วนนอกทุกปล้องมี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนปลายไม่เป็นหนาม ปล้องที่ 5, 6, 7 มีแง่งที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูส่วนหน้าเป็นหนามที่สั้นและไม่คมซึ่งชี้ตรงไปด้านข้างทางส่วนหน้า พูส่วนท้ายเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมมีขนาดเล็กกว่าพูส่วนหน้า ในปล้องที่ 6 พูส่วนหน้าเรียวยาวเกือบเป็นรูปสามเหลี่ยมส่วนปลาย

แหลม พูล้วนทำยเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าพูล้วนหน้า ในปล้องที่ 7 พูล้วนหน้า มีขนาดเล็กและเรียวยาวกว่าพูล้วนหน้าของปล้องที่ 6 พูล้วนทำยมีขนาดใหญ่กว่าพูล้วนหน้าและมีปลายแหลมคมแต่ไม่เป็นหนาม

ส่วนท้อง ปล้องที่ 5 มี submedian carina ที่เบนออกจากกันเล็กน้อย สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ (4) 5-6, intermediate carina ในปล้องที่ 3-6, lateral carina ในปล้องที่ 2-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง แบนมีความกว้างมากกว่าความยาว denticles ต่าง ๆ เกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือมน มีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 2-4 ซี่, intermediate denticles มี 9-10 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่ ผิวด้านล่างมี postanal carina สั้น

แพนหางกว้าง ปล้องโคนของแพนหางค่อนอกสั้นกว่าปล้องปลายและที่ขอบด้านบนอกมีหนามที่สามารถเคลื่อนไหวได้ เรียงกันอยู่ 8-9 อัน basal prolongation มีขอบขอบด้านบนอกของหนามอันในที่อยู่รูปร่างและขนาดไม่แน่นอน แต่จะไม่กว้างไปกว่าหนามที่อยู่ติดกัน

๒

ลำตัวไล่

ตามีสีเขียวเรืองแสง (ขณะมีชีวิต)

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีสีน้ำตาลแดงและเส้นหนวดมีสีแดง

แผ่นกรี ที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้างมีสีเหลืองจาง ๆ แต่ขอบส่วนหน้าไม่มีสี

กระดอง ร่องกระเพาะที่อยู่ทางส่วนหน้าถึงร่องคอมีสีส้ม สันต่าง ๆ ที่ผิวหนังบนมีสีส้ม ขอบส่วนท้ายของกระดองมีสีส้ม

ก้ามหนีบ dactylus และ propodus มีสีขาว ข้อต่อระหว่าง merus และ carpus มีสีเหลืองจาง ๆ บริเวณ meral spot มีสีเหลืองแต่มีขอบสีน้ำเงิน ขอบส่วนล่างด้านนอกของ merus เป็นสันที่มีสีเหลืองและผิวหนังนอกมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนอก ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ submedian carina มีสีส้ม intermediate carina และ lateral carina มีสีเหลืองจาง ๆ ส่วนที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ มีสีชมพู

ส่วนหาง ทวีปมีลิ้มว่างคล้ำ median carina มีลิ้มอมหน้าตาล submedian teeth ส่วนที่เป็นสันมีลิ้มแดงแต่ส่วนปลายมีลิ้มชมพู intermediate teeth, lateral teeth และ prelateral lobe ส่วนที่เป็นสันมีลิ้มแต่ส่วนปลายมีลิ้มชมพู ส่วนที่เป็น denticles ต่าง ๆ มีลิ้มเหลือง

แพนหาง ส่วนฐานมีลิ้มเหลือง ทนากที่อยู่บริเวณข้อต่อมีลิ้มชมพู แพนหางคู่นอกที่ปล้องโคนและปล้องปลาย มีลิ้มน้ำเงินและสีจะเข้มมากในบริเวณที่เป็นข้อต่อของทั้ง 2 ปล้อง basal prolongation มีส่วนปลายที่เป็นทนากมีลิ้มชมพู แพนหางคู่ในมีลิ้มน้ำเงิน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 1026)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวเต็มตัวเมียที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 143.7 มม. และความยาวของกระดอง 27.0 มม.

ตัวอย่าง

2♂ 1♀ ท่าเทียบเรือประมงคลองใหญ่ ตรานต์, 1♀ ท่าเทียบเรือประมงท่าใหม่ สันทบุรี
3♂ 5♀ ท่าเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 1♀ ท่าเทียบเรือประมงสัตหีบ ชลบุรี, 14♂ 22♀
ท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 1♂ 2♀ ท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 8♂ 1♀ ท่า-
เทียบเรือประมงสมุทรปราการ, 4♂ 1♀ ท่าเทียบเรือประมงมหาชัย สมุทรสาคร, 4♂ 2♀
ท่าเทียบเรือประมงบ้านแหลม เพชรบุรี, 2♀ ท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ประจวบคีรีขันธ์,
3♂ 2♀ ท่าเทียบเรือประมงประจวบคีรีขันธ์, 1♂ 2♀ โรงงานปลาบ่อกุ้งปากน้ำชุมพร ชุมพร,
7♂ 1♀ ท่าเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี, 3♂ 3♀ ท่าแพ นครศรีธรรมราช, 16♂ 5♀ ท่าแพ
สงขลา, 10♂ 6♀ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น อองกง อินเดีย อ่าวเปอร์เซีย มหาสมุทรอินเดีย อ่าวไทย ตะวันตกของเกาะชวา ออสเตรเลีย และชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Oratosquilla nepa (Latreille, 1825)

(แผ่นภาพที่ 12 รูปที่ 1 และ 2)

Squilla nepa Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5):25, 458, pl.2, fig. 13.

- Squilla nepa Haswell, 1882. Catal. Australian Crustacea, p. 208.
- Squilla nepa Bigelow, 1894. Proc.U.S. Nat.Mus., 17:535, fig. 21
- Squilla nepa Nobili, 1903. Bull.Mus. Torino, 18(455):38.
- Squilla nepa Tattersall, 1906. Ceylon Pearl Oyster Rep., 5 : 44.
- Squilla nepa Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:60, pl. 4, fig. 49.
- Squilla nepa Kemp, 1915b. Mem.Indian Mus., 5:172.
- Squilla nepa Kemp, 1918. Mem.Asiat.Soc.Bangal, 6:297.
- Squilla nepa Hansen, 1926. Siboga Exped.Monogr.35:10.
- Squilla nepa Chopra, 1934. Rec.Indian Mus., 36:23.
- Squilla nepa Holthuis, 1941. Temminckia, 6:245.
- Squilla nepa Barnard, 1950. Ann.S.African Mus., 38:847, figs. 1b, 2a.
- Squilla nepa Stephenson, 1953. Mem.Queensland Mus., 13(1):41.
- Squilla nepa Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5) : 243.
- Squilla nepa Holthuis, 1967. Israel Jour.Zool., 16:7.
- Squilla nepa Manning, 1968b. Proc.U.S. Nat.Mus., 124(3641):31, fig. 10.
- Oratosquilla nepa Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1): 134.
- Oratosquilla nepa Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Oratosquilla nepa Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 23, pl. 20, figs. a, b.

ลักษณะเด่น

ตามีขนาดปานกลาง แผ่นกรมมีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมสัตุรัส median carina ของกระดองไม่มีส่วนที่ขาดหายไปและจะแยกเป็น 2 แฉก ในส่วนหน้า intermediate carina จะยาวไม่จดขอบส่วนหน้าแต่จะเบนไปรวมกับ lateral carina ที่ส่วนหน้า ขอบด้านบนของ carpus ของก้ามหนีบมีปุ่ม 2-3 ปุ่ม มี mandibular palp มี 4 epipod ส่วนหางแบนกว้าง

denticles ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่ส่วนปลายมน basal prolongation ของแขนหางมีพบบน
ขอบด้านนอกของหนามอันใน

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู ตั้งตามขวางอยู่บนก้านตาและมีความกว้าง
น้อยกว่าความยาวของก้านตา เกสติดามีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือมน ซึ่งเฉียงไปด้าน
ข้าง

แผ่นกรี มีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วนปลายเรียวหรือปลายตัดหรือมน ขอบ
ด้านข้างกระดกขึ้น บางตัวอย่างพบว่าบริเวณตอนกลางมีปุ่มเล็ก ๆ

กระดอง มี median carina ที่ไม่มีส่วนขาดหายไปและสันนี้จะแยกเป็น 2 แฉก
ในล้นหน้าโดยบริเวณนี้จะแยกเป็น 2 แฉก จะอยู่ที่ส่วนท้ายของรอยปุ่มตรงกลางของกระดอง
แต่ในบางตัวอย่างจะแยกเป็น 2 แฉก ในล้นหน้าของรอยปุ่ม intermediate carina ไม่
ยาวไปจดขอบล้นหน้าแต่จะเบนรวมกับ lateral carina ที่ล้นหน้า มุมด้านข้างล้นหน้า
เป็นหนามที่ยาวถึงหรือพ้นระดับฐานของแผ่นกรี

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 คู่ ขอบด้านนอกไม่เรียบ สันด้านบนของ carpus มี
ปุ่มขนาดใหญ่ 2-3 ปุ่ม มุมส่วนปลายด้านล่างของ merus มีหนามที่ไม่คม

mandibular palp มีอยู่ และมี 4 epipod

ส่วนอก ปล้องที่ 6-8 มีดิวตันบนขรุขระ submedian carina, intermediate
carina มีส่วนปลายไม่เป็นหนามและบน intermediate carina มีรอยปุ่มเล็ก ๆ แ่งที่ยื่น
ออกไปด้านข้างของปล้องที่ 5-7 มีลักษณะเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูล้นหน้าเป็นหนามเรียวยาว
ชี้ตรงไปด้านหน้า พูล้นท้ายมีลักษณะเรียวยาวส่วนปลายมน แต่สั้นกว่าพูล้นหน้า ในปล้องที่ 6
พูล้นหน้ามีขนาดใหญ่ส่วนปลายตัดเฉียงซึ่งต่างจากพูล้นท้ายเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายมนและมีขนาด
ใหญ่กว่าพูล้นหน้า ในปล้องที่ 7 พูล้นหน้ามีลักษณะแหลมแต่ส่วนปลายมน พูล้นท้ายเป็นรูปสาม
เหลี่ยมส่วนปลายมนมีขนาดใหญ่กว่าพูล้นหน้า

ส่วนท้องมีดิวตันบนขรุขระไม่สม่ำเสมอ สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ
submedian carina ในปล้องที่ 4-6, intermediate carina ในปล้องที่ 3-6, lateral
carina ในปล้องที่ 2-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหางแบนมีความกว้างเท่ากับความยาวโดยประมาณ มี teeth 3 คู่ (2 ข้าง)
submedian teeth และ intermediate teeth มีลักษณะเรียวยาว มี prelateral lobe

denticles ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่ส่วนปลายมนและมีจำนวนที่ต่างกันตั้งนี้คือ submedian denticles มี 2-4 คู่, intermediate denticles มี 6-9 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ ที่ผิวหนังด้านบนทั้ง 2 ข้าง ของ median carina มีเส้นที่เกิดจากรอยปุ่มเล็ก ๆ ผิวด้านล่างมี postanal carina ที่ยาว

แพนหาง ขอบด้านนอกของปล้องโคนของแพนหางคู่แรกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 8-9 อัน ขอบด้านนอกของหนามอันในของ basal prolongation มีขุมขนที่ไม่สูง

ขา

ลำตัวมีสีเขียวคล้ำ

ก้านตาโตและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป

ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป แผ่นหนวดครึ่งหนึ่งส่วนโคนโตและอีกครึ่งหนึ่งส่วนปลายมีสีเหลืองจาง ๆ

แผ่นกรงไถไม่มีสี ส่วนที่ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสีเขียว ขอบส่วนหน้าไม่มีสีเขียว

กระดอง ส่วนที่ขอบส่วนหน้ามีสีเขียว ส่วนทุกสัน, ร่องกระเพาะและร่องคอมีสีเขียว บริเวณด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ก้ามหนีบ ส่วนปลายของ propodus มีสีเหลือง ผิวด้านนอกของ carpus และ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ ขาเดินมีสีเหลือง

ส่วนอก ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ ส่วนทุกสันมีสีเขียว บริเวณด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของปล้องทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ ส่วนทุกสันมีสีเขียว ยกเว้น marginal carina ไม่มีสีเขียว ปล้องที่ 2, 5 มีปื้นสีดำคาดอยู่กลางปล้องในบางตัวอย่างปื้นในปล้องที่ 2 หายไป หรือบางตัวอย่างพบปื้นสีดำคาดบนส่วนอกปล้องที่ 6, 7 และ 8 ในบางตัวอย่างไม่มีปื้นสีดำบนปล้องที่ 5 แต่มีจำนวนน้อยมาก ปล้องที่ 2-5 บริเวณกึ่งกลางของปล้องมีรอยปุ่มเล็ก ๆ ปล้องละ 1 จุด และที่ขอบของรอยปุ่มนี้มีสีเขียว (ซึ่งมองดูคล้ายเป็นจุดสีเขียว) ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ ไม่มีสี

แพนหาง ปล้องโคนของแพนหางคู่แรกมีสีเขียวคล้ำและหนามที่เรียงอยู่บนขอบด้านนอกมีสีเขียว ปล้องปลายมีสีเหลืองยกเว้นขอบด้านในมีสีดำเล็กน้อย basal prolongation มีส่วนโคนสีเหลือง ส่วนปลายที่เป็นหนามทั้ง 2 มีสีเขียว ส่วนโคนของแพนหางคู่ในมีสีเหลืองเรื่อ ๆ ส่วนปลายสุดมีสีเขียว

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No. 644)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ่งตักแทนตัวผู้ได้จากทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีขนาดความยาวตลอดตัว 141.5 มม. ความยาวของกระดอง 29.0 มม.

ตัวอย่าง

2♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงตราด, 1♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงขลุง สันทบุรี, 1♀ ทำเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 24♂ 15♀ ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 9♂ 9♀ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 5♂ 6♀ ทำเทียบเรือประมงสมุทรปราการ, 4♂ 2♀ ทำเทียบเรือประมงมหาชัย สมุทรสาคร, 3♂ 1♀ บริเวณดอนหอยหลอด สมุทรสงคราม, 4♂ 3♀ ทำเทียบเรือประมงบ้านแหลม เพชรบุรี, 1♂ ทำเทียบเรือประมงหัวหิน ประจวบคีรีขันธ์, 2♂ 3♀ ทำเทียบเรือประมงประจวบคีรีขันธ์, 3♂ 3♀ โรงงานปลาบ่นบริเวณปากน้ำชุมพร ชุมพร, 6♂ 3♀ ทำเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี, 3♂ 6♀ ทำแพนครศรีธรรมราช, 14♂ 9♀ ทำแพสงขลา, 5♂ 9♀ ทำเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน อ่องกง อินเดีย ซิลอน ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย นิวซีแลนด์ ทะเลอารเบีย แอฟริกา มาดากัสการ์ และชิลี

Oratosquilla perpensa (Kemp, 1911)

(แผ่นภาพที่ 13 รูปที่ 2)

<u>Squilla nepa</u>	Miers, 1880. Ann.Mag.Nat.Hist., 5(5) : 25.
<u>Squilla affinis</u>	Pocock, 1893. Ann.Mag.Nat.Hist., (6) 11: 474.
<u>Squilla interrupta</u>	Lloyd, 1908. Rec.Indian Mus., 2:32.
<u>Squilla oratoria var.perpensa</u>	Kemp, 1911. Rec.Indian Mus., 6(2):98.
<u>Squilla oratoria var.perpensa</u>	Kemp, 1915a. Philippine Jour.Sci., ser. D, 10(3):171.

- Squilla oratoria var. inornata Tweedie, 1934. Bull. Raffles Mus., 9:37.
- Squilla oratoria var. perpensa Komai, 1938. Ann. Zool. Japan, 17(3-4) : 267.
- Squilla oratoria var. inornata Holthuis, 1941. Temminckia, 6:248.
- Squilla oratoria var. inornata Liu, 1949. Contr. Inst. Zool., 5:37-38, figs. 2a-b.
- Squilla anomala Stephenson, 1952. Zool. Pap. Univ. Queensland, 1(1):7.
- Squilla anomala Stephenson, 1953. Mem. Queensland Mus., 13:43.
- Squilla anomala Stephenson and McNeill, 1935. Rec. Australian Mus., 23:245.
- Squilla perpensa Manning, 1966. Rec. Australian Mus., 27(4) : 99.
- Squilla perpensa Manning, 1967b. Proc. U.S. Nat. Mus., 123(3606):105.
- Oratosquilla perpensa Manning, 1978. Smith. Contr. Zool., 272 : 21-25.
- Oratosquilla perpensa Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Oratosquilla perpensa Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 23, pl. 22.

ลักษณะเด่น

ตามีขนาดเล็กถึงปานกลาง ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวเท่ากับความยาวของกระดอง ติวด้านบนของก้านหนวดมีส่วนที่ยื่นออกไปเป็นหนามแหลมคมซึ่งชี้ตรงไปด้านหน้า กระดองมี - median carina ที่หายไปในช่วงที่เป็นฐานของส่วนที่แยกเป็น 2 แฉก ขอบด้านบนของ carpus ของก้ามหนีบเรียบ ปล้องที่ 5 ของส่วนท้องมี submedian carina ที่เกือบขนานกัน ปล้องโคน

ของแพนหางสั้นออกสั้นกว่าปล้องปลาย basal prolongation มีขอบนอกด้านนอกของหนามอัน
ในเป็นพูเล็ก ๆ ปลายมนหรืออาจเป็นรูปสี่เหลี่ยม

ลักษณะทั่วไป

ขนาดปานกลาง ลำตัวเรียบ

ตามีขนาดเล็กถึงขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู ตั้งเฉียงบนก้านตา ตาไม่ยาว
พ้นระดับปลายสุดของปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ยาวเท่า ๆ กับความยาวของกระดอง ผิวด้านบนมีส่วนที่ยื่นออกไป
เป็นหนามแหลมคม (process of antennular) ซึ่งชี้ตรงไปด้านหน้า

แผ่นกรี มีขนาดสั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมคางหมู ส่วนปลายแบนเรียบ ไม่
มี median carina

กระดอง ส่วนหน้ามีความกว้างประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวของกระดองไม่รวมกับ
แผ่นกรี มุมด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามที่ยาวถึงหรือพ้นระดับฐานของแผ่นกรีเล็กน้อย median
carina จะขาดหายไปบริเวณที่เป็นฐานของส่วนที่แยกเป็น 2 แฉก ในส่วนหน้า intermediate
carina ไม่ยาวจดขอบส่วนหน้า

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านนอกไม่เรียบ สันด้านบนของ carpus
เรียบ มุมด้านล่างส่วนปลายของผิวหนังนอกของ merus มีหนามคม

ส่วนอก ทุกปล้องมี submedian carina และ intermediate carina ปล้องที่ 5
เป็นปล้องที่เจริญไม่เต็มที่ ปล้องที่ 5, 6, 7 มีแฉกที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5
พูส่วนหน้าเป็นหนามที่เรียวยาวซึ่งชี้ตรงไปด้านข้างส่วนท้าย พูส่วนท้ายมีขนาดเล็กกว่าซึ่งเป็น
รูปสามเหลี่ยม ปล้องที่ 6 พูส่วนหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมที่เรียวยาวส่วนปลายแหลมคม พูส่วนท้าย
มีขนาดใหญ่กว่าพูส่วนหน้ามีรูปร่างสามเหลี่ยมส่วนปลายคมแต่ไม่เป็นหนาม ปล้องที่ 7 พูส่วนหน้ามี
ขนาดเล็กกว่าพูส่วนหน้าของปล้องที่ 6 เป็นรูปสามเหลี่ยมส่วนปลายแหลมคม พูส่วนท้ายมีขนาดใหญ่
กว่าพูส่วนหน้า ซึ่งเป็นรูปสามเหลี่ยมส่วนปลายคมแต่ไม่เป็นหนาม

ส่วนท้อง ปล้องที่ 5 มี submedian carina ที่เกือบขนานกัน สันต่าง ๆ ที่ส่วน
ปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 5-6, intermediate carina
ในปล้องที่ 4-5, lateral carina ในปล้องที่ 3-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหาง มีลักษณะกว้างมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย มี prelateral
lobe denticles ต่าง ๆ มีจำนวนต่างกัันดังนี้คือ submedian denticles มี 3 - 4 ซี่,

intermediate denticles มี 7-9 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ ผิวด้านล่างมี postanal carina ที่ยาว

แพนหางกว้าง แพนหางคู่หน้ามีปล้องโคนสั้นกว่าปล้องปลาย ขอบด้านบนของปล้องโคนมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 8-11 คู่ แต่จะพบเล่มอมี 9 คู่ ซึ่งหนามอันสุดท้ายจะยาวไม่ถึงกึ่งกลางของปล้องปลาย ขอบด้านบนของหนามอันในของ basal prolongation เป็นพู่ขนาดเล็กมีลักษณะตรง แต่จะแคบกว่าหนามที่อยู่ใกล้

๒๕

ลำตัวไล่

กำหนดจุดที่ 1 ไล่ไม่มีสีและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นในส่วนปลายของแต่ละปล้องทั้ง 3 ปล้อง เส้นทวนไล่ แผ่นทวนไล่

แผ่นกรี ขอบทั้ง 2 ข้างมีสีแดง แต่ขอบส่วนหน้าไม่มีสีแดง

กระดอง median carina มีสีแดง ร่องกระเพาะมีสีแดงซึ่งยาวตั้งแต่ส่วนหน้าถึงร่องคอ และในส่วนท้ายของปล้องจะมีเส้นขอบสีแดงเฉพาะในช่วงของร่องกระเพาะทั้ง 2 และที่ขอบกระดองมีเส้นขอบสีดำ บริเวณด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ ขอบส่วนหน้าของเกล็ดตามีสีเหลือง

กำหนดมีสีขาว ส่วนปลายของ propodus มีสีเหลือง บริเวณข้อต่อระหว่าง carpus และ merus มีสีเหลือง ผิวด้านบนของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ meral spot มีสีเหลืองและที่ขอบมีเม็ดสีสีดำอยู่หนาแน่น ขาเดินมีสีขาว

ส่วนอก ส่วนหน้าของปล้องที่ 5 มีเส้นขอบสีดำ ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีแดง submedian carina ของทุกปล้องมีสีแดง บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้างระหว่าง intermediate carina ถึงแง่ที่ยื่นออกไปด้านข้างมีแต้มสีชมพู

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของปล้องที่ 1-5 มีเส้นขอบสีแดง ทุกปล้องมี submedian carina สีแดงและ intermediate carina มีสีแดงเฉพาะตำแหน่งของรอยบุ่มตรงกลางของสัน ส่วน lateral carina และ marginal carina ไม่มีสีแดง ปล้องที่ 1-4 มีแต้มสีชมพูบริเวณฐานของ lateral carina ปล้องที่ 2-5 บริเวณกลางปล้องมีรอยบุ่มเล็ก ที่ขอบของรอยบุ่มนี้มีสีแดงมองดูคล้ายเป็นจุดสีแดง ในปล้องที่ 2 รอยบุ่มนี้จะอยู่ก่อนมาทางส่วนหน้าเล็กน้อยซึ่งจะอยู่ในระดับเดียวกับรอยบุ่มบน submedian carina ทั้ง 2 ซึ่งระดับนี้จะมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่อย่างหนาแน่นมีลักษณะเป็นแถบแคบเส้นสีดำคาต่ออยู่กลางปล้องก่อนมาทางส่วนหน้าเล็กน้อย แต่ในบางตัว

อย่างจะเห็นเพียงเลือน ๆ ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ มีสีชมพู

ส่วนหาง median carina มีสีเทาบริเวณส่วนโคนมีจุดกลมสีน้ำตาลแดง 1 จุด submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีแดงแต่ส่วนปลายเป็นหนามสีแดงอ่อน และ submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle มีสีเขียวแต่ส่วนปลายใสไม่มีสี

แพนหาง ผิวด้านบนบริเวณรอยต่อของปล้องฐานมีหนามสีแดงอ่อน แพนหางคู่นอกมีแถวของหนามที่อยู่ด้านนอกของปล้องโคนสีแดงอ่อน บริเวณข้อต่อระหว่างปล้องโคนและปล้องปลายมีสีดำ ปล้องปลายมีสีเหลืองส่วนโคนมีสีดำเล็กน้อย basal prolongation มีสีแดง แพนหางคู่ในครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายมีสีดำและส่วนปลายสุดมีสีเหลือง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No. 853)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกึ่งตัวเต็มตัวผู้ที่ได้จากทำเทียบเรือประมงสงขลา มีความยาวตลอดลำตัว 90.0 มม. ความยาวของกระดอง 18.5 มม.

ตัวอย่าง

1♂ 7♀ ทำเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง, 3♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี, 1♀ ทำเทียบเรือประมง ลุมพฐพรากการ, 2♂ 3♀ ทำเทียบเรือประมง ประจวบคีรีขันธ์, 2♂ 3♀ ทำเทียบเรือประมง สุราษฎร์ธานี, 19♂ 19♀ ทำแพ นครศรีธรรมราช, 20♂ 21♀ ทำแพ สงขลา, 11♂ 12♀ ทำเทียบเรือประมง ปัตตานี

การกระจาย

จีน ฮองกง อ่าวเปอร์เซีย อินเดีย ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และทางเหนือออสเตรเลีย

Oratosquilla interrupta (Kemp, 1911)

(แผ่นภาพที่ 13 รูปที่ 3)

Squilla interrupta Kemp, 1911. Rec.Indian Mus., 6:98.

Squilla interrupta Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:72, pl. 5, figs. 60-62.

Squilla interrupta Kemp, 1918. Mem.Asiat.Soc.Bangal, 6:297.

- Squilla interrupta Hansen, 1926. Siboga. Exped. monogr., 35:11.
- Chloridella interrupta Schmitt, 1929. Lingn. Sci. Jour., 8:140.
- Squilla interrupta Chopra, 1934. Rec. Indian Mus., 36:25.
- Squilla interrupta Tweedie, 1934. Bull. Raffles Mus., 9:38.
- Squilla interrupta Holthuis, 1941. Temminckia, 6:253.
- Squilla interrupta Liu, 1949. Contr. Inst. Zool. Peiping, 5: 39-41.
- Squilla interrupta Stephenson, 1952. Zool. Pap. Univ. Queensland, 1(1) : 7.
- Squilla interrupta Stephenson, 1953. Mem. Queensland Mus., 13(1): 42.
- Squilla interrupta Stephenson and McNeill, 1955. Rec. Australian Mus., 23(5): 244.
- Squilla interrupta Manning, 1966. Rec. Australian Mus., 27(4) : 97, fig. 4.
- Squilla interrupta Chhapgar and Sane, 1968. Jour. Biol. Sci. Bombay 9(1-2) : 45.
- Oratosquilla interrupta Manning, 1968a. Bull. Mar. Sci., 18(1):135.
- Oratosquilla interrupta Tirmizi and Manning, 1968. Proc. U.S. Nat. Mus., 125(3666) : 41.
- Oratosquilla interrupta Manning, 1978. Smith. Contr. Zool., 272:25 figs. 13, 14.
- Oratosquilla interrupta Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Oratosquilla interrupta Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 23, pl. 21.

ลักษณะเด่น

แผ่นกรมีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส กระดองมี median carina ที่แยกเป็น 2 แฉก ในส่วนหน้าและบริเวณที่เป็นฐานหายไป dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ด้านหลังของ carpus มีปุ่มปม 2 ปุ่ม มี mandibular palp ส่วนนอกปล้องที่ 5-7 มีแง่งที่ยื่นออกไปด้านข้าง เป็น 2 พู ขอบด้านนอกของแพนหางอ่อนมีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 8-9 ซี่

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา เกล็ดตามีส่วนปลายเกือบเป็นปลายตัดและเฉียงไปด้านข้าง

แผ่นกรมีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสไม่มีสัน ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้าง กระดกขึ้น มีส่วนปลายตัด

กระดอง median carina มีส่วนหน้าที่แยกเป็น 2 แฉก และที่ส่วนฐานของส่วนที่แยกนี้ขาดหายไปจะเป็นผิวเรียบ intermediate carina ไม่ยาวไปจดขอบทางส่วนหน้า หนามด้านข้างส่วนหน้าจะไม่ยาวไปถึงระดับฐานของแผ่นกร

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 ซี่ ขอบด้านนอกไม่เรียบ สันด้านบนของ carpus มีปุ่ม 2 ปุ่ม มุมด้านล่างส่วนปลายของ merus กว้างและมีหนามที่ไม่คม

มี mandibular palp และมี 4 epipod

ส่วนนอก ปล้องที่ 6, 7, 8 มี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนท้ายไม่เป็นหนาม ปล้องที่ 5, 6, 7 มีแง่งที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูส่วนหน้าเป็นหนามที่ชี้ตรงไปทางด้านหน้าและพูส่วนท้ายเป็นรูปทรงกระบอกปลายแหลมชี้ตรงไปด้านข้าง ในปล้องที่ 6, 7 พูส่วนหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งมีขนาดเล็กกว่าพูส่วนท้าย พูส่วนหน้าของปล้องที่ 6 เป็นรูปทรงกระบอกมากกว่าและยาวกว่าพูส่วนหน้าของปล้องที่ 7

ส่วนท้อง สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 5-6, intermediate carina ในปล้องที่ 4-6, lateral carina ในปล้องที่ 3-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหางกว้างมี prelateral lobe และมี teeth ต่าง ๆ ที่ยาวเรียวยาว denticles มีลักษณะมนซึ่งมีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 2-3 ซี่, intermediate denticles มี 7-9 ซี่ และ lateral denticle มี 1 ซี่ ผิวด้านบนในช่วงของ median carina ถึงด้านข้างไม่มีลวดลายที่เกิดจากสันและปุ่มต่าง ๆ นอกจากสันสั้น ๆ ของ teeth

ต่าง ๆ ด้วงด้านล่างมี postanal carina

แพนหาง ที่ขอบด้านบนของแพนหางคู่บนอกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 8-9 คู่ ขอบด้านบนของหนามอันในของ basal prolongation มีพู่ที่มน

สี่

ลำตัวมีสีเขียว

ตามีสีเขียว เรืองแสง (ในขณะที่มีชีวิต)

กำหนดจุดที่ 1 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นบริเวณปลายของแต่ละปล้อง แผ่นหนวดไล่

แผ่นกร ที่ขอบทั้ง 2 ข้าง มีเส้นขอบสีแดง ขอบส่วนหน้าไม่มีเส้นขอบสีแดง

กระดอง สันต่าง ๆ รวมทั้งร่องกระเพาะมีสีแดง ส่วนท้ายของปล้องและขอบส่วนหน้า มีเส้นขอบสีแดง

กำหนดไหล่ ส่วนโคนของ carpus มีสีเหลือง ด้วงด้านล่างของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ บริเวณ meral spot มีสีเขียวจาง ๆ ขาเดินมีสีเขียว

ส่วนอก ปล้องที่ 6-8 ที่ส่วนท้ายของปล้องมีเส้นขอบสีแดง submedian carina ของทุกปล้องมีสีแดง lateral carina และ marginal carina มีสีเขียว บริเวณด้านข้าง ทั้ง 2 ข้าง ระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีแดง ปล้องที่ 2 มีแถบแคบเส้นของเม็ดสีสีดำ คาดอยู่กลางปล้องก่อนมาทางส่วนหน้าในบางตัวอย่างจะเห็นเพียงเส้น ๆ submedian carina ของทุกปล้องมีสีแดง สันอื่นมีสีเขียว ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ ไม่มีสี

ส่วนหาง median carina มีสีเขียวเข้ม บริเวณกึ่งกลางส่วนโคนของ median carina มีจุดรูปร่างเกือบกลมขนาดใหญ่สีช็อคโกแลต 1 จุด submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีเขียวเข้มแต่ส่วนปลายมีสีชมพู submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle มีสีเขียวแต่ส่วนปลายมีสีเหลือง

แพนหาง ปล้องปลายของแพนหางคู่บนอกมีสีเหลือง ปล้องโคนมีสีเหลืองแต่อ่อนกว่า ในปล้องปลาย และมีสันกลางปล้องสีดำ หนามที่ขอบด้านบนอกมีสีชมพู basal prolongation ไล่แต่ส่วนปลายของหนามทั้ง 2 มีสีชมพู แพนหางคู่ในมีสีดำแต่ส่วนปลายสุดมีสีเหลือง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดอายุ (Coll.No.766)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ่งตักแทนตัวผู้ที่ได้จากทำเทียบเรือประมงปัตตานี มีความยาวตลอดตัว 112.0 มม. ความยาวของกระดอง 22.5 มม.

ตัวอย่าง

3♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 3♂ 1♀ ทำเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี
1♂ 1♀ ทำแพลงก์ตอน, 11♂ 7♀ ทำเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

จีน ฮองกง ไต้หวัน อินเดียน (อ่าวเบงกอล) อ่าวเปอร์เซีย พม่า ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย

Oratosquilla quinquentata (Brooks, 1886)

(แผ่นภาพที่ 13 รูปที่ 4)

- Squilla oratoria var. perpensa Brooks, 1886. Rep.Sci.Rec.Challenger, 16:21,26, pl. 1, fig. 3, pl. 2, fig. 6.
- Squilla quinquentata Bigelow, 1894. Proc.U.S. Nat Mus., 17: 511.
- Squilla quinquentata Kemp, 1913. Mem.Indian Mus., 4:52.
- Squilla quinquentata Holthuis, 1941. Temminckia, 6:244-245.
- Squilla quinquentata Stephenson, 1953. Mem.Queensland Mus., 13(1):40.
- Squilla quinquentata Stephenson and McNeill, 1955. Rec.Australian Mus., 23(5):234.
- Squilla quinquentata Chuang, 1961. On Malayan Shores, Singapore, p. 181, pl. 82.
- Oratosquilla quinquentata Manning, 1968a. Bull.Mar.Sci., 18(1) : 135.

- Oratosquilla quinquedentata Manning, 1978. Smith. Contr. Zool., no. 272:23, fig. 12.
- Oratosquilla quinquedentata Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of Thailand (Decapoda and Stomatopoda), p. 55.
- Oratosquilla quinquedentata Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of Thailand, p. 23, pl. 20.

ลักษณะเด่น

แผ่นกรรมิรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมคางหมู กระดองมี median carina ที่ขาดหายไปในส่วนที่แยกเป็น 2 แฉก dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 5 ซี่ ด้านบนของ carpus เรียบ ส่วนนอกปล้องที่ 5-7 มีง่ามที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู แพนหางคู่บนอกมีปล้องโคนยาวกว่าปล้องปลายและขอบด้านนอกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้ 8-9 ซี่

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดเล็ก cornea เป็น 2 พู ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา ตาจะไม่ยาวถึงระดับปลายสุดของปล้องแรกของก้านหนวดคู่ที่ 1

ก้านหนวดคู่ที่ 1 จะยาวมากกว่า 4 ใน 5 ของความยาวกระดอง ด้านบนของหนวดคู่ที่ 1 มีส่วนที่ยื่นออกไปเป็นพู ที่ส่วนปลายไม่แหลมคมและชี้ตรงไปด้านข้างส่วนหน้า

แผ่นกรร มิรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมคางหมู มีความกว้างมากกว่าความยาว ส่วนปลายแบนไม่มี median carina

กระดอง มีส่วนหน้ากว้างกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวเล็กน้อย หนามที่อยู่ด้านข้างส่วนหน้ายาวถึงหรือพ้นระดับฐานของแผ่นกรร median carina ขาดหายไปในส่วนหน้าที่ยแยกเป็น 2 แฉก intermediate carina ยาวไม่จดขอบส่วนหน้า

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 5 ซี่ ขอบด้านนอกไม่เรียบ สันด้านบนของ carpus เรียบ ผิวด้านนอกที่มุมด้านล่างส่วนปลายของ merus เป็นหนามคม

ส่วนอก ทุกปล้องมี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนท้ายไม่เป็นหนาม ปล้องที่ 5,6,7 มีง่ามที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูส่วนหน้าเป็นหนามคมที่ชี้ตรงไปด้านหน้า พูส่วนท้ายมีขนาดเล็กกว่าพูล้านหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมกว้าง ปลายไม่แหลมซึ่งชี้ตรงไปทางด้านข้าง ปล้องที่ 6 พูล้านหน้าเรียวยาวเกือบเป็นรูปสามเหลี่ยม

หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า พู่ส่วนท้ายกว้างกว่าพู่ส่วนหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมส่วนปลายแหลมแต่ไม่เป็น
 ทนวม ปล้องที่ 7 พู่ส่วนหน้าอยู่ต่ำมีลักษณะมนหรือเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและเป็นพู่ที่เล็ก
 กว่าพู่ส่วนท้าย

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1-5 มี submedian carina ที่ส่วนท้ายเบนออกจากกัน สัน
 ต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นทนมมมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 5-6, intermediate
 carina ในปล้องที่ 4-6, lateral carina ในปล้องที่ 4-6 และ marginal carina ใน
 ปล้องที่ 1-5

ส่วนหางแบน มีความยาวมากกว่าความกว้าง มี prelateral lobe ส่วนที่เป็น
 denticle มีรูปร่างยาวเรียวปลายมน มีจำนวนต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี
 3 คู่, intermediate denticles มี 7-8 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ ติวด้าน
 ล่างมี postanal carina

แพนหางกว้าง แพนหางคู่หน้ามีปล้องโคนยาวกว่าปล้องปลาย และขอบด้านนอกของ
 ปล้องโคนมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 8-9 อัน ขอบด้านนอกของทนมมอันในของ basal
 prolongation มีพู่แคบไม่สูง

สี

ลำตัวมีลวดลาย

กำหนดจุดที่ 1 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นในส่วนปลายของแต่ละปล้อง
 ทั้ง 3 ปล้อง เส้นหนวดใส แผ่นหนวดใสแต่จะมีสีเหลืองบริเวณที่เป็นข้อต่อและส่วนปลายของ
 แผ่นหนวด

แผ่นกรี เส้นขอบทั้ง 2 ข้าง มีสีแดงเข้มแต่ขอบส่วนหน้าไม่มีสีแดง

กระดอง มี median carina สีแดงเข้ม ร่องกระเพาะมีสีแดงเข้มซึ่งยาวจดขอบ
 ส่วนหน้า ติวด้านข้างทั้ง 2 ข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มี
 สีชมพูเรื่อ ๆ ขอบส่วนท้ายของปล้องในช่วงระหว่างร่องกระเพาะทั้ง 2 มีเส้นขอบสีแดงเข้ม
 ขอบของเกล็ดตามีสีเหลือง

ก้ามหนีบมีสีขาว propodus มีสีเหลือง บริเวณข้อต่อระหว่าง carpus และ merus
 มีสีเหลือง ติวด้านนอกของ merus มีสีชมพูเรื่อ ๆ meral spot มีสีเหลืองแต่ขอบมีเม็ดสีสีดำ
 กระจายโดยรอบ ขาเดินมีสีขาว

ส่วนนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีแดงเข้ม ทุกปล้องมี submedian carina สีแดง บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ระหว่าง intermediate carina ถึงแก่งที่ยื่นออกไปด้านข้างมีแต้มสีชมพูเรื่อ ๆ ในทุกปล้อง

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีแดงเข้ม และ submedian carina มีสีแดง intermediate carina มีสีแดงเฉพาะตำแหน่งรอยบวมที่อยู่ตรงกลางของสัน lateral carina และ marginal carina ไม่เป็นสีแดง ยกเว้น marginal carina ในปล้องที่ 6 มีสีแดง ปล้องที่ 2-5 บริเวณกลางปล้องมีรอยบวมเล็ก ๆ ที่ขอบของรอยมีสีแดงโดยเฉพาะปล้องที่ 2 จะอยู่ก่อนมาด้านหน้าของปล้อง และบน submedian carina ทั้ง 2 มีรอยบวม ซึ่งรอยบวมทั้ง 2 จะอยู่ในระดับเดียวกับรอยบวมตรงกลาง และระดับนี้มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่นมีลักษณะเป็นแถบแคบสันสีดำกลางปล้องก่อนมาด้านหน้า ปล้องที่ 1-5 และส่วนนอกปล้องที่ 6, 7, 8 มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปจะหนาแน่นบริเวณช่วงกลางของปล้อง จึงมองดูคล้ายมีลวดลายในทุกปล้อง ปล้องที่ 6 ส่วนท้ายของปล้องที่ยกขึ้นเป็นส่วนของ marginal carina มีเม็ดสีสีดำอยู่หนาแน่นมาก ส่วนปลายที่เป็นหนามของสันต่าง ๆ มีสีแดง ปล้องที่ 1-5 บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีแต้มสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนหาง ผนังด้านบนมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่ทั่วไปแต่จะหนาแน่นในบริเวณส่วนโคนของ median carina และส่วนปลายคือตั้งแต่ครึ่งหนึ่งของสันถึงส่วนปลายจะมีสีดำ ส่วนยอดของสันมีสีแดงเข้มยกเว้นบริเวณส่วนฐานตรงกลางของสันจะไม่มีสีจึงมองดูคล้ายมีแต้มสีขาว 2 แต้มขนานอยู่ทั้ง 2 ข้างของ median carina ส่วนที่เป็นสันของ submedian teeth, intermediate teeth และ lateral teeth มีสีแดงเข้มแต่ส่วนปลายมีสีแดง ส่วนที่เป็นสันของ submedian denticles, intermediate denticles และ lateral denticle มีสีแดงแต่ส่วนปลายมีสีเหลือง

แพนหาง หนามที่บริเวณข้อต่อของฐานมีสีแดง หนามที่อยู่ด้านนอกของปล้องโคนของแพนหางคู่นอกมีสีแดงอ่อน บริเวณที่เป็นรอยต่อของปล้องโคนและปล้องปลายมีสีดำรวมทั้งแกนกลางของปล้องเล็กน้อย ปล้องปลายมีสีเหลือง basal prolongation ใलयกเว้นส่วนที่เป็นสัน และส่วนปลายที่เป็นหนามมีสีแดง แพนหางคู่ในมีครึ่งหนึ่งทางส่วนปลายสีดำ แต่ส่วนปลายสุดมีสีเหลือง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No. 737)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกักแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี
มีความยาวตลอดตัว 121.0 มม. ความยาวของกระดอง.

ตัวอย่าง

14♂ 10♀ ท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี 1♀ ท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา
ชลบุรี, 2♀ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี

การกระจาย

ทะเลอารเบียน อินเดีย (อ่าวเบงกอล) ทะเลอันดามัน อ่าวไทย มาเลเซีย
และฝั่งตะวันตกของอินโดนีเซีย

Oratosquilla solicitans Manning, 1978

(แผ่นภาพที่ 14 รูปที่ 1)

- Squilla oratoria var. perpensa Kemp, 1911, Rec. Indian Mus., 6(2):98.
Squilla oratoria var. perpensa Kemp, 1913. Mem. Indian Mus., 4:70.
Squilla oratoria var. inornata Holthuis, 1941. Temminckia, 6:248.
Oratosquilla solicitans Manning, 1978. Smith. Contr. Zool.,
no. 272:25, figs. 13, 14, 15a-d.
Oratosquilla solicitans Naiyanetr, 1980a. Crustacean Fauna of
Thailand (Decapoda and Stomatopoda),
p. 55.
Oratosquilla solicitans Naiyanetr, 1980b. Stomatopoda of
Thailand, p. 23, pl. 23.

ลักษณะเด่น

แผ่นกริมมีความยาวและความกว้างเกือบเท่ากัน หรือกว้างกว่าเล็กน้อย กระดองมี
ความกว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว median carina จะขาดหายไปในส่วนฐานที่แยก
เป็น 2 แฉก dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 6 ซี่ ด้านบนของ carpus เรียบ ส่วนนอกปล้อง

ที่ 5-7 มีแงยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู แพมหางค่อนอกมีปล้องโคนยาวเกือบเท่ากับปล้องปลาย หรืออาจสั้นกว่าเล็กน้อย และที่ขอบด้านนอกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้ เรียง 8-9 คู่

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดปานกลาง cornea เป็น 2 พู ตั้งเฉียงอยู่บนก้านตา ตาจะไม่ยาวถึงระดับปลายสุดปล้องที่ 1 ของก้านหนวดคู่แรก

ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าความยาวของกระดองเล็กน้อย ด้านบนของหนวดคู่แรกมีส่วนที่ยื่นออกไปเป็นพู่ที่แหลมส่วนปลายชี้ตรงไปด้านข้าง

แผ่นกรีมีความยาวและความกว้างเกือบเท่ากันหรือกว้างกว่าเล็กน้อย มีรูปร่างยาวเรียว ขอบด้านข้างทั้ง 2 ข้างเกือบขนานกัน ส่วนยอดแบนกว้างมนไม่มี median carina

กระดอง มีส่วนหน้ากว้างน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาว มุมด้านข้างส่วนหน้าเป็นหนามยาวถึงระดับฐานของแผ่นกรี ซึ่งจะไม่ยาวเลยระดับนี้ median carina จะขาดหายไปทางส่วนฐานที่แยกเป็น 2 แฉก ซึ่งเห็นได้ชัด intermediate carina ไม่ยาวจดขอบส่วนหน้า

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 6 คู่ ขอบด้านนอกตรงหรือคดเล็กน้อย สันด้านบนของ carpus เรียบ มุมด้านล่างส่วนปลายของ merus มีหนามคม

ส่วนอก ทุกปล้องมี submedian carina และ intermediate carina ที่ส่วนปลายไม่เป็นที่หนาม ปล้องที่ 5 มี intermediate carina ที่สั้นมาก ปล้องที่ 5,6,7 มีแงที่ยื่นออกไปด้านข้างเป็น 2 พู ในปล้องที่ 5 พูส่วนหน้าเป็นหนามเรียวชี้ตรงไปด้านหน้า พูส่วนท้ายมีลักษณะมนชี้ตรงไปด้านข้าง ในปล้องที่ 6 พูส่วนหน้ากว้างปลายตัดหรือมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมคางหมูเล็กน้อย พูส่วนท้ายใหญ่กว่าพูส่วนหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมแต่ไม่คม ในปล้องที่ 7 พูส่วนหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาดเล็กกว่าพูส่วนหน้าของปล้องที่ 6 พูส่วนท้ายเป็นรูปสามเหลี่ยมส่วนปลายมนแต่คมมีขนาดใหญ่กว่าพูส่วนหน้า

ส่วนท้อง ปล้องที่ 5 มี submedian carina ที่เบนออกจากกัน สันต่าง ๆ ที่ส่วนปลายเป็นหนามมีดังนี้คือ submedian carina ในปล้องที่ 5-6, intermediate carina ในปล้องที่ 4-6, lateral carina ในปล้องที่ (1-2) 3-6 และ marginal carina ในปล้องที่ 1-5

ส่วนหางมีลักษณะแบนมีความยาวมากกว่าความกว้างเล็กน้อย ส่วนที่เป็น denticles มีรูปร่างเกือบเป็นสี่เหลี่ยมและมีจำนวนที่ต่างกันดังนี้คือ submedian denticles มี 3-4 คู่, intermediate denticles มี 7-9 คู่ และ lateral denticle มี 1 คู่ มี prelateral

lobe ติวด้านล่างมี postanal carina ลื่น

แพนหางกว้าง ปล้องโคนของแพนหางคู่หน้ามีความยาวเกือบเท่ากับปล้องปลายหรืออาจสั้นกว่าเล็กน้อยและที่ขอบด้านบนนอกมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 8-9 อัน ส่วนปลายของหนามอันสุดท้ายจะไม่ยาวถึงกึ่งกลางของปล้องปลาย basal prolongation มีพูนขอบด้านบนนอกของหนามอันใน ซึ่งมีลักษณะเล็กหรือแปกกว่าหรือกว้างกว่าหนามที่อยู่ติดกัน

๒๖

ลำตัวมีสีเขียวใส แต่ในเพศเมียที่มีไข่แต่จะเห็นว่าลำตัวมีสีเหลือง

ตามีสีเขียวเรืองแสง (ในขณะที่มีชีวิต) กะลิตตาใสไม่มีสี

ก้านหนวดคู่ที่ 1 ใสและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป

แผ่นกรีใสและมีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่นบริเวณส่วนกลาง

กระดอง ส่วนท้ายมีเส้นขอบสีดำ ขอบส่วนหน้ามีเส้นขอบสีดำยกเว้นในช่องของแผ่นกรี สันต่าง ๆ รวมทั้งร่องกระเพาะมีสีดำ บริเวณติวด้านข้างทั้ง 2 ข้าง มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ก้ามหนีบใส ติวด้านบนส่วนปลายของ merus มีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปและติวด้านนอกมีสีชมพูเรื่อ ๆ บริเวณ meral spot มีสีเขียว ขาเดินใสไม่มีสี

ส่วนอก ส่วนท้ายของปล้องที่ 6, 7, 8 มีเส้นขอบสีดำ submedian carina และ marginal carina มีสีดำที่เข้มกว่า intermediate carina และ lateral carina บริเวณด้านข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนท้อง ส่วนท้ายของทุกปล้องมีเส้นขอบสีดำ submedian carina และ marginal carina มีสีดำที่เข้มกว่า intermediate carina และ lateral carina ส่วนปลายของสันต่าง ๆ ที่เป็นหนามใสไม่มีสี ปล้องที่ 2-5 บริเวณกลางปล้องมีรอยปุ่มเล็ก ๆ ที่ขอบของรอยมีสีดำ โดยเฉพาะในปล้องที่ 2 จะอยู่ค่อนมาด้านหน้าของปล้องและบน submedian carina ทั้ง 2 มีรอยหยักซึ่งรอยหยักทั้ง 2 จะอยู่ในระดับเดียวกับรอยปุ่มตรงกลางและระดับที่มีเม็ดสีสีดำกระจายอยู่หนาแน่นมีลักษณะเป็นแถบแคบลื่นสีดำคาดกลางปล้องค่อนมาด้านหน้า บริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้างระหว่าง lateral carina และ marginal carina มีสีชมพูเรื่อ ๆ

ส่วนหาง median carina มีสีเทา บริเวณตรงกลางส่วนฐาน median carina มีแต้มสีขาว 2 แต้ม และพื้นที่ส่วนโคนของหางทั้ง 2 ข้างเหนือ median carina มีแต้มสีขาว submedian teeth, intermediate teeth, lateral teeth และ prelateral lobe มีสีเขียว ส่วนปลายมีสีชมพู submedian denticles, intermediate denticles และ

lateral denticle มีสีเขียวอ่อนกว่าส่วนที่เป็น teeth ต่าง ๆ บริเวณที่อยู่เหนือ denticles ต่าง ๆ มีสีเขียว

แพนหาง บริเวณแกนกลางของแพนหางยื่นออกมีสีดำซึ่งพบว่าเป็นปล้องปลายมีสีเขียวเข้มกว่า ปล้องโคนและบริเวณด้านข้างทั้ง 2 ข้าง ของปล้องโคนใส ในปล้องปลายบริเวณ — ชิกด้านนอกมีสีเหลือง ทนวมที่เรียงอยู่ที่ขอบด้านนอกมีสีชมพู basal prolongation ใสแต่ ส่วนปลายที่เป็นทนวมทั้ง 2 มีสีชมพูแพนหางคู่ในมีสีขาวส่วนปลายมีสีเหลือง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาตลอดลายสี (Coll.No.1044)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นทั้งตัวที่ติดแน่นตัวเมียที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 81.0 มม. มีความยาวของกระดอง 16.5 มม.

ตัวอย่าง

20♂ 16♀ ทำเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี 2♀ ทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา ชลบุรี, 1♀ ทำเทียบเรือประมงสุราษฎร์ธานี

การกระจาย

ไต้หวัน อ่าวไทย ทะเลอันดามัน มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก มาเลเซีย และ อินโดนีเซีย

Superfamily Lysiosquilloidea Giesbrecht, 1910

ลักษณะทั่วไป

Propodus ของ Maxilliped คู่ที่ 3, 4 และ 5 มีลักษณะกว้างและทู่มนหรือ สันสั้นอยู่ด้านล่าง ที่ส่วนหางไม่มี median carina ส่วนปลายของ submedian teeth สามารถเคลื่อนไหวได้

ทั้งตัวที่ติดแน่นใน Superfamily นี้จากการสำรวจพบจากเรืออวนลากในบริเวณเกาะ สียงเท่านั้น และพบเพียง 1 ครอบครัวเท่านั้น

Family Lysiosquillidae Giesbrecht, 1910

ลักษณะทั่วไป

มีขนาดปานกลางถึงขนาดใหญ่ ลำตัวเป็นปล้องห่าง ๆ แขนจากบนไปล่าง dactylus ของก้ามหนีบไม่พองที่ส่วนฐาน ส่วน endopod ของขาเดินมีลักษณะเรียวยาว ส่วนโคนที่ขอบด้านในของแขนหางคู่ในไม่มีรอยหยัก

กิ้งดักแทนในครอบครัวนี้ลำแขนออกเป็น 4 ลัก แต่จากการสำรวจตามท่าเทียบเรือ ประมงครั้งนี้พบเพียง 1 ลัก คือ ลัก Lysiosquilloides

Genus Lysiosquilloides Manning, 1977ลักษณะทั่วไป

มีขนาดใหญ่ลำตัวเรียบแบนจากบนไปล่างและเป็นปล้องห่าง ๆ ตามีขนาดใหญ่มีลักษณะเป็นตัวที่ (T) cornea เป็น 2 พู แผ่นกรีเป็นรูปสามเหลี่ยมมีร่องตรงกลาง ผิวด้านบนของหนวดมีส่วนที่ยื่นออกไปลักษณะกว้าง หนาไม่เป็นหนาม กระดองแคบทางด้านหน้าไม่มีสันหรือหนาม ร่องคอมีอยู่ในด้านข้าง ส่วนอกไม่มีสันขอบด้านข้างของปล้องมน สันด้านล่างของปล้องที่ 8 ไม่สูง มี mandibular palp และมี 5 epipod ก้ามหนีบมีลักษณะเรียวยาวและมีขนาดใหญ่ dactylus มีฟัน 8 ซี่ propodus เรียวที่ส่วนโคนมีหนามที่เคลือบไฮโดรไลต์ 4 อัน ส่วนท้องแบนไม่มีสัน ปล้องที่ 6 ส่วนท้ายของปล้องไม่เป็นหนาม ส่วนหางกว้างและอยู่ต่ำสันที่อยู่ตรงกลางเป็นรูปสามเหลี่ยม submedian teeth มีส่วนปลายที่เคลือบไฮโดรไลต์ แขนหางกว้างปล้องปลายของแขนหางคู่ยาวกว่าปล้องโคนซึ่งมีขนาดเล็ก basal prolongation เรียวมีหนามอันในยาวกว่าอันนอก

Key : ลำแขนชนิดกิ้งดักแทนในลัก Lysiosquilloides โดยใช้ลวดลายสีลำตัวมีแถบสีดำคาดสลับกับแถบสีเหลือง กระดองมีแถบสีดำคาดอยู่ 3 แถบ ส่วนอกปล้องที่ 6 ถึงส่วนท้องปล้องที่ 6 มีแถบสีดำคาดตามขวางในส่วนหน้าและส่วนท้ายของปล้อง ส่วนกลางของปล้องมีแถบสีเหลืองคาดตามขวาง ส่วนปลายของแขนหางคู่นอกมีสีเหลือง ส่วนปลายของแขนหางคู่ในมีสีดำ

..... Lysiosquilloides siamensis

Lysiosquilloides siamensis (Naiyanetr, 1980)

(แผ่นภาพที่ 14. รูปที่ 2)

Lysiosquilla siamensis Naiyanetr, 1980. Stomatopoda of Thailand, p. 35, pl. 34, figs. a-d.

Lysiosquilloides siamensis Naiyanetr, 1982. Senckenbergiana biol., 63:393-394, figs. 1, 3.

ลักษณะเด่น

แผ่นกรีเป็นรูปหัวใจมีร่องตามยาวตรงกลางมีความยาวมากกว่าความกว้าง ส่วนปลายมีลักษณะหักไม่แหลม แผ่นหนวดมีความยาวเป็น 3 เท่า ของความกว้าง dactylus ของก้ามหนีบมีฟัน 7-8 ซี่ ส่วนที่ติดกันของส่วนนอกปล้องที่ 8 ค่อนข้างหักเป็นมุม ส่วนท้องปล้องที่ 6 และส่วนหางเรียบหรือมีรอยบวมเล็กน้อยที่ติดกันบน ขอบส่วนท้ายของหางมีหนามที่มีลักษณะเป็นฟันเลื่อย ๆ submedian teeth มีส่วนปลายที่สามารถเคลื่อนไหวได้ ปล้องฐานของแพนหางด้านล่างมีหนามแข็งอยู่บริเวณข้อต่อของแพนหางคู่ใน ส่วนปลายของแพนหางคู่ในมีสีดำ

ลักษณะทั่วไป

ตามีขนาดใหญ่ cornea เป็น 2 พู ตั้งเฉียงเล็กน้อยอยู่บนก้านตา เกล็ดตาตั้งตรง ส่วนปลายคมและเฉียงไปทางด้านหน้า

ก้านหนวดคู่ที่ 1 สั้นกว่าครึ่งหนึ่งของกระดองเล็กน้อย แ่งที่ยื่นอยู่ด้านบนมองเห็นอยู่ด้านข้างของแผ่นกรี ซึ่งมีส่วนปลายเป็นหนามคมชี้ตรงไปด้านข้างส่วนหน้า

แผ่นหนวดเรียบมีความยาวเป็น 3 เท่าของความกว้าง ที่ผิวมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไป ปล้องฐานของหนวดคู่ที่ 2 มีตาแหม่งที่เป็นรูปสามเหลี่ยมอยู่ที่ติดกันบน

แผ่นกรีเป็นรูปหัวใจมีร่องตามยาวตรงกลางส่วนปลายหัก มีความยาวมากกว่าความกว้าง

ก้ามหนีบ dactylus มีฟัน 7-8 ซี่

มี mandibular palp

ส่วนนอก สันด้านล่างของปล้องที่ 8 เกือบเป็นปลายตัด

ส่วนท้อง เรียบไม่มีหนาม ด้านข้างของปล้องที่ 6 กว้างและมีลักษณะเป็นร่องตื้น ๆ

มีหูเป็นรูปสามเหลี่ยมอยู่ด้านข้างส่วนล่างซึ่งเป็นส่วนหน้าของข้อต่อกับแพนหาง

ส่วนหางเรียบอยู่ในระดับต่ำ มีความกว้างมากกว่าความยาว ที่ผิวด้านบนมีรอยบุ๋มเล็ก ๆ อยู่เพียงเล็กน้อย สันตรงกลางมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมส่วนปลายเป็นหนาม ขอบด้านข้างไม่มีสันปรากฏอยู่ ขอบส่วนท้ายมีหนามลักษณะคล้ายฟันเลื่อยและมีหนามที่ขอบ 3 คู่ (teeth) ซึ่ง 2 อันนอกคมที่สุด และส่วนปลาย submedian teeth เป็นหนามที่เคลื่อนไหวได้

แพนหาง ที่ผิวด้านบนของปล้องฐานมีหนาม ปล้องโคนของแพนหางค่อนกลับกว่าปล้องปลาย และที่ขอบด้านข้างมีหนามที่เคลื่อนไหวได้เรียงอยู่ 7 อัน ซึ่งหนามอันสุดท้ายมีความยาวถึงกึ่งกลางของปล้องปลาย แพนหางคู่ในกว้าง ส่วนปลายมีสีดำ basal prolongation ประกอบด้วยหนามที่เรียว 2 อัน หนามอันในยาวกว่าหนามอันนอก ผิวด้านล่างของปล้องฐานในส่วนที่เป็นข้อต่อกับแพนหางคู่ในมีหนามแข็ง

๒๗

ลำตัวมีสีเหลืองสลับสีดำตลอดตัว

กำหนดหัวคู่ที่ 1 มีสีเหลืองและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปเช่นเดียวกับเส้นหมวด แผ่นหมวดมีสีเหลืองและมีเม็ดสีสีดำกระจายทั่วไปแต่จะหนาแน่นบริเวณกลางแผ่นและส่วนโคน

แผ่นกรี มีเม็ดสีสีดำกระจายหนาแน่นทั่วไป

กระดอง มีแถบสีเหลืองสลับกับแถบสีดำ ซึ่งจะมีแถบสีดำ 3 แถบ คาบในส่วนหน้า, ส่วนกลาง และส่วนท้าย ยกเว้นมุมด้านข้างส่วนท้ายยังคงมีสีเหลืองทั้ง 2 ข้าง

ก้ามหนีบ มีแถบสีเหลืองสลับกับแถบสีดำ merus มีแถบสีดำคาบตามขวาง 2 แถบ carpus มีสีดำ propodus มีแถบสีดำคาบตามขวาง 3 แถบ คือ ส่วนโคน, ส่วนกลาง และส่วนปลาย dactylus มีแถบสีดำคาบตามขวาง 2 แถบ คือ ส่วนโคนและส่วนกลาง ขาเดินมีสีเหลืองมีแต้มสีดำ ก็อบติดส่วนโคนและใกล้ส่วนปลายสุด

ส่วนอก ปล้องที่ 5 ใสและมีแถบสีเหลืองสีดำคาบอยู่กลางปล้อง ปล้องที่ 6 มีแถบสีดำขนาดใหญ่คาบตามยาว ก๊อบเต็มปล้องนอกจากส่วนหน้าของปล้องเพียงเล็กน้อยมีสีเหลือง ปล้องที่ 7, 8 มีแถบสีดำคาบตามยาว 2 แถบ ในส่วนหน้าและส่วนท้ายของปล้อง ส่วนกลางของปล้องมีสีเหลือง

ส่วนท้อง ปล้องที่ 1-5 มีแถบสีดำคาดตามยาว 2 แถบ ในส่วนหน้าและส่วนท้ายของ ปล้อง ส่วนกลางของปล้องมีสีเหลือง ปล้องที่ 6 มีแถบสีดำคาดตามยาวในส่วนท้าย แถบนี้เป็น แถบที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนหน้าของปล้องมีสีเหลือง

ส่วนหาง มุมส่วนโคนทั้ง 2 ข้างของหางมีแต้มสีดำ 2 แต้ม และแต้มสีดำคาดตาม ยาวในส่วนกลาง บริเวณส่วนหน้าและส่วนท้ายมีสีเหลือง

แพนหาง ปล้องฐานมีสีดำ แพนหางคู่นอกมีสีดำในส่วนที่เป็นข้อต่อ ในส่วนโคนของ ปล้องโคนและส่วนปลายของปล้องปลายมีสีเหลือง basal prolongation ใสไม่มีสี แพน หางคู่ในมีครึ่งหนึ่งส่วนโคนสีเหลืองและครึ่งหนึ่งส่วนปลายมีสีดำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาลวดลายสี (Coll.No.1082)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นกิ้งกั๊กแทนตัวผู้ที่ได้จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี มีความยาวตลอดตัว 109.0 มม. ความยาวของกระดอง 20.0 มม.

ตัวอย่าง

10 จากท่าเทียบเรือประมงศรีราชา ชลบุรี

การกระจาย

อ่าวไทย